1884 TIZENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM. 288. SZÁM. BUDAPEST, SZOMBAT, OKTÓBER 18.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre ... 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződésbez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Főügynökségünk: Stern Morits hirdetési irodája, I. Wolzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wolzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I. Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict. Agence Havas (place de la Bourse).

Öt éves mandátum.

Vissza kell térnünk Tisza Kálmán miniszterelnök egyik tegnapi nyilatkozatára. Arra, mely az öt éves mandátumra vonatkozik.

Nézetének egy kis történetét beszéli el e kérdésben a miniszterelnök. De nem kimeritöleg. S talán nem is egészen hiven.

1872-ben gróf Lónyay miniszterelnöksége alatt fölmerült a kérdés, de a balközépi Tisza Kálmán ellenezte azt életre-halálra. Annyira ellenezte, hogy kész volt a parlament agyonbeszélésére egész pártjával együtt, mintsem a választási törvénynek ide vezethető módositása törvénynyé váljék.

Később 1874-ben, mikor a mostani választási törvény hozatott: e kérdés nem merült fel. Nem egész az 1878—81-iki országgyülés végeig.

Ekkor igenis, nem a kormány, hanem egyes képviselők részéről mozgalom indult meg az öt éves mandátum behozatalára. Résztvett a mozgalomban néhány mérsékelt ellenzéki s négy vagy öt függetlenségi párti képviselő is. Igaz, hogy nyiltan a miniszterelnök nem pártolta az eszmét, de ellene se nyilatkozott. Azonban a kormánypárt részéről oly férfiak állottak a mozgalom élén, kik — köztudomás szerint — a miniszterelnök legbensőbb, legbizalmasabb politikai barátai, a kik nevezetesek arról, hogy Tisza Kálmán megegyezése nélkül vagy pláne ellenére soha semmiféle politikai mozgalmat nem kezdeményeznek. Annál meglepőbb tehát a miniszterelnök tegnapi nyilatkozata, mely szerint ő akkor az eszmét határozottan ellenezte.

Ez azonban mellékes dolog. Fontosabb az, hogy melyiket vallá be a miniszterelnök azon indokok közül, melyek öt most az öt éves mandátum behozatalára serkentik.

Azt mondá: egyedül az az indoka, hogy a választási izgalom korán kezdődik, tehát sokáig tart, hogy az idén néhol már februárban, sok helyütt pedig áprilisben már megindult a választási előkészület s hogy ekként ő e tekintetben az 1874-iki választási törvényben csalódott.

A miniszterelnök sok dolgot elfelejtett. Elfelejté, hogy például 1881-ben sokkal előbb kezdődött, mint az idén a mozgalom. Hogy akkor a függetlenségi párt már januárban megtartá országos értekezletét s márcziusban már közel kétszáz kerületben szervezkedett. S neki akkor még se jutott eszébe ezt elég ürügynek tartani a nép választási jogának csorbitására.

De elfelejté az 1872-iki mozgalmakat, melyeket az ellenzék részéről főként ő vezetett s melyek már a tél utóján a dunaparti fáklyás zenével, országos ellenzéki gyüléssel sőt Kossuthnak még Tisza és Ghyczy által is éltetésével oly korán megkezdődtek. Ha ezt, mely elvégre is joga és kötelessége, de érdeke is minden szabad, önérzetes és alkotmányos nemzetnek, ha ezt az akkori kormány a nemzet jogainak megnyirbálására ürügyül hozta volna fel: bizonyára Tisza Kálmán lett volna az első, ki a legkeményebben támadta volna meg — és méltán — a kormányt.

S valóban mióta büne alkotmányos nemzetnek az, ha a politikai kérdések megvitatásával jó korán foglalkozik s ha a pártok eszméiket és meggyőződésüket idejében törekesznek elterjeszteni és meggyökereztetni? Vajjon talál-e Tisza az alkotmányos nemzetek összes államférfiai, de komoly és valódi államférfiai közt egyetlenegyet is, a ki valaha oly tant merészelt volna hirdetni, mint tegnap ő?

Hiszen igazán véve, nem az a baja mai politikai közéletünknek, hogy a vármegyék és kerületek korán foglalkoznának a politikai pártokkal és kérdésekkel, a törvényhozási eszmékkel és javaslatokkal, hanem épen az ellenkező. Nagy hanyatlás állott be e téren még csak a tiz-tizenkét év előtti állapothoz képest is. S e hanyatlást még tovább vinni, a politikai közönyt még veszélyesebbé tenni s ezt még közjogi intézménynyel is előmozditani valóban nem áll érdekében se a szabadságnak, se a nemzetnek.

Pártkörök ma is minél kevesebb számmal vannak az országban. Különösen nincsenek a kormánypártban. Pedig 1875-ben a kormánypártból vagy hatvan szervezkedett, de az évek folytán s a Tisza-kabinet ártalmas politikája miatt szétoszlottak mind. Ezt nem bánta a miniszterelnök, ő nem szereti, ha hivei tanácskoznak, neki csak többség kell a kerületben s szavazat a parlamentben s Magyarország alkotmányát néma gépezetté szeretné tenni, mely csak akkor induljon meg, mint az óra, mikor ő felhuzza, — minden öt évben egyszer s aztán megint alugyék el.

Az indok legalább, melyet a miniszterelnök felhozott, egyenesen erre mutat. De maga a tervezett reform is kétségtelenül ide vezetne.

Ezért kötelessége az országgyülés mindkét nagy ellenzékének ez eszmét határozottan ellenezni. A gyülekezési jogot nem használja ki a társadalom. A vármegyék és törvényhatóságok politikai élete bágyadt, alig venni észre. A politikai körök a vidéken országszerte kevés számmal vannak. Az országgyülés mai tartama mellett minden harmadik évben legalább az eszmék és érdeklődések jótékony szellője suhan végig a nemzet gondolkodásán és érzületén, mely fölkeverheti a port s hordhat szárnyán szemetet is, de egyuttal tisztitja a levegőt.

Ha nincs több indoka miniszterelnöknek a nemzet választási jogának megcsorbitására: az esetre csakugyan gyenge lábon áll az uj tervnek mind erkölcsi, mind politikai jogosultsága.

Budapest, okt. 17.

A kormány sajtója s a rendőri botrányok. Napok óta — több mint egy hét óta — folyik már az a sajátságos vizsgálat, melynek czélja volna — ha a kormány is ugy akarja — a fővárosi rendőrség belső betegségeinek orvoslása, a visszaélések megszüntetése s azok lehetőségének — a mennyire lehet — jövőre is meggátlása, a vétkes elemek biróság elé állitása, megbüntetése, illetőleg eltávolitása. Napok óta feszült figyelemmel, de egyuttal aggodalommal is kisérik a fővárosi és politikai körök a vizsgálat egyes változatait s a mind rohamosabban napfényre jövő gyanus jelenségek tömegét. Figyelemmel — mert hiszen a főváros személy- és vagyonbiztonságát érdekli az ügy, de aggodalommal is — hogy vajjon ezuttal is nem lesz-e elsimitva az egész s nem marad-e meg a régi slendrián egész személyzetével s minden büneivel együtt. S mindamellett a kormány semmi alkalmat meg nem ragad a közönség megnyugtatására s félhivatalos lapja, a «Nemzet» napról-napra következetesen hallgat az egész ügyről s annak személyeiről és részleteiről. Sőt ma sem tud még egyébről, mint az ugynevezett «Tauber-Minorich» ügyről. Hogy a kormány eddig nem tett ünnepélyes nyilatkozatot egy vagy más irányban: ez még érthető, de hogy félhivatalos lapja által se siet a kedélyek megnyugtatására hatni: ez nemcsak érthetetlen, de egyuttal vétkes közöny a fővárosi közönség érdekei és érdeklődése iránt.

A magyar delegáczió elnökét az idén a sorrend szerint a képviselőházi delegátusok közül fogják választani s előreláthatólag ismét *Tisza* Lajos grófot. Ha Hayuald Lajos bibornok-érseket betegsége akadályozná a delegáczióban való részvételben, a főrendi delegátusok közül *Szlávy* József koronaőr lesz az alelnök.

Francziaország győzelme.

A franczia fegyverek győzelmének hirét hozza távol keletről a táviró. A nagy vállalat, melybe Tonking okkupálásának czéljából kezdettek, ugy látszik ezzel be van fejezve végleg. A khinai csapatok, melyek formális háboru üzenése nélkül mérkőzni akartak az európaiakkal s tényleg fegyverrel szegültek ellene az okkupácziónak, szét vannak verve. Nagy veszteségek után több ezer halott hátrahagyásával futottak meg a csatatérről, hol most a győzedelmes franczia trikolor lobog. A százados souverainitási jog, melyet Khina vindikált magának Anam királysága fölött, semmivé vált, szétfoszlott, mert nem képezte annak semmi más a biztositékát, csak az a darab papiros, melyre irva volt.

Ez a legujabb átalakulás nem lesz hatás nélkül ezen távoli vidékek politikai fejlődésére, sőt magában Európában is érezni fogjuk következményeit.

Ott, Khina déli vidékein csak addig állhatott fel a helyzet egyensulya, mig az európai czivilizácziő oda el nem hatott. Khina dominálta a helyzetet. Az óriási hatalom roppant erejével rá nehezedett a szomszéd államokra, irányt adott azok fejlődésének, s elzárta azokat a többi világgal való közlekedéstől, mint a hogy ő maga is el volt attól zárva. Egy óriási darab müvelt föld létezett ottan, mely a nyugati kultura előtt el volt zárva, melyhez a tulajdonképi emberiségnek nem volt köze, s az emberiségnek csak egy kizárólagos faja által volt monopolizálva. Ez a faj pedig nem akart beleilleszkedni a humanizmus általános kötelékébe, nem akart vele haladni a többi emberiséggel, nem érezte magát testvér gyanánt, s nem vett részt annak nagy mozgalmaiban. Ennek a különleges elzárkózott világnak ereje meg van törve. A kultura hatalmát el kell ismernie, meg kell azelőtt hajolnia. Mindenütt, a hol vele összecsapott — pedig az saját fészkében kereste fel — hátrálni volt előtte kénytelen. S a mint ma a francziáktól szenvedett vereséget, előbb az angoloktól, ugy a jövőben is tért kell engednie a czivilizácziő és a kultura horizontjai előtt, kik meg fognak jelenni határainál, hogy birtokukba vegyék a földet az általános emberiség érdekei nevében, s leromboljják az elzárkózottság emelte korlátokat.

S az ott kivivott győzelem nem lehet lényeges hatás nélkül a jelenkori Francziaország alakulásaira sem. A mostani kormány ez által még inkább urává lett a helyzetnek, mint volt eddig. Pedig a mostani kormány a konszolidáczió kormánya. Jules Ferry miniszterségének alatt köszöntött be tizennégy esztendei ingadozás után először az az idő, midőn Francziaország ismét nagy belreformjai megvalósitásához láthat, az ország erejének növelésével foglalkozhatik, rendezheti iparügyeit, mindenekfölött pedig foglalkozhatik azon nagy, szocziális problemák megoldásával, melyek nemcsak őt, hanem egész Európát foglalkoztatják, de a melyek megoldásánál neki kell vinnie a vezérszerepet. A munkások állapotának javitása foglalkoztatja más országok kormányait is, de aligha nem csalódnék, a ki máshonnan várná a világosság felderülését, mint Francziaország felől. Innen indult ki a mozgalom, mint egy század óta megannyi más, innen fog az érlelődni tovább ezután is, bármikép dőljenek el egyes háboruk, vagy épen egyes csaták, melyekben nem a franczia hadseregre mosolyog a szerencse.

És ma még egy nyilt kérdés az, hogy vajjon az egész munkás mozgalom egészséges irányba való terelésénél nem-e a legelső faktor gyanánt tekintendő a reális bázison nyugvó koloniális politika. Annyi tény, hogy p. o. Anglia réges-régen nem birt volna a maga munkásaival, ha nem lettek volna koloniái. Ezek veszik át az anyaország ipari termékeinek fölöslegét, ezek fedezik az anyaország nyers termékekben való szükségletét. Ezek moderálják egyszersmind a lakosság tulszaporodása által okozott veszélyeket. Az aránytalanul sokasodó nép százezre vándorol ki, s ki van mutatva például az ausztráliai beköltözőkre, hogy harmadiziglen elterjednek még, de ritkán élnek tovább. Egy szomoru törvény a kiköltözöttekre nézve, de egy szükségképi törvény oly országokban, minő Anglia.

S bizonynyal nem a véletlen müve, hogy Németország is most kezd a koloniális politikával foglalkozni behatóan, mikor munkásaival oly igen meggyült a baja. A Kongó vidéket akarja megnyitni az európai czivilizácziő előtt, ott akar a maga számára biztositani egy részt piaczot, hol árufölöslegén tuladhasson, másrészt nagy kiterjedésü termékeny földeket, hol szükségletét beszerezhesse.

Csak a magyar-osztrák monarchia tud oly bölcsességgel üzni koloniális politikát Boszniával, hogy csak terhek származhatnak belőle reá s csak szerencsétlenség és kárhozat a meghóditott népekre.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése okt. 17-én.

I.

A felirati vita harmadik napjával meg lehetnek elégedve azok, a kik szeretik a zajos parlamenti jeleneteket s azok is, a kik gyönyörüséget találnak abban, ha a parlamentben nevettető furcsaságok fordulnak elő. A mai ülés egyébiránt arról is nevezetes, hogy a kormánypárt részéről több szónok szállott sikra, mint az ellenzék részéről, s hogy három szüzbeszédet is hallottunk, a mi nem is meglepő, ha tekintetbe veszszük, hogy minden pártnak szerfölött nagy számmal vannak meg az «uj emberei». A mai vitát *Busbach* Péter nyitotta meg, hevesen támadva meg az antiszemita pártot, melynek tagjai több izben szakitották félbe zajos közbeszólásaikkal a szónokot. Különösen *Komlóssy* Ferencz tüntette ki magát a közbeszólások terén, ugy hogy az elnök egy izben rendre is utasitotta, kijelentve egyuttal, hogy nem tudja a közbeszóló nevét, mire Komlóssy felállott és bemutatta magát: «Komlóssy Ferencz a nevem!» Természetes, hogy ez a komikus jelenet hangos derültséget keltett a házban. Ez az inczidens *Simonyi* Iványt is közbeszólásra provokálta. Simonyi az elnöki emelvénnyel szemben levő csoport első padsorában ült, Szapáry Gyula gróf pénzügyminiszter mögött. Csak annyit mondhatott: «Kérem az elnök urat...» Nem fejezhette be azt, a mit mondani akart, mert roppant zaj támadt; a jobb oldalon hangosan s nem épen udvarias módon azt kiáltották Simonyi felé, hogy üljön a maga helyére. Simonyi mentegetőzött, mi közben *az elnök* figyelmeztette, hogy nincs jogában a szónokot félbeszakitani. A zajos jelenet sokáig tartott, de végre Busbach folytathatta beszédét, mely alatt az antiszemiták köréből ujabb és ujabb közbeszólások hangzottak fel. Busbach után *Gosztonyi* Sándor a függetlenségi és 48-as párt uj tagja szólalt fel, hatásos beszédében hangsulyozva a nép jogszerü követeléseit, pártolta az Irányi által beadott felirati javaslatot. A szélső baloldalon gyakori helyesléssel kisérték a jól sikerült szüzbeszédet. *Bausznern* Guidó másfél óráig tartó beszédben fejtette ki a közgazdasági reformra vonatkozó tervét, melyet ajánlott a m. tud. akadémia figyelmébe is. Egyébiránt beszéde elején Apponyi gróffal polemizált s nem épen hizelgő dolgokat mondott a mérsékelt ellenzék vezérének. Bausznern egy hazafias nyilatkozattal s e pathetikus felkiáltással végezte beszédét: «A haza mindenek *felett!*» A jobboldal megéljenezte, s ebben az éljenzésben alkalmasint azon való örömét is nyilvánitotta, hogy a szónok végre bevégezte szónoklatát. Most *Komlóssy* Ferencz, az antiszemita párt fiatal tagja szólalt fel. A ház különös várakozással nézett eléje ennek az első fellépésnek, és nem csalódott várakozásában, mert Komlóssy ugyancsak érdekes szüzbeszédet mondott. Antiszemita irányu fejtegetései, a melyekben volt elég eredetiség és merészség, hol hangos derültséget, hol meg zajos nyugtalanságot idéztek elő, sőt az elnököt is közbelépésre kényszeritették. Végül még egy szüzbeszédet hallott a ház. Ezt *Vámos* Béla Kecskemét város egyik kerületének képviselője mondta el. Legnagyobb feltünést a hangja keltette, mely zugva, dörögve járta be az üléstermet. Egyébiránt kritizálta az ellenzéki felirati javaslatokat, s kifejtette az antiszemitizmusra vonatkozó nézeteit, egyuttal kijelentette, hogy határtalan bizalma van a kormány iránt, mely pathetikus nyilatkozatát a szélsőbaloldalon élénk derültséggel, a jobboldalon pedig csöndes tartózkodással fogadták. A vitát holnap folytatják. Szólásra még föl vannak jegyezve, a bizottság javaslata mellett: Török Zoltán; ellene: Horánszky Nándor, Lits Gyula, Zimándy Ignácz, Ugron Gábor, Szalay Károly, Kállay János, Nendtvich Károly, Simonyi Iván, Fenyvessy Ferencz, Györffy Gyula, Haviár Dániel, Barla József.

II.

Elnök: Péchy Tamás; *jegyzők*: Tibád Antal, Rakovszky István, Hoitsy Pál.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán miniszterelnök, Szapáry Gyula gr., Széchényi Pál gr., Kemény Gábor br., Pauler Tivadar, Trefort Ágoston.

Az elnök bemutatja a pestvidéki királyi törvényszék mint büntető biróság felterjesztését, melyben párviadal vétsége miatt vádolt Szalay Imre képviselő mentelmi jogának felfüggesztését kéri. A mentelmi bizottsághoz utasittatik.

Bemutatja továbbá Gömör-Kishontmegye közönségének felterjesztését, melyben a hivatalos rendőri közlönynek a hatóságok részére ingyen leendő kiadatásának elrendelését kéri. Zámbory Antal Zemplénmegyébe kebelezett darai lakosnak kérvényét, melyben a rea rótt kincstári illeték ügyének illetékes helyen való megvizsgáltatása és annak a fenálló törvények szerint való kiszabása iránt eredezik.

Kiadatnak a kérvényi bizottságnak tárgyalás végett.

A napirendet megelőzőleg következtek **képviselő igazolások.**

Busbach Péter jelenti, hogy az első biráló bizottság az *Imre* Aurél és *Chorin* Ferencz képviselők választása ellen beadott kérvényeket külkellékek hiánya miatt visszautasitotta s az emlitett képviselőket igazolta.

Az elnök az emlitett képviselőket végleg igazoltaknak jelenti ki. (Felkiáltások balfelől: Halljuk a jegyzőkönyvet!) A gyakorlat eddig az volt, hogy ha kivántatott a

---

Londoni levél.

— Az «Egyetértés» tudósitójától. —

— okt. 11.

Minden franczia-khinai viszály, minden nilusi expedicziő daczára, ősz idején, kérlelhetetlenül elkövetkezett az angol ujságolvasó közönségre az unalmas évad. Egy harmadik, igen fontos kérdés megölt minden érdeklődést: a választói jog reformjának kérdése, mely miután minden egyebet háttérbe szoritott, most magamagát kezdi agyonbeszélni.

Tagadhatatlanul a politikában az ismétlés igen lényeges dolog. Ujra és ujra elő kell hozni az érveket, ismét és ismét hangsulyozni őket: csakis igy képződhetik a nagy tömegnek szilárd véleménye. Hanem ennek is megvan a maga határa, mint mindennek, ha egyszer ez tul van lépve, a mozgalom elveszti eleven szinezetét, mint a duzzadt folyó medréből kicsapott ár, mely zavarosan hömpölyög ide-oda.

S régi tapasztalás, hogy az angol nép egyszerre több mint egy kérdéssel nem bir foglalkozni. Igy történhetett szabadon minden nap hónap óta s le nem köthette az angolok figyelmét, mely most mondhatni, kizárólag azzal foglalkozott: legyen-e két millió uj választóval több vagy ne? Hallottunk igent és nemet a kelleténél többet s ma már az ember borzalommal nyul az ujság felé, melyben még mindig ott kisértenek tucatszámra a meetingek. Szörnyü tortura! A szánni való irón és szedőn kivül más nem olvassa a rőfös tudósitásokat, de ezek kisérteni kénytelenek, mert a jó ujság hü krónikás minden körülmények között. És a kilátások még szörnyübbek, ha elgondoljuk, hogy alig két hét mulva ujra összeül a parliament s akkor az a sok beszédes commoner és lord megint legelején kezdi nem üres, de sajnos! elkoptatott argumentumait.

* * *

Mi lesz mindennek a vége, senki sem tudja. Meg fognak-e csakugyan kétszereződni a választók és eltörlik-e a lordok házát, nem tartozik e helyre. Mi üdülésül nézzünk más hirek után.

A földalatti vasut kiegészitő részének megnyitása bizonyára nem érdektelen dolog. A mai óriási Londont nélkül csakugyan lehetetlen elképzelni. A city-t a város délnyugati, nyugati és északnyugati részeivel összekötő e csodamü nem ujság: több mint husz év óta forgalomban volt a vonal nagyrésze, de az utolsó hat állomás között csak pár nap óta járnak a vonatok. Most a kör, vagy helyesebben: a furcsa tojásdadalaku ut teljes és például Mansion-Houseból kiindulva, pár óra alatt mind a harmincz állomás érintésével ugyanide érkezünk vissza. Az adatok, melyek e vasut épitési költségeire, forgalmára stb. vonatkoznak, mesések. Maga az uj szakasz, mely alig van egy fél magyar mértföld hosszuságu, közel harmincz millió forintba került. A vonatok száma eddig naponta 1700 volt, ezentul közel 3000-ig akarják szaporitani. Az elmult évben a vasut vonalain, melyek két társaságnak (a Metropolitan és a District Railway-nak) tulajdonai, 125 millió utas volt, s hogy e szám a jövőben mennyire fog szaporodni, azt találgatni is lehetetlen. Kábitó csak reá gondolni is, hogy mi lenne Londonnak igy is tulnépes utczáiból, ha ez a végtelen tömeg a helyett, hogy a föld sötét gyomrában gőzerővel száguld ide-oda, a szabad ég alatt segitene növelni a forgalom torlódását.

Párisban is ujra kisérletet tesznek egy hasonló vasut tervével, számos sikertelen próba után. Bizony kérdés, hogy ha a szükséges pénzt elő birják is teremteni, a franczia közönség reá fogja-e magát szánni az ily földalatti utazás kellemetlenségeire. Az angol ember ezzel nem törődik, mikor üzletről van szó.

* * *

A jövő évre tervezett nemzetközi találmány- és zenekiállitásról már voltakép alig szükséges hirt adni. Minden évben csinálnak most egyet South-Kensingtonban, s bármi legyen a czimük, — mi tagadás benne? — a lényegük ugyanegy. Tavaly halászatinak hivták, az idén egészségügyi, jövőre találmány (inventions)- és zene-kiállitásnak, sőt már 1886-ra is készen van a terv, azt gyarmati termékek tárlatának fogják bérmálni. A különbség egyik s másik között körülbelül csak annyi, mint egy muzeum berendezése között szünidő előtt és után: a szekrényeket ujra festik, egyik-másik tárgy helyet cserél — s más a felirás. Hát nagyon jó ez mulatságul a londoni népnek, ha e mellett a tárlatok voltaképeni czélja és eszméje el is vesz.

Anyagilag azonban tagadhatlanul oly sikert mutatnak fel e kensingtoni kiállitások, mely eddig hallatlan volt. Az idén előreláthatólag mintegy 25,000 font sterling tiszta fölösleg fog maradni. A rendezőség nagyon jól értette a közönséget hivogatni és azután mulattatni. De egyéb tekintetben nem illeti az intézőket a dicséret. Általános a panasz a kiállitók részéről, különösen az elnöklő buckinghami herczeg ellen, kit közönségesen «goromba herczeg»-nek neveznek s kinek egy népes összejövetelükön már bizalmatlanságot is szavaztak. Valószinü, hogy ha jövőre is ez a hatalmaskodó ur marad az ügyek élén, ez csak ártalmára lesz a vállalatnak.

* * *

Az «Egyetértés» irja, hogy dr. Jaeger, a stuttgarti ruha-reformátor Budapestre is elnéz e napokban hivőket toborzani. Ez alkalmat ad megemliteni, hogy a tudós német valószinüleg nagyszámu követőket fog találni Angliában. Az egészségügyi tárlaton kiállitott tárgyai mindig sok komoly nézőt vonzanak. E napokban pedig a Times, mely még mindig nagyon sok angol embernek a bibliája, előbb egy hosszabb czikkben ismertette, majd egy «leader»-ben kedvezőleg méltatta dr. Jaeger eszméjét. Nem szükség elébe vágni a hires doktor személyes mondanivalóinak, de innen irva, annyit állithatni teljes meggyőződéssel, hogy a gyapjurendszernek előnyeit itt ezren s ezren fogják megkisérleni. A legkülönczebb eszmék is találtak Angliában apostolokat s a dr. Jaeger eszméje nem is különcz. Persze az volna, ha szorosan levonnók minden következtetéseit.

Ha sikerülne amaz eszméknek a mai ruházkodási rendszert felforgatni, kiszámithatlanok volnának következményei, az egészséget illetőkről nem is szólva. Mi lenne pl. a gyapottermelőkből és kereskedőkből, a gyapot-fonó és szövőgyárakból s ezek munkásaiból? Mily halálos csapás volna ez Amerika s Anglia vagyonosságára? Ellenben mily jólétet hozna ez Magyarországra, hol annyi a gyapjut termő birka? Hanem mindez még oly messze van, ha ugyan valahol van, hogy addig bizvást aludhatunk reá egyet.

G. B.

KI LESZ AZ ÖRÖKÖS?

Irta BOISGOBEY. 29 (Folytatás.)

IV.

Pommeval Alfréd.

— Tudatnom kell önnel, uram, kezdé a javithatlan Alfréd, a tudós hangját utánozva, hogy én egy szerény falusi házzal birok azon kis városhoz közel, hova gyakran eljárok, még télen is, tiszta levegőt élvezni. E talpalatnyi kis birtok egy folyóviz mellett van, mely nem elsőrendü ugyan, de azért néha igen sebes.

— Alfréd! barátom! kérem!

— Legyen boldog! a tárgynál vagyok. A tudós ekkép folytatá: «most is ott voltam egy hét óta, midőn szerdán este egy sürgős ügyben Párisba hivtak. Noha az idő fertelmes volt, mégis elhatároztam, hogy elmegyek a vonattal, mely kilencz óra negyvenöt perczkor indul el a monottesi állomástól.»

Ah! ah! ez kezdi önt érdekelni.

— Ha ez ember látta történetesen? . . .

— Ezen embernek köszönheti, ha örökül nagybátyja után. A mint a hidon ment, kétségbeesett kiáltozást hallott . . . átnézett a karfán, s észrevett egy embert, felfordult ladikba kapaszkodva . . . ugy látszik szép holdvilág volt . . . a ladik egy perez mulva odaütődött egyik hidoszlophoz, és eltünt a viz alá.

— De az az ostoba igen semmirevaló. Miért nem ugrott a vizbe, hogy megmentse a szerencsétlent, vagy legalább segélyért sietett volna. És ő csak tovább folytatta utját?

— Istenem, hát igen. Nem tud uszni és félt, hogy elmulasztja a vonatot. Futott egész az állomásig, mely háromszáz méternyire van a hidtól. A vonat már ott állt, alig tudott feljutni. Mielőtt elindultak, tudtára adta az esetet egy felügyelőnek, ki az ajtókat csukdosta, de az nem mehetett helyéről, hogy a folyót kutassa. Hallatlan biz ez, de igy van.

Pommeval meghatottan hallgatott. Sajnálta nagybátyját, kit ez emberek talán megmenthettek volna, de egyuttal kezdte belátni a Vaurinet mester által feltalált tervezés titkát. E rosszhirü ügyvéd a szerencsétlenség első hirére, bizonyosan titkos tudakozódást vitt véghez, hogy felhasználja az adatokat, melyek tudomására jutnak; a vasuti felügyelővel is beszélhetett a dologról, sőt talán némi kis részt is igért neki az üzletből.

— A tanunak háza van a Beuvron partján, gondolá az örökös. Az állomás emberei bizonyosan ismerik . . . és Vaurinet mester felszólitja a tanuskodásra, a mint irást kap tőlem egy kerek összegre a hagyatékból. De most már semmi szükségem többé a ficzkóra.

— Nos! mit szól elbeszélésemhez? mondá Alfréd. Kételkedik, hogy nagybátyja életben volt, fél órával a szerencsétlenség után?

— Nem . . . noha a czigány azt mondta, hogy azonnal eltünt, a mint a hajó elsülyedt.

— A czigány hazudott, vagy rosszul látott . . . ha az ember vizbe esik, még egyszer feljő a viz szinére, s abba kapaszkodik, a mibe lehet . . . nagybátyja bizonyosan a felfordult hajóba kapaszkodott, s az ár együtt vitte el őket . . . talán megis szabadult volna, ha a hidoszlophoz nem ütődik.

De bármint legyen is, azt nem lehet feltenni, hogy az én tudósom találta ki e történetet, mely nem válik becsületére. Ha valaki ily gyáván viseli magát, nem szokott vele dicsekedni.

— Az igaz . . . de megkérdezhette volna nevét.

— Rá sem gondoltam. Képzelheti, ha tudtam volna, hogy nagybátyjáról van szó . . . de mikor Párisban vagyok, ugy rendezkedem, hogy kapjak levelet La Germonièreből, az öreg elbeszélése pedig nem érdekelt. Csak azért hallgattam rá, mert kiejtése mulattatott; csodálom, hogy emlékszem arra a mit beszélt.

— Hogyan talájuk fel azt az embert?

— Az nem lesz nehéz.

— Megismerné?

— Oh! egy mértföldnyiről. Az olyan fejek, mint az övé, ritkák.

— Jó! de hát hol van?

— Otthon, azon talpalatnyi földön, melyre el szokott jönni még télen is, falusi tiszta levegőt szini. Elfelejtettem önnek mondani, hogy a monettesi állomásnál szállt le.

— Tehát oda megyek, mondá élénken Pommeval.

— Menjünk oda, ha akarja barátom, azt gondolom, nem érdemli a fáradságot, mert azt is elfelejtettem hozzá tenni, hogy az a tiszteletreméltó tudós visszajött ide, csupán azért, hogy tudakozódjék a vizbefult felől, a kit akkor elhagyott a miatt, hogy a vonatot el ne mulaszsza, és bőrét ne koczkáztassa. Kinyilatkoztatta, hogy hites vallomást akar tenni az arczi törvényszék előtt, és gondolhatja, hogy nem mulasztand el ily szép alkalmat magáról beszéltetni, s magát minél fontosabbá tenni.

Nem lennék meglepve, ha elmenne még ma a polgármesterhez, az alprefélhez, az ügyészhez is, és mindazokhoz, kik még következnek. Azt hiszi bün követtetett el, és azon örömért, hogy nevét láthassa a törvényszéki lapban, kétszáz mértföldnyire is elmenne.

Az örökös ujjászületett a remény által. Ha ez igy van: ügye meg lesz nyerve a törvényszék előtt, és La Germonièreben. A vagyon, mely már majdnem kisiklott kezei közül, ismét az övé, köszönet egy szerencsés véletlennek. Most már egész biztossággal felhasználhatja a Germaine által adott engedélyt.

Egy pillanatig arra gondolt, hogy mindamellett

jegyzőkönyvek felolvasása, az megtörtént. Különben nem, mert a házszabályok határozottan nem követelik.

Rakovszky István jegyző: (olvassa a jegyzőkönyveket.)

Madarász József indokolja azt, miért ohajtotta a jegyzőkönyvek felolvasását. Ohajtotta épen a parlament tekintélyének, méltóságának megóvása érdekében, mert tudjuk, hogy minő vesztegetések, minő visszaélések követtetnek el a választásoknál. Ezek rendesen megtorolatlanul maradnak s ilyenkor legalább a felolvasott jegyzőkönyv által meggyőződhetnek a ház tagjai arról, hogy a kérvényezők önmaguknak tulajdonitsák, ha a házszabályokban megszabott alaki kellékeket nem veszik kellő figyelembe, és ne okozzák a házat, hogy a vesztegetéseknek és visszaéléseknek vizsgálat által nem akar nyomába jönni. Továbbá a jegyzőkönyvek felolvasásából ujra meggyőződhetik ki-ki az eddigi rendszer tarthatatlanságáról, s arról, hogy a házszabályoknak az igazolási eljárásra vonatkozó részeit meg kell változtatni, mert igy a lényegtelen külkellékek hiánya miatt büntetlenül hagyják a legnagyobb visszaéléseket.

Az elnök kijelenti, hogy ő mindig a házszabályokhoz tartja magát, s ha kérik a jegyzőkönyvek felolvasását, ő elrendeli. Most ujabb határozat kimondása nem szükséges.

Következik a napirend: **a válaszfelirati vita folytatása.**

Az első szónok **Busbach Péter**:

Azon kezdi, hogy ő annak a nagyfontosságu nyilatkozatnak a hatása alatt áll, melyet tegnap a miniszterelnök tett; a feliratot, mely a kormány iránt bizalmat nyilvánit, elfogadja, s egyuttal észrevételeket tesz a különböző oldalról felhozott megjegyzésekre. Polemizál Apponyi gróffal és Irányival; azt állitja, hogy a választási visszaélésekre vonatkozó vád nem uj, e vád mindig előfordult, mióta szabad választások vannak. De a vesztegetéseknél is kártékonyabb hatásuak azok az izgatások, mik ellenzéki oldalról történnek. Emlékeztet a czeglédi és kolozsvári botrányokra. Az ellenzék részéről formális proczessziók tartattak, s minden eszközt felhasználtak a nép izgatására. Apponyi a visszaélések meggátlása végett szükségesnek tartja a független hivatalnokot; a szónok azt állitja, hogy a kinevezett hivatalnok még kevésbbé független, mint a választott; a kormánynak az ily hivatalnokokkal szemben való jogát a törvényhozás határozza meg. Majd a főrendiház reformjára nézve jegyzi meg Apponyival szemben, hogy a történeti fejlődés és a kor kivánalmai közt való kellő arány egyéni felfogás dolga. Ismeri ama törvényjavaslatot nagyjából s megnyugvással fogadja annak előterjesztését. Ezután Szalay Imrének tegnap az előadó beszédére tett megjegyzéseire reflektál, s igy folytatja beszédét az antiszemitákhoz fordulva:

Én azt gondolom, hogy önöknek örülniök kellene, ha önöket mint pártot itt nem tárgyaljuk; örülniök kellene azért, mert azon programm, melynek alapján önök állanak, mert azon nyilatkozatok, melyeket önök feliratikban tesznek, nem oly természetüek, hogy örömmel fogadják, ha itt bonczkés alá vétetnek. (Közbeszólások az antiszemiták körében: Felfogás dolga! Zaj.) Az önök programmja ellenkezik az erkölcsessel és a józan politikával. (Zajos felkiáltások az antiszemiták köréből: Nem áll! Tessék visszavonni! Megforditva áll! Zaj. Helyeslés jobbfelől.)

Módjukban lesz önöknek többször is ellentmondaniok és minél hevesebben tiltakozniok, annál inkább igazolva fogom találni azokat, a miket mondandó vagyok. (Tetszés jobbfelől.) Nem áll az erkölcs alapján az önök programmja, (Ellenmondások és zaj az antiszemiták köréből) nem pedig azért, mert önök fegyvereiket nem veszik a jelen mivelt kor raktárából, hanem egy régen eltemetettnek vélt idő lomtárából szedik elő a legkegyetlenebb fegyvereket. (Zajos közbeszólások az antiszemiták köréből.)

Az elnök: (az antiszemitákhoz) A képviselő uraknak szabadságukban áll szólani, beszélni annak idején, de hogy ha mindenki minduntalan bele fog kiáltani a szónok szavaiba, akkor a rendet nem lehet fentartani. (Helyeslés jobbfelől.)

Busbach Péter: Önök visszamennek egy sötét kor legkegyetlenebb napjaira; önök gyülöletet irnak zászlókra és üldözés tárgyává tesznek egy egész vallásfelekezetet. És mégis azt mondják, hogy önök a mai kor gyermekei? (Közbeszólások az antiszemiták köréből: Igenis, mi azok vagyunk!) Tagadom! Ez a programm nem arra vall! Midőn egy vallásfelekezetet az immunitás örve alatt e székekről, e helyről, hol önöket nem lehet szavaikért felelősségre vonni, üldöznek, és vihart vetnek és felizgatják a leggonoszabb szenvedélyeket, akkor önök nem állanak az erkölcs alapján!

Komlóssy Ferencz: Épen mi állunk azon az alapon!

Busbach Péter: Önök most már látják, mik eljárásuk következményei! Ott vannak a veszprémi elitéltek! Azok között egyike sem ül azoknak, a kik értelmi és erkölcsi szerzői voltak annak a zavarnak. Ott van a pozsonyi eset. Kik vannak az elitéltek közt, kik értelmi szerzői voltak az ügynek? Önök nem állanak erkölcsi alapon már csak azért sem, mert önök visszavonulnak akkor, mikor a veszély napja elkövetkezik, és hagyják a gyámoltalanokat elmerülni. (Felkiáltások az antiszemiták közt: Nem áll! Mi nem félünk a veszélytől.)

Komlóssy Ferencz: Mi felelünk tetteinkért. (Nagy zaj; felkiáltások jobb felől: Halljuk! Halljuk!)

Busbach Péter: Az önök felirata, az önök beszédei nemcsak hogy az ország nyugalmát zavarják meg, de megingatják saját lábuk alatt is a földet, midőn terjesztenek eszméket, melyeknek határokat vonni önöknek nem álland hatalmában. Önök nem képesek a korlátokat felállitani, hol álljanak azok meg. Ezért impolitikus is az önök eljárása. (Ellenmondások az antiszemiták köréből: Nem törődünk vele!) Nem törődik vele a közbeszóló képviselő ur, én elhiszem, hogy a képviselő ur vállat von erre, csakhogy vigyázzon oda künn, ha már a zsidókat kiüldöztük, azt fogják mondani: most menjünk tovább azok ellen, a kiknek még van valamijük! (Nyugtalanság, nagy zaj az antiszemiták közt.) Önök megingatják a belbátorságot az országban, a bizalmat a rendezett viszonyok iránt, az által, hogy a viszálkodás magvait hintik egy bizonyos vallásfelekezet ellen; aláássák az ország tekintélyét a külföldön, annyira mennek, hogy egy Starcsevicsnak van annyi bátorsága Zágrábban az utczán azt kiáltani: «ne verjétek be a zsidók ablakait, mint a magyarok teszik, hanem mutassátok meg, hogy mi horvátok miveltebbek vagyunk, mint a magyarok!» (Mozgás a jobboldalon, s nyugtalanság az antiszemiták közt.) Ez az önök eljárásának gyümölcse. (Derültség az antiszemiták közt.) Önök abban gyönyörködnek, — felkiáltásaik mutatják — hogy felkavarják az országot fenekestül. (Zaj az antiszemiták közt.) Konszolidáczióra törekszünk itt benn, érezzük, hogy gyengék vagyunk, érezzük, hogy szaporodnia kell a magyar fajnak, hogy fentarthassa magát a válságos időkben.

Komlóssy Ferencz: Hiszen épen a zsidók akadályozzák ezt.

Busbach Péter . . . . és ott, hol a lelkésznek békét és felebaráti szeretetet kellene terjesztenie: öngyülöletet és viszálkodást hirdet.

Komlóssy Ferencz: Majd felelek rá! (Nagy zaj, nyugtalanság.)

Az elnök (csenget): Kérem a képviselő urat, nem tudom, hogy hivják, nem mutatta be magát nálam, — ne tessék közbeszólani, hanem majd annak idején szólási jogával élhet. (Helyeslés.)

Komlóssy Ferencz: Komlóssy Ferencznek hivnak! (Nagy zaj.)

Simonyi Iván: (Az elnöki emelvénynyel szemben lévő csoport első padsorából) Kérem az elnök urat . . . (Nagy zaj és élénk felkiáltások: Rendre! Menjen a helyére.

Zichy Jenő (ugyanannak a padsornak másik felén Simonyihoz) Menjen a helyére (Nagy zaj, felkiáltások: Menjen a helyére!)

Simonyi Iván (nagy zaj közt szól) Mig más nem ül ide, jogom van itt maradni. Kérem az elnök . . .

Az elnök: (csönget) Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy a szónokot félbeszakitani nincs joga. (Élénk helyeslés a jobb oldalon.)

Busbach Péter (folytatja beszédét): Az antiszemiták felirati javaslatában igen csodálatos eljárás követtetik, t. i. a mig egyrészről bekötik a szemitákat, mint a pók áldozatát, hogy sem kezét, sem lábát mozgatni ne tudja, akkor más oldalról neki esnek és azt mondják: miért van neked pénzed? hisz azt a mi népünkből szivtad, annak véres verejtékéből szerezted. Ha pénzét értékesiti és iparvállalatokba helyezi, akkor azt mondják: te szemita! miért veszed el iparosainktól a kenyeret! — ha fekvő birtokot vásárol, akkor azt mondják: hiszen te a gentry lába alól veszed el az ősi telkeket! — Hát erkölcsös, hát politikus eljárás ez? Önök nem magukhoz emelik, hanem eltaszitják őket, önök nem nemesiteni akarnak, hanem gyülöletökben halálra üldözni kivanják (egy hang az antiszemiták köréből: Nem áll! Bizonyitsa be!) egy részét honfitársainknak. Ily viszonyok közt uraim, örüljenek, ha nem beszélünk önökről, ha nem elemezzük az önök müködését. (Helyeslés jobbfelől.)

A szónok ezután Apponyinak a pénzügyi helyzetre vonatkozó állitásaira tesz megjegyzéseket. Apponyi gr. azt mondta, hogy a rendes eszközökkel a mi pénzügyeink tovább fenn nem tarthatók.

Apponyi Albert gr.: Nem mondtam!

Busbach Péter: «hogy azon eszközöktől, melyekkel jelenleg rendelkezünk, megnyugtató javulást nem várhatunk.»

Apponyi Albert gr.: Ez már más.

Busbach Péter: Végül kijelenti, hogy elfogadja a bizottság felirati javaslatát. (Élénk helyeslés a jobb oldalon.)

A következő szónok Hódmezővásárhely uj képviselője **Gosztonyi Sándor**:

Kijelenti, hogy a bizottság felirati javaslatát nem fogadja el és pártolja a függetlenségi és 48-as párt feliratát. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) Busbachnak azt a kifejezését, hogy a függetlenségi párt mintegy proczessziót tartott volna az országban és izgatta volna a választókat, határozottan visszautasitja, (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) és azon vádakat egyenesen ő ellenökbe hozza fel. (Helyeslés a szélső baloldalon.) A nemzet képviselőinek nem csupán az a kötelességük, hogy sorrendben igenlőleg válaszoljanak a trónbeszédre, hanem hazafiui kötelességük, hogy elmondják azon kivánalmakat és jogszerü követeléseket, melyeket a nép milliói óhajtanak és melyeket jogszerüen követelhetnek is. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Kijelenti, hogy a magyar népnek milliói a mostani állapotokkal egyáltalában megelégedve nincsenek, (Helyeslés a szélső baloldalon.) kijelenti továbbá azt is, hogy igen is a nép kivánja, hogy az 1867: 12. t. cz. hatályon kivül helyeztessék, eltöröltessék (Ugy van! a szélső baloldalon.) és az 1848 iki törvények in integrum restituáltassanak. Igenis követeli a nép, hogy Magyarország államisága, önállósága, függetlensége, szabadsága visszaállittassék, kivánja, hogy önálló hadsereggel rendelkezhessék, hogy külügye, pénzügye felől szabadon, korlátlanul rendelkezhessék, kivánja, hogy önálló vámterülettel és önálló magyar jegybankkal rendelkezzék, mert ezen kellékek nélkül egyáltalában nem tekintheti magát olyannak, mint a minőnek lenni egy önálló nemzetnek lennie kell. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

A bizottság javaslata azt mondja, hogy Magyarország ipara fejletlen állapotban van, azon konzekvencziát kellett kivonnia, hogy tehát miután iparunk fejletlen, kereskedelmünk nincs és a mezőgazdaság az amerikai termények behozatalával van megtámadva, az lett volna logikai konzekvencziája, hogy az osztrák ipar és kereskedelem tulhaladván a magyar ipart és kereskedelmet igen is fel kell állitani az önálló vámterületet. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) és az önálló magyar jegybankot és gondoskodni fogunk azon termények biztos piaczáról, melyet most Magyarország elveszit.

A Dunaszabályozásra vonatkozó kérdést üdvözli, de csakis akkor fogja a nép milliói anyagi jólétének teljes biztositását látni, ha nemcsak maga a Vaskapu kérdése, nemcsak a Dunának, hanem az összes folyamoknak szabályozása, végre valahára elintéztetni fog és meg leszünk kimélve azon katasztrófáktól, melyeket ugy látszik évente tapasztalni kénytelenek vagyunk. Az országgyülés tartamának meghosszabbitását semmi indok sem sürgeti, arra szükség nincsen. Vannak égetőbb kérdések; ilyen az 1879. t. cz., mely az állampolgárság elnyeréséről szól. Ez módositandó. Itt van továbbá az ugynevezett telepkérdés; ez rendezendő s a telepekre vonatkozó törvény revizió alá veendő (Helyeslés a szélsőbaloldalon). Pártolja a függetlenségi és 48-as párt felirati javaslatát (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Ezután **Bausznern Guidó** szólal fel:

Mindenekelőtt kijelenti, hogy csupán egyéni meggyőződésének fog kifejezést adni, hogy tehát azért, amit mond, egyedül őt terheli a felelősség. Hosszasabban szól a közgazdasági reformkérdésről, mint az országnak legszorosabb értelemben vett létkérdéséről. Polemizál Apponyival s kérdi, miért nem terjeszti ő elő a közgazdasági reformra vonatkozó programmját, ha a kormánytól ily programmot vár? Az, hogy Apponyi gróf az önálló magyar vámterület eszméjével barátkozhatott meg, — oly rejtvény előtte, melyre nézve más magyarázatot teljességgel nem találhat, mint legfölebb éppen azt, hogy Apponyi a közgazdasági reform kérdésének megoldására nézve tisztában nincs.

Az önálló vámterület fölállitására való jogot kétségkivül mind Magyarország, mind Ausztria birja, — de a monarchia két államának ezen joga tökéletesen azon jog, melyet két házastárs bir, hogy egymást tönkretegye.

Ha gróf Apponyi Albert más véleményben van s ennélfogva a nemzetet tovább is az önálló magyar vámterület eszméjének részére megnyerni igyekeznék, ezt szóló ámbár nagyon sajnálná, azon biztos reménynyel vigasztalná magát, hogy a gróf ezen izgatásával épugy, mint minden más eddigivel, hajótörést fog szenvedni. Apponyi Jászberényben büszke öntudattal többek közt azt is mondá, hogy azzá lett, a mivé nem tud lenni a szabadelvü párt tagjainak egyike sem, t. i.: «a nép emberévé!» Ez állitásának jogosultsága felett itéljen a nemzet, mely erre nézve az egyedül illetékes biróság. De miután Apponyi a polgárkoronával, melyet Jászberényben nagyleikülег ő maga tett fel fejére, nem elégszik meg, hanem — a mint az egész világ tudja — a miniszterségre is aspirál, figyelmezteti arra, hogy a jelenkor leghiresebb minisztere, Bismarck herczeg tulajdonképen ma sem a «nép embere», de legkevésbbé az, több mint husz évi miniszterségének épen azon első nyolcz évében volt, hol mai nagy alkotásának alapját vetette. Arra tehát, hogy miniszterré lehessen, mint olyan fentarthassa magát, Apponyi grófnak még egész má valaminek kell lennie, mint a «nép embere» és itt most már állitja a szónok, hogy Apponyi gróf, ha az általa választott uton megmarad, ama más valamivé soha, de soha sem tud lenni, t. i.: «a szituáczió emberévé».

A szónok ezután áttér a saját gazdasági reform tervének kifejtésére. Ajánlja a gazdasági assszocziácziót a közép- és kisbirtokosok részéről s erre vonatkozó nézeteit hosszasabban, részletesen fejtegeti. Nézete szerint, ha a közép- és ki birtokos boldogulni akar, tökéletesen szakitania kell az eddigi primitiv földmiveléssel és a modern gazdasági tudomány vivmányait értékesitő gazdálkodási módszert, vagyis az ugynevezett intenziv földmivelést kell követnie.

A szónok részletesen kifejti ez eszméket, miközben érinti a hazánkban megindult agrármozgalmakat, és szól sok más intézkedésről is. A m. tud. akadémia a közgazdasági reformra nézve pályázatot hirdetett. A szónok azt hiszi, hogy beszédében mindazon kérdésekre, melyeket a pálya-feladvány tartalmára habár nem közvetlen és pontonkint, de mégis elég világos választ adott és igy az ország szine előtt az általa kifejtett közgazdasági reformot nemcsak a háznak, hanem a magyar tudományos akadémiának is ajánlja megfontolás végett. Beszédét igy végzi: Uraim! méltóztassanak mai fellépésem merészségét kegyesen megbocsátani és meggyőződve lenni arról, hogy engem erre nem egyéb ösztönözött, mint a lelkesedés azon szent tüze, mely minden a haza javát és jövőjét illető kérdésnél bennem felgyul és melyet csak is a haza iránti valódi szeretet képes felleszteni. A haza minden felett. (Élénk éljenzés a ház minden oldaláról.)

A következő szónok **Komlóssy Ferencz**, ki nagy zaj közt szólal fel.

A mily nehéz feladatra vállalkozott akkor, mikor a ház által annyira odiózus antiszemita párt programmjával lépett föl, ép ugy érzi, hogy nagy fába vágta a fejszét, midőn a felirati javaslathoz ő is hozzá szól. Csak azon tudat bátoritja és lelkesiti, hogy meg van győződve, miszerint e háznak többsége, ha nem is nyiltan nyilatkozik, de titokban vele érez. (Ellenmondások s derültség.) Igazolja azt azzal, hogy a hány képviselővel eddig értekezett, valamennyi ugy nyilatkozott, hogy vele együtt érez szivében, csakhogy mindenféle külső tekintetek nem engedik, hogy nyiltan csatlakozzék az antiszemita párthoz (Felkiáltások a jobb oldalon: Kik azok? Derültség.)

Sajnálja, hogy alig hogy képviselővé lett, már meg kellett győződnie arról, hogy a politikai rábeszéléstől ma nap mit sem lehet várni, azért előre sajnálattal kell kiemelnie, hogy ha bár a Pázmánok, Simorok vagy Samassák ékesszóló nyelvén beszélne, tudja, hogy más utra nem fogná terelni az egyesek meggyőződését. Az igazság szavát mondta és már is hallja előre az irástudók és farizeusok kiáltásait, (Zajos derültség) a kik «feszitsd meg»-et kiáltanak, mert nem szeretik, ha a pap a politikába avatkozik, de különösen nem szeretik akkor, ha a pap saját lelkiismereti meggyőződését követve, nem alazza magát a kormány szolgájává, hanem saját meggyőződését kimondja. (Nagy zaj. Ellenmondások jobbfelől.) Hogy ez igy áll és hogy milyen sors vár azon papokra, a kik nyiltan ki merik mondani politikai meggyőződésöket, mutatja a legközelebbi tapasztalat, (Halljuk! Halljuk!) midőn néhány pap kimerte mondani, hogy nyiltan az antiszemita párthoz csatlakozik, épen ezen oknál fogva megleczkéztettetett Aradon. (Nagy zaj. Felkiáltások. Rendre!) Ezen leczkét most is élenken érezzük, ezen leczke ma is fáj. (Zaj. Mozgás.)

Az elnök (csenget): Parlamentáris gyakorlat szerint az uralkodó szavait birálni nem szabad. (Helyeslés.)

Komlóssy Ferencz: Nem is akarom birálni, nem is fogom birálni, hanem csak azt mondom, hogy a szavakat a kormány diktálta. (Hosszas zaj. Ellenmondások.)

Tisza Kálmán min. elnök: Nem diktálta!

Komlóssy Ferencz: Azonkivül a zsidó hatalmasok sugallták. (Nagy derültség.) Ezen aradi eszme visszhangzik a feliratban is, a mely refrainszerüleg abból áll, hogy a katholikus pap tartózkodjék attól, a mi izgatásra vezetne. (Felkiáltások jobbfelől: Helyesen van!) Ehez hasonló példát én csak az angol parlamentarizmusban, illetőleg az anglikánizmusban találtam, a mely ravasz anglikánizmus (Nagy mozgás. Élénk derültség.) azon időben, a midőn O'Donnel a katholikusok érdekében föllépett, a mely ravasz, kétszinü anglikánizmus... (Zaj a jobboldalon. Felkiáltások: Rendre! Rendre!)

Az elnök: Kérem a képviselő urat, ne tessék itten vallásokról ily epithetonok alkalmazása mellett nyilatkozni. (Élénk helyeslés.)

Komlóssy Ferencz: Ez csak idézet, történeti tény. (Zajos felkiáltások: Halljuk az elnököt! Nagy zaj.)

Az elnök: (csenget). Én bármely elvnek és eszmének kifejezését a parlamentben helyén levőnek tartom; nem is szoktam eszmék s elvek ellen soha észrevételt tenni, de minthogy itt a képviselő ur egymásután a parlamentbe épen nem való dolgokkal foglalkozik, én kénytelen vagyok figyelmeztetni, hogy az efféle nyilatkozat itt nincs helyén. (Élénk helyeslés.) Angliával mi államilag ugy, mint a multban, jelenleg is barátságos lábon állunk; (Zajos felkiáltások az antiszemiták köréből: Nem arról van szó! Halljuk! Halljuk!) és e házban az angol nemzet uralkodó vallását minden párt tiszteletben szokta tartani. (Nagy zaj és mozgás a bal és szélső baloldal egyes padjain. Élénk felkiáltások: Halljuk! Rendre!) És ha Magyarországon vannak anglikánusok, azok a képviselő ur által az ő hitvallásukra alkalmazott epitheton miatt sértve érezhetik magukat. Azért kérem a képviselő urat, ne tessék itten vallásokról sértőleg nyilatkozni. (Élénk helyeslés.)

Komlóssy Ferencz: Ismétlem, csak idézés között mondtam ezt és ez történeti tény, ezt elő lehet hozni, ez nem ellenkezik a házszabályokkal. (Ugy van! Ugy van! az antiszemiták körében.) Tagadhatatlan, hogy valami sajátszerü az a politikai tér, de a papságnak még sem szabad egészen visszavonulni a politikai tértől és pedig azért nem, mert a papság van arra hivatva, hogy figyelmeztesse a kormányokat, sőt a királyokat is, a kik néha néha vétenek, ki figyelmeztesse őket hibáikra. (Nagy derültség a jobb oldalon. Igaz! Ugy van! az antiszemiták körében.) Ezért a papság fenntartja magának azt a jogot, hogy oda mondja a kormánynak: «ablata justitia quid sunt regna nisi magna latrocinia.»

Ennélfogva én felette csodálkozom, hogy a t. kormány annyira felzudult ellenünk papok ellen, és bennünket, különösen antiszemitákat annyira üldözőbe vett. Mert kérdezem, vajjon a pap nem mondhatja-e ki ép ugy egyéni meggyőződését, mint akármelyik más ember? És hol van az megirva, és hasznos-e a hazára, hogy valamennyi pap csak olyan nézeteket valljon, mint a kormány? Kérdem, vajjon okvetlenül szükséges-e, a hazára áldásthozó-e, hogy valamennyi pap egyuttal mameluk is legyen? (Élénk derültség.)

Azon parancsban, hogy a pap mint szintén a fejedelem alattvalója, tisztelje a király jogait, nincs kimondva az, hogy önjogairól lemondjon. (Ugy van! az antiszemiták körében.) Azért is az olyan papság, mely a trón lábainál hever, nem lehet a trónnak támasza. (Mozgás jobboldalon.)

Ennyit a magam ellenzéki álláspontom igazolására.

A szónok ezután kijelenti, hogy az antiszemiták felirati javaslatát szivvel-lélekkel aláirja, meg lévén győződve annak áldást hozó reformtörekvésétől, (Élénk derültség jobbfelől), annak minden pontjáért küzdeni akar, és pedig első sorban azért, mert meg van győződve, hogy épen ezen felirati javaslat van hivatva arra, hogy a maga korlátai közé szoritsa vissza a zsidó praepotencziát és megakadályozza azt, hogy a zsidóság forradalmi térre vezesse a népet, (Derültség), a mennyiben a történelem azt tanitja, hogy a zsidóság ott, a hol nem tudott rábeszélő szóval hatni, forradalomhoz folyamodott. (Derültség).

Páris városából indultak ki mindannyiszor a legnagyobb forradalmak, és ime a zsidószövetség, mely alliance Izraelitenek czimezi magát, épen Párisban ütötte fel sátorát, illetőleg trónszékét, Párisban székel még mindig az a Judás, még most is folyton rendezi a mindenféle zárdák és templomok bezáratását, azoknak kifosztogatását. (Derültség). Különösen pedig e század eleje óta épen Párisban a zsidó synhedrion is innen dirigálja az egész világot (Élénk derültség.)

Szervezete oly nagyszerü, a mily nagyszerü csak a szabadkőmüveseké. Azért is értem, hogy a szabadkőmivesek kezet fognak a zsidókkal és mindenben egyetértenek velök. (Derültség.)

És ezen zsidó szabadkőmives-szövetségnek egyik legujabb fattyu kihajtása nem más, mint az anarchizmus, a mely anarchizmusnak uttörői és legkiválóbb szereplői szintén a zsidók közt találhatók.

Ha valami, ugy az antiszemitizmus van hivatva arra, hogy összehozza a felekezeteket. (Hosszantartó élénk derültség.) Utal a maga példájára. (Derültség. Felkiáltások a szélső baloldalon: Halljuk!) Oly kerületben lépett fel, mint katholikus pap, hol a választók háromnegyed részét evangelikusok képezik és nem jutott senkinek eszébe a mindenféle kortesfogás mellett azzal élni: hogyan tudtok ti evangelikusok katholikus papra, ellenségetekre szavazni? Másrészt oly kerületben lett megválasztva, mely pánszláv hirben áll. Ő magyar testestől-lelkestől. (Éljenzés a szélső baloldalon.) Ezt bebizonyitotta eddigi, habár szerény irodalmi munkássága által. Fellépett oly fészekben (Hosszantartó zajos derültség), oly helyen, hol állitólag pánszlávok székelnek. Már csak csupa kiváncsiságból szerette volna látni ily pánszlávot, de nem sikerült látnia egyet sem. Meggyőződött arról, hogy ha vannak izgatások a nemzetiségek közt, ezek rendesen a kormányközegek által idéztetnek elő. (Zajos ellenmondás a jobboldalon. Hosszantartó élénk derültség.) Nyitramegyéről van szó. Valahányszor valamely tisztviselőnek nem áll rendben a szénája, azonnal pánszlávot kiált, hogy elforditsa a figyelmet a fegyelmi eljárásra vonatkozólag és ezáltal időt nyer, mig az illetőt, kit pánszlávnak kiáltott ki, meg nem csipik, a mi nem igen szokott sikerülni.

Innen látszik, hogy a nemzetiségi izgatás csak fixa ideája néhány uri embernek. A tót nép igen jó nép, csak az a kár, hogy a kormány nem törődik vele, illetőleg, hogy ezt a szegény, jóravaló tót népet nem részesiti azon kedvezményben, melyben más nemzetiségeket részesit. (Felkiáltások a jobb oldalon: Ez a pánszláv beszéd!) Szeretné, ha a miniszterelnök azon vidékre is elmenne és tanulmányozná az ottani viszonyokat, tudja, hogy szive megesnék sorsán, hogy ha látná a nyomort, melybe a zsidóság hozta, három évvel aztán önmaga fogna fellépni antiszemita programmal. (Hosszan tartó, zajos derültség. Taps az antiszemiták körében.) A mi pedig a felekezetek közti izgatást illeti, ez is csak üres beszéd. Soha sem volt nagyobb összetartás a felekezetek között, mint most, mióta az antiszemitizmus létezik. (Derültség.) Ha vannak mégis surlódások a felekezetek közt, ezt a zsidók csinálják, mert tudják jól, hogy ha a keresztények egymással kezet fognának, akkor szövetkezve a közös ellenség, a zsidók megdöntésére, csakugyan megdöntenék őket. Azért lármázik a zsidóság mindenfelé, azért használ fel kisebb dolgokat, mint botrányokat a sajtó terén. Senki sem bizonyithatja be, hogy az antiszemiták izgatnak, de igenis a zsidók. Bebizonyitja pedig ezt azzal, hogy utal ismét Francziaországra, utal az Allience Izraelite-re, utal Cremieuxnek, ezen szövetkezet alapitójának mondására, a ki nyiltan felhivja a világ összes zsidait, miszerint lépjenek össze szövetségbe és azt mondja: az alkalom közel van, midőn a világ összes kincseit mi fogjuk birni. (Felkiáltások a jobboldalon: Nem ugy van!) Igy van szóról-szóra megirva. (Felkiáltások a jobboldalon: Nincs!) Ime tehát egy zsidó rabbi (Nagy derültség. Felkiáltások a jobboldalon: Nem rabbi, hanem miniszter!) hadat izen a keresztények összes politikai vallási intézményei ellen. És ezen zsidórabbi-reczept csakugyan talált követésre, mert látjuk, hogy ezen zsidórabbi-reczept nyomán megkezdődtek a mindenféle politikai mozgalmak, különösen pedig tény az, hogy az anarchizmus legtöbb tagja zsidó.

Ezután áttér az Andreanszky Gábor br. által benyujtott felirati javaslatra, és előre kijelenti, hogy annak minden egyes pontját elfogadja, de miután igen sokan azt mondják, hogy nincs eléggé körvonalozva, garnirozva a programm (Derültség) azért kiván egy kis garnirunggal kedveskedni a háznak. (Derültség. Halljuk!)

Először is megmondja azt, hogy mit nem akarnak ők a zsidóktól, hogy lássa be minden ember, hogy ők sem vallásilag sem fajilag nem üldözik a zsidót. Nem akarjuk őket emberi jogaiktól megfosztani jóllehet ők a keresztényeket gojimokat barom-mognak, tisztátlan állatnak nevezik. Azért szóló nem ért egyet Tichtével, ki politikai jogaik megvonását követelte, azt mondván, hogy csak akkor adjunk nekik politikai jogokat, ha sikerült fejeiket levágni és helyükbe ujabb fejeket rakni, de olyanokat, melyekben egy zsidó gondolat sincs. (Derültség.) Kivánja, hogy legyen fejük, öszüljenek meg büneikben és várják be kiérdemelt büntetésöket. (Élénk derültség.) Nem akarják őket Palesztinába kergetni, mint sokan mondják; maradjanak barátaik és pártfogóik örömére a mig őket az örvény szélére nem hozzák. (Derültség.)

Simonyi Iván: Igen ám, de minket is velük együtt! (Derültség.)

Komlóssy Ferencz: Én nem féltem magamat. Az antiszemiták nem kivánják, hogy a zsidók a kereszténységet fölvegyék, mert ezáltal a keresztény egyház vajmi keveset nyerne. Azon felekezet, a mely a katholikusoknak czikkeivel pl. szent képekkel és szobrokkal kereskedik, nagyon is hajlandó volna Krisztust néhány ezüst fillérért eladni, a kit már egyszer fölfeszitett, (Mozgás jobbfelől), de más tekintetben sem kivánja ezt, mert a zsidók közül azok, kik a papi pályára lépnének, a kanonokságnál meg sem állnának. (Nagy derültség.) Ezt nem a maga érdekében hozza fel, mert ő oly téren van, oly párthoz szegődött, a hol sem infulák, sem aranykeresztek nem teremnek. Nem kivánják továbbá, hogy visszavonassék a zsidóktól az emanczipáczió, hanem kivánják az emanczipáczió revizióját. A mi az 1867-ki emanczipácziót illeti, ezt a magyar nemzet örömmámorában tette és igy imputáczió alá nem jöhet, (Nagy derültség) annyival kevésbé, mert igen nevetsége, hogy egy felekezet, a mely nincs a törvényes vallásfelekezetek közé felvéve, emanczipáltassék. Innen jut eszébe az, vajjon mért kellett a zsidó és keresztény közti házasság? Érti a taktikát. Mert ez uton akarták becsempészni őket, minthogy még nincsenek fölvéve a törvényesen bevett vallásfelekezetek közé. Igy akartak egy csapással két legyet ütni. (Élénk derültség.)

Azokon kivül, a mik az antiszemiták feliratában vannak, kivánja még, hogy oly cselédtörvény alkottassék, a mely szerint keresztény ember zsidó szolgájává ne lehessen, illetőleg magát zsidórabigába ne görnyeszsze. (Derültség.) Kivánná, hogy a zsidósajtó megrendszabályoztassék, azon zsidósajtó, mely a kereszténység jelvényét s a keresztet már annyiszor sárba tapodta. Kivánná, hogy a vasárnap szorosan megülessék, illetőleg az erre vonatkozó törvény szigoruan végrehajtassék; kivánná, hogy az italmérési regalé a községek részéről megváltassék és zsidó kezekbe többé ne adassék.

Az államháztartás egyensulyának helyreállitására ajánlja a pénzügyminiszternek, hogy egy külön adó hozassék be, t. i. a zsidó adó, türelmetlenségi adó czimén. (Élénk derültség.) Ez némileg kárpótlás volna azért, hogy nekik az emanczipácziót megadták. (Élénk derültség.)

Az antiszemiták az erőszakos rendszabályoknak ellenségei, (Élénk derültség.) csak azt kivánják, hogy a zsidóság mindenhatósága némileg megszorittassék, illetőleg a rendes korlátok közé tereltessék. És mégis mért van nekik antiszemitáknak annyi ellenségük? (Derültség és felkiáltások. Nincsen ellenségük!) Mindenféle melléktekintetek játszanak itt közre. Többnyire elfogultság vagy pedig az, hogy nem törődnek ezen kérdéssel, nem olvassák az antiszemita irodalmi termékeket, (Élénk derültség.) és nincsenek tisztában azzal, hogy az antiszemiták mit akarnak, sőt tán igen sokan vannak, a kik még különbséget sem tudnak tenni a szemiták és antiszemiták közt. (Derültség.)

Nem akarja a ház türelmét igen sokáig igénybe venni. (Helyeslés jobbfelől. Felkiáltások az antiszemiták közt. Halljuk! Halljuk!) Ha tetszik, akkor beszél, akár két óráig is. (Derültség. Felkiáltások jobbfelől: Elég.) Kérdi, miért félnek tőlük annyira a zsidók? Attól félnek, hogy most fog beteljesedni a próféczia, mely azt mondja, hogy bekövetkezik az ő pusztulásuk, mert hogy egy pusztulás volt, azt tudja, t. i. a jeruzsálemi, de igen sokan és helyesen az antiszemitizmusban látják az erőt, mely meg fogja a zsidókat törni.

A szónok megjegyzéseket tesz Zichy Antal és Busbach Péter beszédeire; a mi Busbach kifakadásait illeti, azokat teljesen érti. Busbach olyan kerületet képvisel, a hol nagyobb részben zsidók szavaznak, ezeknek köszönheti megválasztatását és igy erkölcsi kötelességének tartja őket védeni. A mi illeti az iparkérdésre vonatkozó egyes megjegyzéseit, arra nézve azt mondja, hogy ha Busbach magyar iparról akar behatóan szólani, akkor épittessen magának villákat nem Ausseében, hanem a Balaton mentén. Ha pedig jobban szeret ott épittetni, akkor választassa meg magát jövőre képviselőnek a Reichsráthba. A többire nézve behatóan majd az egyes törvényjavaslatok tárgyalása alkalmával fogja elmondani nézeteit. (Helyeslés az antiszemiták körében.)

A következő szónok **Vámos Béla**:

Mindenekelőtt a függetlenségi párt által benyujtott felirati javaslatra reflektál, s azt igyekszik bizonyitani, hogy annak egyes pontjai a kormánypárthoz való közeledést jeleznek. (Ellentmondások a szélső baloldalon.) Kétségbevonja azt, hogy a nemzet osztja a függetlenségi párt eszméit. Helyteleniti, hogy e párt felirati javaslatába fölvette a választások körül való visszaéléseket. Nem várta ezt különösen Irányi Dániel nyilatkozata után, a ki azt mondta, hogy ő a létező törvényes eszközök el a választási visszaéléseket végkép megszüntetné. Ha ugy áll a dolog, hogy valók azok a választási visszaélések és a létező törvényes eszközökkel orvosolhatók, akkor azt várta volna a függetlenségi párttól, hogy interpellácziót intézzen e ház kebelében a kormányhoz, aztán követelje annak napirendre tüzését és végre inditványozta volna a kormány vád alá helyezését. Ha ezen ut czélra nem vezet, akkor lett volna helye egy felirati javaslat inditványozásával annak kifejezést adni, hogy a történendők a koronának is tudomására hozassanak.

A mi a mérsékelt ellenzék politikai meggyőződését kifejező felirati javaslatot illeti, azt találta abban mondani, hogy abban messzelátó politika foglaltatik, pedig az már fizikai igazság, hogy messzelátni inkább magasabb pontról lehet, de ő ezen válaszfelirati javaslat elolvasása után nem birt semmivel sem magasabbra jutni, mint azon válaszfelirati javaslat elolvasása után, melyet a ház bizottsága nyujtott be. Találkozott azonban benne kiindulva azon irányban, melyben vezetett, szirtekkel, melyeket a bizottság javaslatában nem talált; találkozott czentralizáczióval és bürokratikus törekvésekkel, a melyeket már természetöknél fogva is perhorreskál. Beszéde további folyamában kritizálja a mérsékelt ellenzék föliratát, majd reflektál a Pulszky beszédére, s kijelenti, hogy ő határtalan bizalommal van a kormány iránt. Később áttér az antiszemiták felirati javaslatára, s kiemeli, hogy annak és Andreánszky bárónak definiczióit nem tudja összeegyeztetni. Aggodalmat támaszt benne az a tapasztalás, hogy az antiszemitizmus hazánkban, a nép körében, különösen a földmivelő nép körében kissé tulságosan terjed. Ez a lélekemelőnek nem mondható jelenség a nemzeti közszellemre nézve hanyatlást jelez, vagy fejletlenségre mutat. Kijelenti, hogy az antiszemitizmusban a materialis irány által különben is jelentékeny mértékben megingatott jogtudatnak még nagyobb megzavarását látja. Látja benne még a néppolitika öntudatának megzavarását is. Beszédét igy végzi: Előttem az antiszemitizmus ugy tünik fel, mint midőn a jogegyenlőség áldásainak csak tegnap részesévé vált zsidóságot különösen akarja megrendszabályozni ma; mint a nemzet feladatainak félreismerése, sőt mint törekvés, elismerem nem badar törekvés a nemzetnek feladataitól, s természetes fejlődésétől való elterelésére. Az a hang pedig, melyre Andreánszky b. ur hivatkozott, hogy t. i. ez oldalon is volnának, kiknek szive helyeslőleg szólal fel, midőn az antiszemitizmusról hall beszélni, lehet az elfogultságnak vagy tulságosan aggódó fajszeretetnek, mint ezt Istóczy képviselő urról is felteszem és az érzelmek azon nagy számának viszhangja, melyekről az antiszemiták egész listát állitottak össze részint elmélkedéseikkel, részint izgatással, de a szabadelvü haladás emberének gondolatvilágában az antiszemitizmus csak egy itéletet szülhet, azt, hogy a mult idők ásatnak fel sirjukból, azon idők, melyek felidézőit a nemzet nagy lantosa azzal gyanusitja, hogy önző népszerüséget hajhászva, csak arra törekesznek, hogy babért füzzenek önhomlokukra, oly babért, melyre nézve teljesen egyetértek a nemzet jövőjeért lángoló lyrikussal, midőn felőle igy nyilatkozik: «En nem irigylem babérotokat, penész van rajta és halotti szag.» (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Elfogadom a bizottsági javaslatot.

Az elnök a vita folytatását holnapra halasztja, a holnapi ülés második tárgya az első lajstromba sorozott kérvények tárgyalása lesz.

Az ülés végződik 1 óra 50 perczkor.

A képviselőház biráló-bizottságaiból.

A **képviselőház második biráló bizottsága** ma délután 3 órakor érdekes ülést tartott, melynek tárgya a **bogsáni választás** ellen beadott peticzió volt. Az a körülmény, hogy a megtámadott mandátum *Tisza* László ur, a miniszterelnök testvére részére adatott ki, nem kis mértékben feszélyezte a bizottság kormánypárti tagjait, a kik aztán páratlan buzgalommal igyekeztek a kérvényben valami alaki hibát fölfedezni. Ezt a törekvést siker is koronázta s a kérvény elvettetett. Hogy nem oly okból, mely általános elösmerésre tarthat számot, bizonyitja az, hogy a bizottság két ellenzéki tagja (*Balogh* Géza és *Györffy* Gyula) a *visszautasitás ellen szavazott*. Az ülés egyébként a következőleg folyt le.

Jelen voltak a bizottság összes tagjai, a vádat *Polónyi* Géza budapesti és dr. *Rezein* Fábiusz lugosi ügyvéd képviselik, mig a választás védelmezésével mind a képviselőnek kijelentett Tisza László, mind ennek választói *Funták* Sándor ügyvédet bizták meg.

Gromon Dezső elnök megnyitván az ülést, *Gál* Jenő (felvinczi) terjesztette elő referádáját, s felolvassa a kérvényt. Ebben előadatik, hogy a Bogsánban ez év junius 16-án megejtett választásról fölvett jegyzőkönyv szerint ugyan Tiszára 1041, *Brediceanu* ellenjelöltjére pedig csak 1035 szavazat adatott be; de ez nem felel meg a valóságnak, mert a választás eredménye meghamisittatott. A vesztegetés, erőszak napirenden volt, igy p. o. a bogsáni szolgabiró pandurokkal kergette szét Brediceanu választóit s azok egyébként is mindenféle zaklatásoknak voltak kitéve; de a kérvény ezuttal e dolgokra nem helyez sulyt, hanem csupán három visszaélést emel ki, melyek alapján a választás, mint a melynek eredménye a visszaélések által alterálttatott, megsemmisitendő.

Az első s leglényegesebb sérelem az, hogy tizennégy *Bilis* községbeli választó, kiknek személyazonossága konstatálva volt, a választásnál visszautasittatott, mivel a szavazók lisztájának M. Z. közti részében a nevek mellett az életkor kitüntetve nem volt; e tizennégy választó, mint azt az általok kiállitott s eskütvel is megerősiteni ajánlott nyilatkozatban kijelentik, szavazatát Brediceanura óhajtotta adni. Ezzel szemben áll az a körülmény, hogy Tisza Lászlónak az M—Z betüsoron belül fölvett választói, a kiknek neve mellett ép oly kevéssé volt az

---

mégis elmegy az elnökhöz, de megfontolta, hogy e látogatásnak már nincs czélja, s az talán helytelen is lenne. Jobb lesz, ha az áldott tanu kezd a dologhoz és önszántából nyilatkoztatja ki, hogy Vignemal ur tulélte nejét.

Kétség nem fért a dologhoz, mert a hullát és a ladik roncsait éppen azon a helyen találták meg, a hol egy birtokos, becsületes, hitelt érdemlő személy látta elsülyedni. A távolság a fougerayi rév és a monettesi hid közt akkora, hogy Vignemal asszonynak legalább husz perczczel meg kellett halni férjo előtt, feltéve, hogy élt, midőn Roch Ferrer ott hagyta a töltésen.

— Édes Alfrédom, mond Pomméval egy kis szünet mulva, igen jól esik nekem ön által tudni meg, hogy aggodalom és lelkiismeret mardosás nélkül adhatom tudtára Daudierne asszonynak, hogy képes vagyok Germaine kisasszonynak, hozzá méltó vagyont tenni lábaihoz. Szükség esetében ön is bizonyithatja.

— Szólt nekik kételyeiről?

— Nem. Ma akartam megmondani, hogy az örökség kérdése még nincs eldöntve, s visszalépek, ha...

— Most semmit sem mondjon meg. Ügye tisztán áll, minek visszamenni a multra? Nagybátyám szőrszálhasogató, mint az ördög, vége-hossza nem lenne a kérdezgetésnek. Ha reám hallgat, menjünk együtt La Germonièrebe. Most már oda merek menni, miután megigérte, hogy kisegit a bajból.

— A négyezer frank nálam van otthon, mondá készséggel a jövendőbeli sógor. Elmenjünk érte, akarja?

— Hogy akarom-e? Köszönöm édes barátom, helyreállitja hitelemet, mire igen nagy szükségem van. Holnap kifizetem tartozásomat, és esküszöm önnek, hogy meghálálom. Tehát annál maradunk, röpülünk mamához?

— Kocsim már be lesz fogva. Ott leszünk fél óra alatt . . . visszafelé a monettesi hidnak jövünk.

— Ez okos gondolat. Az állomáson tudakozódom az arany-szemüveges után, s ha otthon lesz, bemutatom önt neki.

Arthur éppen ezt akarta, s ragyogott az örömtől. Most már volt egy szövetségese La Germonièreben, s azt még nem tudta, hogy ellensége is van ugyanott.

Karonfogta Germaine fivérét s ugy mentek ki a whistezők előtt, kik azt mondták:

— Tehát a házasság bizonyos. Vignemalék vagyonát Párisban eszik meg.

V.

A vetélytársak.

Édes Pomméval, bemutatom önnek Pontac urat, huszártisztet, ki csak nehány nap óta szomszédunk, s remélem még nehány napig az lesz.

Pontac ur bemutatom önnek Du Pomméval Arthurt, házunk egyik barátját, kit gyakran fog La Germonièreben találni.

Öcsémet Daudierne Alfrédet nem mutatom be önnek.

Elég alkalma lesz e semmirekellőt megismerni, tevé még hozzá Armand bácsi, miután a két idegen urat egymásnak bemutatta.

Vignemal ur örököse negyed órával előbb szállt le kocsijáról, mint Vignemal asszony unokaöcscse megérkezett, ki gyalog jött a parkon át.

A véletlen, nagy mester. Megérleli a helyzetet, előidézi a jelenetet, és siettéti a megoldást.

A két vetélytárs éppen a kellő időben találkozott a szalonban, hol az egész Daudierne család együtt volt, pedig nem késziteték elő e találkozást.

Pomméval megszabadulva a borzasztó nyugtalanságtól, egy perczet sem késett megjelenni La Germonièreben az ifju Alfréddel, ki oly fontos adatot közölt vele.

Pontac a legnagyobb izgatottság, hosszas habozás után elhatározta, hogy követi a Germaine által adott tanácsot, mely inkább parancshoz hasonlitott. Visszaadta a látogatást, mit Daudierne Armand Brettevilleben tett, és azon naptól kezdve oly összeköttetést kezdett meg, mely csak bánatot hozhatott reá, mert nem hizelgett magának azzal, hogy az házassággal végződhetnék közte, a szegény hadnagy, és egy fiatal leány közt, ki szüléitől ép oly gazdag hozományban részesül, mint a természettől.

Egy előnye mégis volt milliomos vetélytársa felett. Rég óta ismerte Pommévalt, s tudta, hogy az nehány nap óta nyilvános kérő, elfogadva az anya által, s udvarlásra engedélyezve a leány által; mig Pomméval nem is gyanitotta, hogy e szép szőke lovag, ki mintha a felhőkből hullott volna La Germonièrebe, bolondulásig szerelmes Germainebe, és a leány eddig még semmit se tett, hogy az ifjat elbátortalanitsa.

Pomméval még arra sem emlékezett, hogy valaha látta, s neve egészen ismeretlen volt előtte.

Pedig azelőtt bizonyosan találkoztak az arcyi nagy utczán, a szünidők alatt, mikor Roger a St.-Louis kollegiumban tanult, és Arthur egy magánintézetben tanulmányozta, mint kell nyakravalóját felkötni. De akkor mindketten gyermekek voltak, és tiz év Afrikában igen megváltoztatja az embert. A szép Arthur azelőtt sem igen ügyelt egy rosszul öltöztetett kis fiura, ki nagynénje jótéteményéből tanult és ruházkodott, s voltaképen neki rokona sem volt.

Még a tömegben sem vette észre, mely Vignemalékat a temetőbe kisérte. Roger jelen volt a szertartáson, de senkivel sem beszélt, és senki sem ügyelt reá. Legalább ő azt hitte, és volt oka azt hinni, mert egy örökös társat se ismert meg a falusiak közt, a kik ott jelen voltak.

De Pommévalnak is voltak előnyei Pontac felett: világbani jártassága, az öltözködés mestersége, és azon tehetsége, hogy a legmindennapibb dolgokat legválogatottabb szavakkal tudta elmondani; birta a divatos nyelvet és azon könnyedséget, melyet csak nőkkeli társalgásban lehet megszerezni. Roger ügyetlennek találta magát vele szemben; pirult, hogy ugy van öltözve, mint egy nyugalmazott katonatiszt, pedig nem volt igaza, mert a természettől előkelő alakja emelte ruházata egyszerüségét, és a szerénység nem ügyetlenség.

Pommévalnak azon szerencséje volt, hogy ő érkezett elsőnek La Germonièrebe. Már a kandalló előtt ült Daudierne asszony és leányai közt, midőn Pontac megjelent a szalonban, melybe most lépett először. Pomméval gyönyörködhetett a zavarodottságon, melyet az ujonérkezett kissé merev tartása elárult. — Ő már horgonyt vetett a kikötőben, mikor a másik még csak most ért a hajózható vizhez.

És a mi több, Pomméval alaposan ismerte a viszonyokat. Régóta összeköttetésben volt Daudiernеékkel. Tudta, hogyan kell tetszésöket megnyerni, a kisasszonyokkal egyről-másról csevegni. Nem volt csupa sohajtozásra szoritva, mint egy tapasztalatlan szerelmes; kellő időben tudott bókokat érvényesiteni, valamint forró nyilatkozatokat tartózkodó modorral közölni.

Mig ellenben Roger, előtte majdnem egészen ismeretlen vizeken evezett, s az ovatosság hallgatásra kárhoztatta, nehogy valami helytelent mondjon. — Miről beszélhetett volna még Germaine-nel is? szerelmöknek nem volt multja, mert az csak a Lémonsziklai találkozásnál kezdődött, s a fiatal leány nem szólt e találkozásról senkinek.

Daudierne asszony kisegitette a zavarból, a nélkül, hogy fogalma lett volna a szolgálat fontosságáról, melyet neki ez által tett.

(Folytatása következik.)

életkor megjelölve, számszerint 16-an, leszavazhattak, s igy történt, hogy Binisről Tisza 33, Brediceanu ellenben csak 17 szavazatot nyert. A kérvény három kombinácziót vesz föl. Vagy helyes volt azok visszautasitása, a kiknek életkora a listában nem volt kitüntetve, s ez esetben azt a 16 M—Z. betüvel kezdődő nevü binisi választót is vissza kellett volna utasitani, a ki Tiszára szavazott, akkor azonban a Tiszára fölvett 1041 szavazatból 16 levonandó, azaz a 6 szónyi többségből lesz 10 szónyi kisebbség. Vagy ha a Tisza Lászlóra adott ily szavazatokat elfogadták, el kellett volna fogadni a Brediceanura adottakat is, ez esetben a Brediceanu 1035 szavazatához hozzá kell számitani még tizennégyet, a mi által a 6 szónyi kisebbség helyett 8 szónyi többség támad. Végül ha a binisi hiányos lista alapján senkinek sem engedtetik meg a szavazás, Tisza szavazataiból le kell számitani 33-at, Brediceanu szavazataiból 17-et, s igy 1008 és 1018 szavazat áll szemben, vagyis Brediceanu javára ismét 10 szónyi a többség. Bármely esetet tegyünk tehát föl, arithmetikai bizonyosság, hogy a választási elnök törvénytelen és jogtalan részrehajlósága a választási eredményt Tisza László javára megmásitotta. Az előadottak valósága pedig kiderül a választók listájából, a választási jegyzőkönyvből, a visszautasitottak jegyzékéből s közjegyző előtt fölvett nyilatkozatokból és községi bizonyitványokból, valamint a kihallgatni kért tanuk vallomásából.

Az *előadó* konstatálja, hogy az emlitett okiratok vonatkozó részei tényleg megegyeznek a kérvény állitásaival s *Győrffy Gyula* kivánságára külön konstatáltatik az is, hogy a bilisi listában M—Z. betük közt fölvett választók közül Tisza Lászlóra csakugyan szavazott 16, Brediceanura ellenben egy sem.

A kérvény másodsorban sérelmül rójja fel, hogy mintegy harmincz oly választó, a ki a választásnál jelen sem volt, a választási jegyzőkönyvben a Tiszára szavazók közé van fölvéve. A harmadik sérelem pedig az, hogy több választó, a ki Brediceanura akart szavazni, visszautasittatott csupán azért, mert bemondása s a listaföljegyzése közt az életkorra nézve némi különbség volt; e visszautasitásokról ellenben semmiféle jegyzék nem vezettetett. E két panaszpontot is számtalan, közjegyzőileg hitelesitett nyilatkozat és bizonyitvány támogatja.

A kérvényezők választói jogosultságát egy bizonyitvány igazolja, melyben a központi választmány jegyzője neve aláirásával, alispáni pecsét alatt tanusitja, hogy a névszerint felsorolt s a házszám kitüntetésével közelebbről is megjelölt kérvényezők az 1884-ki választói listába föl vannak véve.

A nyilatkozattételre felszólitott védő *Funták* Sándor ezután előadja, hogy ő a kérvényt alaki szempontból visszautasittatni kéri. Nevezetesen nincs igazolva az, hogy a kérvényezők csakugyan választók. Ezt a központi választmányi jegyző, kinek teendőit a törvény tisztán a központi választmány jegyzőkönyveinek vezetésére szoritja, illetékesen nem igazolhatja, közokiratnak pedig csak oly okmány tekinthető, melyet valamely hatóság a saját illetékessége körében állit ki. A kérvény adatainak bizonyitására szolgáló okiratok is hiányosak, nevezetesen több román aláirás fordul elő, s az okiratokban sehol sincs megmondva, hogy az okirat tartalma a magyarul nyilván nem értő aláiróknak anyanyelvükön megmagyaráztatott. Ezeknél fogva kéri, hogy a bizottság a peticziót alaki hiányai miatt utasitsa vissza.

Polonyi Géza hivatkozhatnék a bizottság idéző végzésére, mely az érdekelteket a kérvény *tárgyalására* hivja meg, mely után tehát már ily alaki kifogásnak aligha van jogosultsága. De nincs erre szükség. A központi vál. jegyző bizonyitványa teljes hitelt érdemlőleg igazolja, hogy a kérvényezők választók, igazolja annál inkább, mert az okirat a törvényhatóság főnökének, az alispánnak pecsétjével van ellátva. Téve-tagadva azonban, ha ez az okirat csakugyan kifogás alá eshetnék is, ott van a mandátum, a választási jegyzőkönyv, melynek tanusága szerint a kérvényezők mind leszavaztak Brediceanura, a mit pedig bizonynyal nem tehettek volna, ha nincs szavazati joguk. A többi okiratok ellen emelt az a kifogás, mintha azokat aláiróik megesketlenül állitották volna ki, teljesen értéktelen, mert amaz okiratok közjegyző előtt állittattak ki, s igy — a mig valótlanságuk be nem bizonyittatik, — közhitelességre tarthatnak számot, kéri a kifogások mellőzését.

Rövid válasz és viszonválasz után a bizottság visszavonult s tovább mint egy óráig tanácskozott. Végre megnyilt az ajtó a türelmetlenül várakozó közönségnek, s *Gromon* Dezső elnök kihirdette az itéletet. E szerint a kérvény alaki hiányok miatt *visszautasittatik*. Az indokokban el van mondva, hogy a házszabályok 79. §. b) pontja csak választóknak adja meg a peticziózás jogát, már pedig a jelen kérvényt aláiró választói jogukat nem igazolták. A központi választmányi jegyző által kiadott bizonyitvány nem fogadható el elégséges bizonyitéknak, mert az 1868. 54. tvcz. 584. §-a szerint hiteles kiadványt csak az állithat ki, a kinek az illető okirat az őrizetére van bizva, tehát a levéltárnok; a központi választmány ellen, mely a maga okiratait is a törvényhatóság őrizetébe tartozik átadni, ily hiteles kiadványok kiállitására illetéktelen. A mandátum szintén nem igazolja a kérvényezők választói jogosultságát, mert abból ugyanazonosságukat megállapitani nem lehet. A kérvényt ennélfogva visszautasitani kellett.

Az *elnök* felszólitja a megbizottakat, hogy a költségekre vonatkozó előterjesztéseket tegyék meg.

Polónyi Gézának e részben nincs előterjeszteni valója. De miután a bizottság eddigi határozatait mint egyhangulag hozottakat hirdette ki, kéri annak konstatálását, vajjon a mai határozat is egyhangulag hozatott-e?

Elnök: E részben a jegyzőkönyv ad felvilágositást.

Miután *Funták* sem számitott fel költségeket, az ülés véget ért. A bizottság legközelebb e hó 20-án d. u. 3 órakor jön össze, midőn a *bereczki* választás ügye fog tárgyaltatni.

A VI. biráló bizottság d. u. 6 órakor megnyitott ülésében ma érdemleg tárgyalta a véresen végződött **tasnádi választás** ügyét, melyen *Károlyi* Sándor gróf jelentetett ki képviselőnek *Balázsy* Miklos függetlenségi párti jelölt ellen. A bizottság tagjai közül jelen voltak: *Báttntitt* József b., *Dárday* Sándor, *Demkó* Pál, *Horánszky* Nándor, *Probsztner* Arthur, *Sárközy* Aurél. A kérvényezőket *Komjáthy* Béla képviseli, a választást *Gönyei* Gábor n.-károlyi ügyvéd védi, ki azonban nem jelent meg személyesen s csak irásban terjesztette be védelmét.

Dárday előadó ismerteti a kérvényt, mely 8 pontban sorolja fel a választásnál elkövetett visszaéléseket. E visszaélések kétfélék, nevezetesen az elnök, hatalomkörét is áthágva, a katonai erőt pártczélokra alkalmazta, továbbá a választásnál számos alaki hiba történt, oly hibák, melyek miatt a Balázsy-párt ak jogukat gyakorlatában gátoltattak. Igy az elnök már a választást megelőzőleg a községekbe katonaságot küldött s azzal a népet terrorizálta; a választás napján pedig, midőn meggyőződött, hogy a Károlyi-párt minden erőfeszités daczára kisebbségben marad, Balázsy hiveit, a nélkül, hogy ez intézkedésre valami rendzavarás okot adott volna, a katonákkal szétverette. Alaki hibák voltak, melyek a választás eredményének megmásitására lényegesen befolyhattak, hogy a szavazásnak községenkint való sorrendje a törvényben előirt módon köztudomásra nem hozatott; hogy a vál. törv. 71. §. daczára szavazásnál községi elöljárósági tagok nem voltak jelen; hogy a visszautasitott szavazatokról jegyzék nem vezettetett s a mandátumhoz nem csatoltatott; hogy az elnök 3/4 4 órakor a szavazást minden ok nélkül 1/4 7-ig felfüggesztette, s ekkor záróra kitüzése nélkül a szavazást csakhamar berekesztette; végül, hogy a választási jegyzőkönyv nem a helyszinén, hanem Károlyi főkortesének, Santha Dezsőnek a házánál készült. Mindez állitások részben maga a választási jegyzőkönyv, részben nyilatkozatok, bizonyitványok s megnevezett tanuk által igazoltatnak.

A *védelem*, melyet az előadó a peticzióval együtt olvas fel, a kérvényben felhozottak czáfolatául szintén részben a választási jegyzőkönyvre, részben tanukra hivatkozik.

Komjáthy Béla, a kérvényezők képviselője, röviden bár, de meggyőző hévvel védi a peticziót. Rekapitulálja annak panaszpontjait, melyekkel szemben a választási jegyzőkönyvre való hivatkozást értéktelennek tartja. Az a jegyzőkönyv nem egyéb, mint a belügyminiszter által beküldött formulare egyszerü kitöltése, nem pedig, a minek lennie kellene, a választási aktus hü leirása. Ime a jegyzőkönyvben egy szó sincs a katonai erő alkalmazásáról; pedig hogy ez megtörtént, az köztudomásu tény, maga a védelem is elösmeri. A szavazás felfüggesztése, a pótszavazás, a záróra iránti intézkedések szintén nem foglaltattak jegyzőkönyvbe a valóságnak megfelelőleg. A visszautasitottak névjegyzéke teljesen hiányzik. E tényekből s a kérvény egyéb bizonyitékaiból nyilvánvaló, hogy az elnök visszaélt azzal a diskreczionális hatalommal, melynek korlátja csak a törvény és a tisztesség. A biráló bizottságnak e korlátokat meg kell védenie, s a választóknak igazságot szolgáltatnia nem Károlyi gróf ellen, kinek személyét tiszteli, hanem a visszaélések ellen, melyek a választókat alkotmányos joguk érvényesitésében megakadályozták. Kéri a bizottságot, hogy a panaszolt sérelmek megvizsgálását rendelje el.

Ezután a bizottság visszavonult, s egy órai tanácskozás után *Probsztner* Arthur mint elnök kihirdette azt a szavazattöbbséggel hozott határozatot, mely szerint **a vizsgálat elrendeltetik** s annak foganatositására *Demkó* Pál biz. tag küldetik ki. A vizsgálat arra az egyetlen panaszpontra terjed ki, vajjon az elnök a szavazást 3/4 4-től 1/4 7-ig felfüggesztette-e s tüzött-e ki zárórát.

Ezzel az ülés este 1/2 9-kor véget ért.

A képviselőház VII. biráló bizottsága ma délelőtt 10 órakor Bárczay Ödön elnöklete alatt ülést tartott, melynek napirendjét Stojacskovics Sándor *versecai* választása ellen a Grecsák-párti választók részéről beadott kérvény alaki tekintetekből való megvizsgálása képezte. Az ülésen jelen voltak: Bárczay Ödön, Elekes György, Horváth Lajos, Rácz Athanáz, Wasmer Adolf b. és Zsilinszky Mihály bizottsági tagok, továbbá Komjáthy Béla, mint a kérvényezők képviselője és Szivák Imre, mint a megtámadott választás védője. Az ülés megnyitása után Komjáthy Béla azon jelentést teszi, hogy Rácz Athanáz bizottsági tag alispán korában egy izben fenyitő feljelentést tett Grecsák Károly ellen. Ezt nem kifogásképp, csupán azért hozza fel, hogy talán czélszerünek tartaná a bizottság, ha Rácz Athanáz a tanácskozásban részt nem venne. Ezután az utóbbi ülés jegyzőkönyve hitelesittetvén, Elekes György előadó jelentést tesz a Dániel Gábor **oklandi választása** ellen beadott kérvényről és az ennek visszavonása iránt benyujtott lemondási kérvény tárgyában. Megjegyzi, hogy a lemondási kérvényt aláirt Columbán Mózes neve, sem a választást megtámadó kérvényen, sem pedig a meghatalmazáson nincs aláirva. Ennélfogva ez külkellékek tekintetéből visszautasitandó. Másrészt maga a kérvény is több alaki hibában szenved. Igy egyik hiány az, hogy az aláirók választási jogosultsága nincs igazolva, a mely körülmény egymaga elegendő arra, hogy a kérvény elutasittassék és Dániel Gábor igazolt képviselőnek mondassék ki.

Többek fölszólalása után a bizottság határozatképen kimondta, hogy miután a lemondási kérvény nem felel meg a házszabályokban megkivánt külkellékeknek, azt elfogadhatónak nem tartja. Áttérvén ezután a bizottság a kérvény külkellékeinek megvizsgálására, azt a fentemlitett hiányok következtében szintén elvetette és *Dániel Gábort igazolt képviselőnek mondotta ki*.

Következett Stojacskovics Sándor **versecai** választási ügye.

Szivák Imre védő kijelenti, hogy a kérvény külkellékei tekintetében nem tesz kifogást. Csupán azon kérést terjeszti elő, hogy tekintve a választókerület távolságát, annyi idő engedtessék, hogy az ügy kellőleg áttanulmányozható lehessen és a választók a kitüzendő tárgyalásra esetre feljöhessenek.

Komjáthy kéri, hogy a bizottság vegye vizsgálat alá a kérvényt és konstatálja, hogy az alaki tekintetben megfelel a házszabályok követelményeinek. Ellenzi a tárgyalásnak késői határidőre való kitüzését.

Több percznyi tanácskozás után *elnök* kihirdette a bizottság határozatát, mely szerint a kérvényt külkellékek tekintetében teljesen helyesnek találta. Ezután elnök a kérvény érdemleges tárgyalásának határidejéül folyó hó 23-dik napjának délután 5 óráját tüzvén ki, az ülést bezárta.

VIDÉK.

* **Szabadkán** az általános tisztujitás e hó 25-ére tüzetett ki.

* **Máramarosmegye** közgyülése a legtöbb adózók lajstromának felolvasásából kiderült, hogy Ervedel testvérek, a kamarai kincstári fürészmalom bérlői fizetnek legtöbbet: 2900 frt adót, utánok Müller Frigyes, a bocskói szódagyár birtokosa 2800 frt, a legkisebb adót fizető 90 frt. Dombón gyógyszertár felállitása engedélyeztetett. Sziget városának a honvéd kaszárnya épitésére vonatkozó szerződése megerősittetett.

* **A gyöngyöspatai** kerületben, melynek mandátumáról Prónay Gábor báró leköszönt, mozgalom indult meg a függetlenségi párt egyik vezérférfiának, Orosháza volt képviselőjének *Győry* Eleknek felléptetése érdekében.

* **Ilyefalvai** választóitól *Jókai* Mór e hó 19-ikén fog elbucsuzni. Az ilyefalvai mandátumot *Tanárky* Gedeon közoktatásügyi államtitkárnak osztották ki.

* **Zólyommegye** e hó 14-én Beszterczebányán tartotta meg idei rendes közgyülését *Radvánszky* Béla b. főispán elnöklete alatt. A közgyülésen a létesitetni szándékolt községi és körjegyzői nyugdijintézet tárgyában kidolgozott szabályrendeleti tervezetnek a nyugdijalap alakulására vonatkozó szakaszánál a képzési tényezők közé sorolt községi pótadó provokált élénk vitát, mely *Kalauz* Pál bizottsági tagnak és volt orsz. képviselőnek felszólalása folytán azon kérdésre is kiterjedt, vajjon a közgyülés bir-e joggal, közczélokra községi pótadót kivetni? Minthogy a tervezett intézmény a kérdéses pótadó nélkül nem létesithető, több bizottsági tagnak pro és kontra történt érvelése után az érdemleges határozás az állami tisztviselők nyugdijintézetére vonatkozó és sok tekintetben támpontul szolgálandó törvény meghozataláig elhalasztatott. — Hitelesittetett továbbá a megyei legtöbb adót fizetők névjegyzéke, mely szerint a megyei virilisták között, nemeskéri *Kiss* Miklós földbirtokos 14.375 frt 06 krnyi állami adóval elsőnek, *Seyfried* József törvényszéki biró pedig 220 frt 36 krnyi adóval utolsónak jelentkezik.

* **A dicső-szentmártoni** kerületben a szabadelvüpárt részéről *Kemény* János báró lép fel.

* **Az illavai** kerületben, Trencsénmegye, a szabadelvüpárt *Beniczky* Ferencz belügyminiszteri államtitkárt kérte fel a képviselőjelöltség elfogadására.

UJDONSÁGOK.

— okt. 17.

— *Személyi hirek. A király* ő felsége *Schlauch Lőrincz* szatmári püspököt, e köztiszteletü, nagy tudományu főpapot, az egyház és a közügyek terén szerzett kitünő érdemei elismeréseül az első oszt. vaskorona-renddel tüntette ki; a mire vonatkozó kir. kézirat a hivatalos lap mai számában jelent meg. — *Simor János* bibornok herczegprimás Esztergomban a viziváros főutczájában diszes épületet emeltetett a tanitóképző-intézet számára, mely e napokban adatik át rendeltetésének. — *Horvath Cyrill* egyetemi tanár, ki ma tölté be élete 80-dik évét, néhány nap óta gyöngélkedő és nem tart előadásokat. — *Sennyey Pál* b. két nap óta a fővárosban idöz, makacs hurutja miatt azonban nem mehet ki a szobából; tegnapelőtt Tisza Kálmán miniszterelnök látogatást tett nála. — *Károlyi István* gróf és neje szül. Csekonics Margit grófnő november elején, mint a trónörököspár vendégei, Laxenburgba utaznak. — *Szögyény László* külügyminiszteri első osztályfőnök, ki ma délután a gyorsvonaton elutazik, egy hét mulva tér vissza a fővárosba. — Dr. *Székely Ferencz* kir. főügyészi helyettes, a börtönhelyiségek vizsgálata czéljából Székesfehérvárott időzik. — *A braunschweigi* herczeg állapota tegnap óta nagyon sulyosbodott. — *Huxley*, a világhirü angol tudós, igen beteges és a telet nem töltheti Londonban, hanem délre kell költöznie. — *Rudolf* trónörököst, midőn tegnap Königsbergen átutazott, a pályaudvaron az osztrák gyarmat tagjai üdvözölték, Wunsch elnök vezetése alatt. — *Albert* szász királyról Friedrichshafenből az a hir érkezik, hogy állapota rosszabbult; közelebb sebészi mütét alá kell magát vetnie, azután déli vidékre utazik telelni. — *Csiky Gergely* nejével tegnap Budapestről Aradra érkezett; néhány napot családja körében a Hegyalján fog tölteni. — *Paul Lacroix*, Francziaország egyik legkiválóbb irodalomtörténetbuvára halálán van. — *Vilmos* német császár az őszön is meg fogja látni Stolberg-Wernigerode uralkodó grófot a wernigerodei kastélyban.

— **Ezüstmenyegző.** *Gerlóczy Károly*, a főváros első alpolgármestere holnap szombaton tartja ezüstlakodalmát, huszonöt évi boldog házasélete ünnepéül. Az egyházi szertartás csöndben, a Rókus kórház kápolnájában fog megtartatni, a szertartást *Déry* Mihály, a Rókus öreg plebánosa végzi. Déry volt, a ki Gerlóczyt mint kis gyermeket a keresztség szentségében részesitette.

— **Görgei rehabilitácziója.** Klapka tábornok tegnap este hét órára értekezletre hivta meg azokat, kik a világosi fegyverletételre vonatkozó nyilatkozatot vele együtt aláirták. Az értekezlet helye az ő szállása: az «István főherczeg»-hez czimzett szálloda volt. Mivel huszan jelentek meg, nem a tábornok lakásában, hanem az első emeleti étteremben tartották meg az értekezletet. Klapka tábornok, *mint elnök, felhivta társait*, hogy határozzanak a már igen számosak által aláirt nyilatkozat közzétételének ideje és módja iránt. Számos, egyértelmü felszólamlás után elhatározták, hogy a nyilatkozatot mentül előbb megküldik egyszerre minden budapesti lapnak s forditásban a bécsiek és külföldiek közül többnek azok közül, melyek ez ügy folyamáról már tudomást vettek. Két eredeti nyilatkozat lévén, az egyiket Görgey Arthur egykori fővezérnek fogja átnyujtani egy küldöttség, a másikat pedig a nemzeti muzeum igazgatójának, hogy az intézetben őrzött okmányok közé helyezze. Mindez eljárásra az értekezlet bizottságot küldött ki, melynek tagjai: Vendrei (Aschermann) ezredes, Visontai Kovách László, dr. Bakodi Tivadar egyetemi tanár és Vadnai Károly. A nyilatkozat megjelenése, mint halljuk, két hét multán várható.

— **Széngőzmérgezés.** *Diós-Győrről* irják nekünk: E hó 14-én a helybeli vasgyárnál egy erőteljes testalkatu, fiatal czigánylegény, nyilván ittasan, mellé feküdt egy nagy kőszénmaradvány és vassalak dombnak, a melyből párolgott a forró széngőz. A részeg legény alkalmasint melegedni akart a halom mellett, mert oly közel huzódott hozzá, hogy álmában a hátán égési sebek estek; de még sem ébredt föl, mert a széngőz abba az álomba ringatta, a melyből nincs fölkelés. A bonczolás konstatálta a szénoxyd-mérgezést.

— *A kolera-baczillus.* Mint Berlinből irják, dr. Kochnak e héten sikerült husléban tenyésztett komma-baczillusokat oltás utján tengeri nyulakba átplántálni s ez állatokat ekkép kolerába ejteni. A tengeri nyulak a koleráéhoz hasonló jelenségek között pusztultak el s a bonczolás a belekben komma-baczillusokat konstatált. Igy tehát kisérleti uton volna bebizonyitva, hogy a kolerának oka csakugyan ezek a baczillusok. E hirrel együtt nem érdektelen közleni *Pettenkofer*, a hires tanár nyilatkozatát, melyet a müncheni orvosegyesületben tett. «Kijelentem», mondá Pettenkofer, «hogy én a baczillus-theoriának hive nem vagyok. Örömest vállalkozom arra, hogy a *Koch által tenyésztett baczillusokat megegyem*, kikötve, hogy a kisérlet idejében és helyén ne uralkodjék a kolera, mint a hogy most például nem uralkodik Münchenben. Sokkal kevésbbé fontos okokért viseltek már háborukat és áldoztak embereket, itt oly nagy kérdés forog szóban, hogy egyes ember élete szóba sem jöhet. Az én példám, melyet, ismétlem, teljes nyugodtsággal fogok adni, bizonynyal utánzókra fog akadni. Husz orvos mindenesetre találkozik s ezekhez csatlakoznak százak, az eredményből aztán lehet itélni.»(Pettenkofer még azt is kijelentette, hogy gondoskodni fog arról, hogy mikor a kolera-baczillusokat megeszi, gyomor és bélhurutja legyen.) «Én Kochot, mint bakteriologust, nagyrabecsülöm», mondá végül Pettenkofer, «és érdemeit elismerem, de azokat a következtetéseket, melyeket buvárlataiból levon, egyenesen meg kell támadnom.»

— **A hold és az időjárás.** Falb Rudolf, a jeles meteorologus következőket irja az e hó eleje óta észlelhető időváltozásról: Az e hó 4-én volt viharok eszünkbe juttatják a folyó év április 11-én volt nagy elektromos égi háboruk rendkivüli jelenségét s mindez uj adat a holdnak az időjárásra való hatásához. Hold- és napfogyatkozások után mindig zivatarok keletkeznek, még oly időszakban is, mikor elektromos vihar csak igen ritkán van. Ez igazságra nézve fontos két bizonyitékkal szolgált a jelen év. Április 10-én ugyanis holdsötétség volt és másnap Deutschlandsbergből villámlás, nagy mennydörgés hire érkezett. Ép igy volt ez az október 4-iki holdfogyatkozásnál; Ausseeben e nap délelőttjén égiháboru dühöngött, éjjel pedig, ép a holdfogyatkozás után, nagy hó esett. Ily tapasztalati tényekkel szemben mindenesetre figyelmet érdemel az elmélet, hogy e jelenségek oka a légkör dagályában, a fölfelé irányuló levegő-áramokban keresendő.

— **A gyapju-apostol.** Münchenben sokat emlegetik most Diefferbach képirót, a ki a Jäger-féle gyapjas-rendszernek buzgó apostola. Nemrég pénzbirságra itélte öt a rendőrség, mert félig reverendához, félig Mencsikovhoz hasonlitó fehér gyapju-öltözetben, gyapju-harisnyában és saruban járt az utczákon, nagy csődületet okozva. Mult vasárnap nyilvános előadást tartott, tömérdek közönség előtt, kifejtve, hogy minden emberi nyomoruság, betegség, bün, szegénység stb. csak szokásaink elfajulásában keresendő. O maga is már az öngyilkosság szélén volt, beszélte a fehér-gyapjas apostol, nem tudott rajta segiteni semmi orvos, mig végre rájött, hogy nincs más gyógyszer, csak gyökeresen megváltoztatni a táplálkozás, lakás és ruházat eddigi rendszerét. Diefferbach ur négy év óta vegetariánus és azt állitja, hogy ugy anyagi, mint erkölcsi tekintetben csak is a növényi eledel a czélirányos. Ellenben a növényrostok ruhának használva károsak; erre csakis az állati gyapju való. Diefferbach sok okosat is mond, de föllépése oly bolondos, hogy lehetetlen öt komolyan venni.

— **Egy szerb tiszt elfogatása.** Görczből irják e hó 16-ról: Egy Vukassovics Stibl (?) nevü szerb főhadnagyot, ki városunkon utazott át e napokban, az utczán a rendőrök elfogtak. Bár iratai rendén voltak, a térparancsnokság, melyhez a rendőrség áttette az ügyet, Triesztbe fordult utasitásért s a trieszti térparancsnokság meghagyásából aztán szabadon eresztették a főhadnagyot. A szerb ezután Kamye faluba ment, meglátogatni ott lakó szülőit, a csendőrség itt ujra elfogta a főhadnagyot és beszállitotta Görczbe, a hol ismét eleresztették. Stibl, mint mondják, a haditengerészetnél szolgált és 1876-ban Szerbiába szökött, részt vett a szerb-török háboruban is.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Miskolcz és Felső-Zsolna között, mint nekünk irják, szarvasmarhát legeltető suhanczok egy szalmakazal tövében agyonvert ember holttestét találták. A halottról hiányzott minden ruha, arczczal a földnek feküdt, fején tátongó seb és mellette a nehéz, véres kő, a melylyel a gyilkos a koponyát bezuzta. A koponya, mint a bonczolás kiderité, hét felé volt repedve. Valószinü, hogy a szerencsétlent máshol végezték ki, mert a kazal tövében, a hol a holttestet megtalálták, alig volt egy pár csepp vér a földön; ugy szállitották oda a halottat s a véres követ is. A meggyilkolt kilétét nem tudni. Jobb alkarján egy czifraság alatt e tettovált volt: *Csank 1850*, a balon pedig egy szivformáju ábrában: *Emlék 1885.*

— **Dynamitos tervek.** *Londonból* táviratozzák ma: Hir szerint Brüsszelből és Doverből legutóbb uj dinamit-összeesküvésről érkeztek hirek, minek következtében a gyanus egyének nemcsak az angol kikötőhelyeken tartatnak szigoru felügyelet alatt, hanem az egyéneket Antverpenben és a többi belga kikötőkben is angol titkos rendőrök tartják figyelemmel. A kougtonlespringi lóversenytér tribuneje alatt tegnap reggel bádogdobozt találtak, mely 16 dinamittöltényt tartalmazott. A doboz kanóczczal volt ellátva, melyen meglátszott, hogy már meg volt gyujtva.

— **Sikkasztás az aradi postán.** Az *Arad és Vid.* irja: A helybeli postahivatalnál egy idő óta tömeges reklamácziók történtek ugy ajánlott, mint pénzes és egyszerü levelek után. Miután időközben több ajánlott levél elvesztését konstatálták, utána kezdtek nézni a dolognak. A kutatás, a vizsgálat eredménye az lett, hogy a levélsikkasztót tegnapelőtt feltalálták egy a postánál alkalmazott kisegitő szolga személyében, kit azután vallatóra fogtak s később az ügyészségnek szolgáltattak át. Lakásán csak akkor tartották meg a kutatást, a mikor a bünjeleket hozzátartozóinak sikerült megsemmisiteniök. A sikkasztó kisegitő-szolga az egyszerüen bérmentett levelek közül sikkasztott el legtöbbet, abban a hiu reménységben, hogy azokban pénzt talál. Az ajánlott leveleket szintén e reményben kezelte el. A tettes katona korában a hadseregnél már lopás miatt büntetve volt.

— **A montreuili titok.** Emlitettük már a Párisban nagy izgalmat okozó esetet, Pel montreuili órásét, a kit azzal gyanusitanak, hogy szolgálóját és első nejét eltette láb alól. Az órás chemiai mühelynek berendezett lakásán tömérdek mérget találtak, ezek közt arzenikumot is és valószinü, hogy az asszony az által veszett el. A holttestet most legközelebb felássák. Pel órás első feleségét Buffereau Eugéniának hivták; erős, egészséges nő volt, ki egy csemege-kereskedésben szolgált és összetakargatott magának 1700 frankot, sok ékszert és csinos kelengyét. Pel szemet vetett a leányra, a csemegekereskedő házmestere Merger által megösmerkedett vele és 1880 augusztusában el is vette. Eugénia menyecskekorában is gyakran érintkezett a Merger-párral; soha sem panaszkodott, hogy a férje rosszul bánnék vele. Utoljára október 24-én volt Mergeréknél, egészségesen, vidáman és huszonnégy óra mulva borzasztó görcsök között kimult. Pel a temetéskor emlitette, hogy a neje mikor már rosszul volt, semmi szin alatt nem akart orvosságot bevenni. Nyilvánvaló, hogy az órás megmérgezte az asszonyt. Pel különben rendszeres tolvajsággal is foglalkozott; a biróság kezében levelei vannak, melyekben azt irja a meglopottaknak, hogy a boruk rossz volt s megvárja tölük, hogy jövőre különb bort találjon a pinczéjökben. A párisi lapok a montreuili eset alkalmából kiméletlenül támadják a rendőrséget, a mely ép oly hanyag, a minő erkölcstelen s megtüri, hogy ugyszólván szeme láttára folyjanak az olyan hajmeresztő üzelmek, mint a minőket most a gyilkos órásról derit ki a vizsgálat.

— **A páris-bécsi sakkverseny.** A bécsi versenybizottság tegnap a következő huzásokat táviratozta Párisba. *Spanyol játék* (Páris-Bécs, fehér-fekete) 20).... V e 8 — d 7: . *Angol játék* (Bécs-Páris, fehér-fekete) 20) F b 2 — c 1. Mindkét játékban a következő huzás Párisé.

— **Halottak napja.** A tudomány és müegyetemi olvasókör tegnap tartott ülésében elhatározta, hogy halottak napja alkalmából az idén is megkoszoruzza azokat a sirokat, melyeket a megelőző években felkeresett, nevezetesen a gróf Batthyány Lajosét, a Deák Ferenczét, a Woronyieczki herczegét és Vörösmarty Mihályét. E sorozatot az idénre a bizottság megtoldotta egygyel s Horváth István jeles történetirónk sirját is meg fogja látogatni. Egyuttal a szónokokat is kijelölték. Gyászbeszédet fog tartani: Deák Ferencz sirjánál Rakovszky Géza a kör elnöke, gróf Batthyány sirjánál ifj. Szász Károly j. h., Woronyieczki sirjánál Négyessi László b. h., Vörösmarty sirjánál Melly Béla j. h. és Horváth István sirjánál Soltész Árpád b. h. Ezeken kivül a bölcselethallgatók, jogászok, orvosnövendékek és a technikusok segélyegyesületei is felkeresik a mult években meglátogatott sirjaikat. A külső rendezés vezetésére 100-as bizottságot fognak legközelebb alakitani. Az énekkar naponkint tart próbákat a «Szózat»-ból, Kölcsey «Hymnusz»-ából és a «Lengyel Hymnusz»-ból, mely utóbbit a Woronyieczky sirjánál fogják elénekelni.

— **Vasuti szerencsétlenség** történt e hó 14-én a brassó-bukaresti vonalon. A Brassó felé érkező vonat kazánja Bustkni állomásnál explodált, mintegy 30 méter távolba lökvén az üstöt. *A gépész darabokra szakgattatott*, mig a fütő szolgának *kezét és lábát* tépte le a robbanás. Több utas megsebesült. Két waggon a gép törmelékeiben megakadva, a vágányról kisiklott.

— **A temesvári villamvilágitás.** *Temesvárról* táviratozzák ma: Az elektromos világitással ismét folytatjuk a kisérleteket, melyeket a telefon-vezeték miatti zavarok miatt félbe kellett szakitani. Ez akadályt már sikerült elháritani.

— **Magyar dynamitard.** *Liverpoolból* táviratozzák ma: A dynamit-csempészés gyanuja miatt letartóztatott egyén, ki magyarországi illetőségü, Howaner (?) nevünek vallja magát. A rendőrség azt hiszi, hogy az illetőnek nem volt szándéka gonosz tettet elkövetni, hanem mint ki az amerikai bányákban dolgozott, dinamitot hordozott magával, a nélkül, hogy tudta volna, miként Angolországban az szigoruan tiltva van.

Rövid hirek. *Zágrábban* a horvát országos kormány német hivatalos lapjának, az *Agramer Ztg*-nak tegnapi számát lefoglalta az államügyészség, a Starcsevics-párt felirati javaslatának közléséért. — ***Az osztrák-magyar*** államvasut-társaság ma reggeli 17. sz. bécsi vonata egy órai késéssel érkezett meg Budapestre. — ***Bécsből*** jelentik: A Munk H. és fia bécsi nagyiparos-czég megvásárolta az Aradmegyében fekvő Drocsa nevü 3200 holdas erdőbirtokot. — ***Alsó-Nyéken*** Ábró Zsikó János feleségének szeretőjét, midőn nejével együtt találta, ugy hátba szurta késével, hogy a legény életveszélyes sérülést szenvedett. — ***A pozsonyi*** iparbank buzatéri zálogházába tegnapelőtt éjjel, ez évben már másodszor kisértettek meg betörést, de az ablakrostélyokat nem birták kifesziteni a tolvajok és eszközeik hátrahagyásával megillantak. — ***Zomborból*** irják, hogy Schlagetter Gyula kulai ügyvéd Kulára kocsizva, Hahn János előfogatost revolverrel veszélyesen megsebesitette, állitólag vigyázatlanságból; a nevezett ügyvéd a minap saját kocsisát lötte meg, ugyancsak utközben, puskával. — ***Abauj-Tornamegyéből*** ez év első felében 385 egyén vándorolt ki Amerikába, és pedig a kassai járásból 112, a füzériből 98, a gönczibōl 69, a szikszóiból 22, a cserehátiból 37, a tornaiból 47 s ezek mindnyájan utlevél és engedély nélkül. Az előző félévben kivándorlottak száma 456-ot tett. — ***Párisban*** a közel hétszázezer példányben megjelenő *Petit Journal* néplapot részvénytársaság vette át, mely huszonöt millió frank tőke fölött rendelkezik, 50000 befizetett ötszázfrankos részvénynyel. — ***Brüsszelből*** a nemzetközi Kongó-társaság által fölszerelt ötödik expediczió ma indult el Afrikába; az expediczió vezetője Becker hadnagy. — ***Ádám és Eberling*** cs. kir. udvari szállitókat József főherczeg is udvari szállitóivá nevezte ki.

= **Megőrült szinésznő.** *Deák* Kata szinésznő, a kit nem rég vettek fel betegen a sebészeti kórházba, megőrült s az orvosok véleménye szerint baja gyógyithatatlan. A kórház gondnoksága értesitette az országos magyar szinészegyesület igazgatótanácsát, hogy a beteg az intézetben tovább nem tartható. Az igazgatótanács kérvényt intézett a belügyminiszterhez, hogy a szerencsétlen szinésznő az angyalföldi gyógyithatatlan elmebetegek intézetében helyeztessék el.

A rendőrség szennyese.

— okt. 17.

A vizsgálat roppant anyagát tegnap délután adták át a belügyminisztérium rendőri osztályának, melynek vezetője: *Jekelfalussy* Lajos miniszteri tanácsos ujra megvizsgálja a csoportokba szedett jegyzőkönyveket s a *Majthényi* tanácsos jelentésével együtt a magáét is fölterjeszti a miniszterhez. Ez az eljárás alkalmasint eltart a jövő hét elejéig s csak akkor tudja meg majd a nyilvánosság, hogy mihez fog a kormány a leleplezett bünök megtorlása végett. *Addig, mig a biróság kezébe kerül az ügy, zavartalanul folyhat a tanu kikészités*, a terhelő és mentő tanuk szerzése, a bünjelek eltüntetése. A Bleyer rendőrügynök letartóztatása, melyről mai számunkban hirt adtunk, egyenesen arra volt szánva, hogy vele a vizsgálat adatainak hitelességét megingassák. A befogott rendőrügynök, mint eddigi közléseink világosan mutatták, a mellett, hogy maga is a vádlottak közé került, néhány fölebbvalója ellen terhelő tanuként lépett föl. De ugylátszik, hogy nem árult el mindent, a mi a szivét nyomta, s ép azért tartóztatták le, hogy titok maradjon továbbra is, a mit meg nem vallott, midőn kihallgatták. Anynyi bizonyos, hogy *Majthényi rendőrtanácsos*, a vizsgálatnak önállóan müködő vezetője *csak tegnap délután négy órakor értesült Bleyer ügynök letartóztatásáról*, melyet már délelőtt tizenegy órakor hajtottak végre a főkapitány rendelete alapján. *Magyari* titkár maga elé idézte az ügynököt s a midőn megjelent irodájában, fölhivatta Palóczy Béla fogházfelügyelőt, meghagyva neki, hogy Bleyert tartóztassa le nyomban s vezesse külön czellába. A rendőrügynök nem volt erre elkészülve s tiltakozott is befogatása ellen, azzal fenyegetőzve, hogy ha öt elzárják, nemsokára mások is követik a tömlöczbe. Mikor látta, hogy tiltakozása hiábavaló, Majthényi rendőrtanács elé kivánkozott, kinek ujabb vallomásokat akart tenni. Két rendőr tuszkolta be öt a czellába s a főkapitányság gondoskodott róla, hogy fogságának ideje alatt hivatlan emberrel szót ne válthasson. Bleyer utóbb arra kérte a fogházfelügyelőt, hogy vezettesse föl Thaisz Elek főkapitányhoz, kinek számára fontos és sürgős mondani valója van. Nem teljesitették ezt a kivánságát sem.

Majthényi rendőrtanácsos, a mint hirét vette Bleyer Ádám letartóztatásának, megjelent a főkapitány előtt s a miniszter utasitására hivatkozva, követelte, hogy a foglyot kihallgatás végett vezessék hozzá. Öt óra tájban két rendőr kisérte Bleyert a tanácsos szobájába, hol néhány ujabb följelentéshez szolgáltatott adatokat. E vallatás nagyon rövid ideig tartott, mert a rendőrtanácsost hat órára kérette magához a belügyminiszter, hogy meghallgassa szóbeli előterjesztését, mely a jegyzőkönyvekből kimaradt momentumokat ismertette. *Majthényi* ugyanis egy pár tanuvallomásról csak jegyzeteket készitett, mert az illető tanuk — különböző okok miatt — kijelentették, hogy szivesen szolgálnak leleplezésekkel, de azt nem akarják, hogy vallomásaikat jegyzőkönyvbe foglalják. De mivel e tanuk előadásai részint kiegészitik, részint megmagyarázzák az egyes faktumokról fölvett vallomásokat, a rendőrtanácsos szükségesnek tartotta, hogy ezekről külön is beszámoljon a miniszternek.

A letartóztatott rendőrügynök elég érdekes s elég nevezetes ember arra, hogy élete folyását megismerje a közönség. Bleyer Ádám 40—45 éves nőtlen férfi s csak két évvel ezelőtt jutott a rendőrség szolgálatába, hol épen annyi időt töltött, mint a balassa-gyarmati fogházban. Innen jó magaviselete, onnan visszaélései miatt bocsátották el idő előtt. A kuria ugyanis váltóhamisitás miatt három évi fegyházra itélte öt 1880-ban, de e büntetésből csak két évet töltött ki. Attól a perczétől fogva, melyben kikerült a fegyházból, rendőri felügyelet alatt tartották. Bleyer a fővárosba költözött s eleintén Budán a Krisztina-városban lakott. Alighogy ott letelepült, szemet vetett rá a második kerületi kapitányság, melyet arról értesitettek, hogy Bleyer folyvást fegyverrel jár, minden foglalkozás nélkül. Nemsokára elszármazott a második kerületből a Duna balpartjára. Mikor a rendőrség a szemináriumi betörés vizsgálatával bajlódott, Bleyer Ádám fölajánlotta szolgálatát a főkapitányságnak. A fegyházban megismerkedett több gonosztevővel s részletes informácziókat szerzett tőlük a tolvajvilág viszonyairól. Ezen a réven igen érdekes adatokhoz jutott, melyeknek jó hasznát vehette később, midőn szabaddá lett s a rendőrséghez került. Csakhogy ez adatokkal egyformán szolgált a policziának és a gonosztevőknek. Eleintén *Zsarnay* kapitány mellett müködött, a ki folyvást szemmel tartotta öt, s igy nem igen volt alkalma olyan visszaélések elkövetésére, a minőkkel most vádolják. Mikor a fegyelmi vizsgálat hosszu időre megbénitotta *Zsarnay* tevékenységét, Bleyer Ádámot *Minorich* fogalmazó mellé rendelték, a kinek nagy segitségére volt tapasztalataival és összeköttetéseivel. Ha nagyobb bünöst vallatott a fogalmazó, a rendőrügynök mindig ott volt mellette s Bleyer módját ejtette annak is, hogy a legujabb följelentésekről első forrásból értesüljön. Csak igy volt lehetséges, hogy Bleyer Ádám megfeleljen mindkét szerepének s rendőri szolgálata mellett az orgazdák és tolvajok ügyét is gyámolitsa.

Bleyer letartóztatásának közvetlen oka az volt, hogy nyilvános helyeken olyan leleplezésekkel fenyegetőzött, melyek a rendőrség leghatalmasabb tisztviselőjét kompromittálták volna. Mikor megkapta az idéző-levelet, mely Magyari titkár aláirásával volt ellátva, dicsekedve mondta hozzátartozóinak, hogy fölebbvalói megijedtek töle s bizonyára azért hivatják, hogy titoktartásra ösztönözzék. Arra nem is gondolt, hogy befogják, mert ő is tudta, a mit a rendőri eljárásnak minden ismerője tud, hogy bünügyekben nem a főkapitányság elnöki osztálya, hanem a bünügyi osztály szokta elrendelni és végrehajtatni a letartóztatásokat. Hogy Bleyert e régi és soha meg nem szegett szokás ellenére nem a bünügyi osztály fogatta be, az is arra vall, hogy letartóztatását a főkapitánynak és közvetlen környezetének érdekei kivánták.

Téves volt az a hir, hogy Bleyer Ádám lakásán kutatást tartottak; e hirt különben a rendőrségnél bocsátották világgá s talán nem is minden czélzatosság nélkül. Hamarjában nem tudták okát adni a főkapitány váratlan intézkedésének, tehát ugy akarták föltüntetni a dolgot, mintha Bleyer valami lopás miatt került volna fogságba.

Arra számtalan bizonyiték van, hogy a letartóztatott rendőrügynök szoros összeköttetésben volt a fővárosnak legveszedelmesebb tolvajbandáival. Magunk is leirtunk már sok esetet, melyek mind erről tanuskodnak. Nem egy tolvaj rejtőzik Budapesten, a kit a rendőrség kiutasitott a főváros területéről. Van köztük olyan is elég, a kit délután eltolonczoltak innen, s másnap este már ismét megfordult régi tanyáján. Ezek a lappangó tolvajok többnyire Bleyer Ádám pártfogása alatt állottak, természetes, hogy ezt a hasznos rendőri felügyeletet nagyon drágán kellett megfizetniök. E tolvajok közül valók: Rosenberg Gerson, Bélics Vilmos és Weisz Náthán, kiket a gráczi lopással is nem ok nélkül gyanusitottak. E három jó madár most is Budapesten tartózkodik, s innen látogat el vidékre és külföldre. Az egyiknek kávémérése van a váczi köruton; hozzá szállnak a külföldi tolvajok s nála gyülnek egybe naponkint a fővárosbeliek.

Bleyer pártfogásában bőven volt része egy *Weitzner* Mayer nevü veterán tolvajnak is, a ki már negyedszázad óta állandó veszedelme a fővárosi közönség vagyonbiztosságának. Ez az ember kirándulást tett néhány hónappal ezelőtt Troppauba s ott lopás gyanuja miatt letartóztatták. A sziléziai rendőrség megkérte a főkapitányságot, hogy küldjön adatokat *Buzássy* Mihály budapesti kereskedőről, kit a tolvajlás megbélyegző gyanuja terhel. A főkapitányságnál össze-vissza forgatták a tolvajok, betörők és zsebmetszők lajstromát, de erre a hangzatos magyar névre nem akadtak rá. Csak egy ember tudta, hogy ki rejtőzik e név alatt, de az hallgatott. S a főkapitányság azt felelte a troppaui rendőrségnek, hogy az a Buzássy Mihály, ha csakugyan budapesti lakos, nagyon tisztességes ember lehet, mert soha semmiféle panasz nem volt ellene. Pedig ez a becsületes ember nem volt más, mint Weitzner Mayer, a ki Bleyer Ádámnak köszönhette (s bizonyára meg is köszönte neki), hogy a sziléziai biróság megérdemelt büntetését elkerülte.

Egyébiránt nemcsak Weitzner Mayer használta föl a névmagyarositás divatát a hatóságok kijátszására. Sok tolvaj, sok betörő vetette el régi nevét, hogy az uj alatt ne ismerjenek reá.

*

A mi rendőrségünknek soha sem volt elég eréiye ahhoz, hogy a *játékbankokat* s a hamis kártyásokat a főváros területéről kipusztitsa. Sokszor megtörtént, hogy egy-egy apróbb *nasi-vasi*-bankot sprengoltak, a miből azután a rendőrség tudott magának nagy érdemet csinálni, de ha éjfélkor szétkergették a kártyásokat, azok két-három óra mulva a legnagyobb biztonsággal fosztogatták azokat, kiket lépre tudtak csalni. Ott van a sokat emlegetett aranykéz-utczai *Wild*-féle kávéház. Ez *huszonkét esztendeje* ad menedéket a nasivasinak. Közönsége a legszegényebb néposztályból kerül ki. Itt Lipp és Szedlacsek bankárok dolgoznak esti tiz órától reggelig. Elfogadnak tiz krajczáros tételeket is s szegény hivatalszolgák, mesterlegények keservesen szerzett hatosait zsebeli be a négy tagból álló bankár konzorczium. A másik nasivasibank a király-utczai *Kunstädter*-féle kávéházban ütötte fel tanyáját, hol Tárnoky Sándor, Prekop és Korányi László tagjai a konzorciumnak. Mind a két bankot többször szétugrasztotta a rendőrség, de már arra nem volt elég bátorsága, hogy egymásután többször kergesse szét a kártyásokat, a kik okvetlen megszüntetik mesterségöket, ha a rendőrség megtudta, meg akarta volna kötelességét tenni. De hát mikor be van kötve a rendőrség szeme, ki kivánhatja töle, hogy még lásson is.

A *schneiderbankokkal* több mint hét kávéházban fosztogatják a közönséget, a sipisták áldozatául esett vidéki parasztok névsora kötetekre menne, a Józsefvárosban szombat és vasárnap esténkint majd minden korcsmában és kávéházban foly a hazardjáték. Vannak helyiségek, hol hét-nyolcz karikára járja a ferbli, huszonegy, a konstabler bejön megiszsza a maga pohár borát s jó mulatást kiván a társaságnak. Átlag ezerkétszáz embernek nyujt a hamis kártyázás bőséges életmódot a fővárosban, azzal persze nem törődik a rendőrség, hogy hány családnak okozza ez végromlását.

A *roulette, trente-et-quarante* nem pusztult ki a d'Equilliers-féle bank szétugrasztásával. Még mindig van két nagy bank, tudják is ezt sokan, csak a rendőrség nem akar tudomást venni azokról, pedig mind a kettő a rendőrségi palota közvetlen közelében székel. Az egyik a hatvani-utcza és az ujvilág-utcza sarkán van. A helyiséget egy bizonyos özvegy *Postáné* bérli, kinek férje alezredes volt. A bankot pénzzel Holländer látja el, bankárok Cservenka és Paulai. A másik a Lipót-utczából költözött a hatvani- és a magyar-utcza sarkára a *Pilisyné* elegáns helyiségébe. Itt a bankosok Pilisy, Czobor, Sághy Antal és b. Pongrácz. Mindkét helyen szédítő magas összegekben megy a játék, tud is róla az egész főváros, csak a rendőrségnél hiányzik a hivatalos tudomás. Ennyi szomoru adat eléggé illusztrálja, hogy a rendőrség mennyire dédelgeti a kártyásokat.

*

Bleyer Ádám rendőrügynök a negyedmilliós postalopás ügyében folyt vizsgálatban is közreműködött. Tett is egy alkalommal *Zobel* postaigazgatónak ajánlatot, hogy abban az esetben, ha részére tizezer forint jutalmat biztositanak, a pénz rövid idő alatt megkerül. — Mikor a postaigazgatóság Bleyer részére a tizezer forintot biztositotta, azzal állott elő, hogy hamis nyomon járt. E hamis nyom abban állott, hogy Bleyer egy elbocsátott postahivatali szolgát vett gyanuba, a ki azelőtt mülakatos volt. Ez az ember a vidéken hatvanezer forintért akart egy gőzmalmot venni. A postaigazgatóság is utána járt a dolognak és ekkor kiderült, hogy a kérdéses egyén a gőzmalom berendezésével bizatott meg négyszázhatvanöt forintért. A mostani vizsgálat ennek kiderítésére irányul, hogy Bleyer zsarolni akart-e, vagy a vizsgálatot kivánta e ferde irányba terelni, vagy pedig már ő is félre lőn vezetve.

= **A svábhegyi** fogaskerekü vasut kedvező időjárásnál ünnep- és vasárnapon délelőtt 10 és 12 órakor délután 3 és 5 órakor közlekedik.

= **Koritz Antal és társának** mai lapunkban foglalt **«Nagy nyereség — csekély koczkázattal»** czimü hirdetésére különösen felhivjuk olvasóink figyelmét.

= **Csillag Anna-féle szakál- és hajnövesztő-kenőcs.** Csillag Anna ezelőtt 2½ évvel nagy köszvényben szenvedett, mely nagyon rövid idő után szenvedélyes főfájásra változott, mi folytán haja hulladozni kez-

dett, ekkor egy szomszédjától kenőcsöt kapott, mely többféle növényanyagból összeállitva volt és melynek nagyon rövid idő használata után a főfájása elmult és haja 14 hónap kenőcsének használata után 185 centm. hosszuságát elérte, a mint most van. Csillag Anna hajkenőcse megvizsgáltatott, a legnagyobb orvostudorok által, melyek nyilatkoztatják, hogy nemcsak a főfájás és kopaszság ellen, hanem a hajnövést előmozditja, a hajgyökér erősitésére és a hajkihullás ellen a legnagyobb használatra szolgál.

= Az **«Ország-Világ»** XXI-ik füzete a szokott érdekes és változatos tartalommal jelent meg. Tartalmából felemlitjük a következőket: Görgény-Szt-Imre. Irta és illusztrálta Nemes Ödön. — Meghivás (Költemény). Irta Gáspár Imre. — A havasok királynője. Történeti regény. P. Szathmáry Károlytól. — Bolyai Farkas. Emlékkövének leleplezése alkalmából. Irta és illusztrálta Nemes Ödön. — Makart János. — A «Jakab temetése». Elbeszélés. Sziklay Jánostól. — A távozó madarakhoz. (Költemény.) Irta B. Büttner Lina. — Trüürü-tririri. (Őszi kép.) Molnár Györgytől. — A martinschizzai vesztegintézet. (Képpel.) Mocs Zsigmondtól. — A hegedű hangszer történetéhez. Id. Ábrányi Kornéltól. — A hét története. Bolygótól. — Az aquincumi ásatások. (Két képpel.) — Salamon király. Nemes Mihály eredeti rajza. — Férfi-kor. (Költemény). Reviczky Gyulától. — Rápolthyné. Adalékok Erdély történetéhez. B. J.-től. — Lidi. Falusi beszély. Jásznigi Sándortól. — Özv. Cserey Jánosné, szül. Zathureczky Emilia. Dr. Jancsó Benedektől. — Szüretén. Költemény. Farnos Dezsőtől. — A Frangepánok vára Tersattóban. (Képpel.) — Az aczél-lakat. Rege. Baumbach Rudolftól. — Fanesál. (Képpel). — Az Al-Duna és a Vaskapu. Palotai Akostól. — Most az egyszer nem heti, de üres tárcza. Degré Alajostól. — Iskolában. Iskola után. (Két képpel.) — A merengő. (Képpel.) — Irodalom. — Szinház. — Művészet. — Udvar. — Hymen. — Gyászrovat. — Kegyelet. — Különfélék. — Sakk. — Rejtvények. — Naptár. — Hirdetések. Mint e tartalom-jegyzék gazdagsága mutatja, az «Ország-Világ» méltán örvend nagy kedveltségnek és egészen megérdemli azt a pártfogást, mely egyre növekedőben van, kivált azóta, mióta Degré Alajos jeles irónk szerkesztésében s a «Pallas» irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában jelenik meg. — A lap minden száma elárulja, hogy szerkesztő és kiadó a lehető legnagyobb gondot forditják ugy tartalmára, mint kiállitására. A diszes lap ára: egy évre 10 frt, félévre 5 frt, évnegyedre 2 frt 50 kr. Mutatványszám kivánatra ingyen és bérmentve küldetik. Előfizethetni legczélszerübben postautalványnyal az «Ország-Világ» kiadóhivatalában, Budapest, gránátos-utcza 6. sz.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **A népszinházban** ma este volt Lukácsy Sándor *Az isten keze* czimü három felvonásos népszinművének első előadása. Lukácsy a népszinmű-irodalomban nem mai ember, ismeri a szinpadot, kompozicióiban sok életrevalóság van, régibb müveiben számos oly részleteket találunk, mely feljogosit arra, hogy a szerzőtől egyre többet várjunk. Az uj népszinmű azonban csak arra alkalmas, hogy belássuk tévedésünket, mert az ujdonság határozott hanyatlást mutat. Im a darab meséje: Gondos Mihály jómodu gazda, a falu volt bírája, meglehetősen türhető viszonyban él nejével egészen addig, mig özvegy Szekeres Andrásné idősbb fia, Pista megkéri tőle leányának, Juliskának kezét. Gondos uram örömmel veszi Pista kérését: a fiu tisztességes derék ember, ki becsületére válik a famíliának, azután a leány sem idegenkedik tőle, elég az hozzá, hogy megegyeznek s már ki is tüzik a kézfogó idejét, mikor kijő Gondos Mihály felesége, ki az összeköttetésről semmit sem akar tudni. Mindenféle okokat hoz fel, csakhogy a házas ágot megakadályozza. Gondos uram azonban, nem akar tudni a kifogásokról s megmarad határozata mellett. A kiváncsiságot a nézőben tehát felizgatta az iró; miért nem akart Zsófi asszony leánya boldogságába beleegyezni? A feleletet megadja reá az első felvonás végjelenete, midőn is a falu népe összegyül az udvarban a kézfogóra. Zsófi asszony előlép s kijelenti az ámuló párnak, hogy nem adja, nem adhatja reájuk anyai áldását. Mindenki megütközik ezen a nem várt forduláton. Gondos Mihály uram reá parancsol nejére, hogy vallja ki az igazi okot. A nő habozik, de végre mégis kimondja, hogy Pista, a vőlegény, az ő fia s igy nem veheti el saját nővérét. Megtörténik az obligát felvilágositás s a függöny legördül. Eltekintve attól, hogy az első összeütközés ezen módja már nem uj, mégis alkalmas arra, hogy érdeket keltsen bennünk a szereplők további sorsa iránt, másrészt, mint expoziczió egészen befejezett dolog, melyben meg van a mag a mese további egészséges fejlődésére. A második felvonást már össze sem lehet hasonlitani az elsővel. A drága időt a szereplők arra használják fel, hogy elpanaszolják fájdalmukat s keserüségöket a közönségnek. Valóságos szélcsend, stagnálás. Az egyhangúságot oszlatni iparkodik Liliom Klára, ki a mindenbe avatkozó háladatlan szerepét játsza s irgalmassági cselekedeteket gyakorol mindvégig. A szomoruakat vigasztalja, az ügyefogyottakat gyámolitja, a betegeket látogatja, az álmosokat elaltatja, végre férjhez megy s közbe-közbe, hol vigan, hol busan nótázik. Felbukkanik most Szekeres Dani, a ki alig szabadult haza a vármegye házából s hamarosan belé szeret Liliom Klárába, továbbá Tövis Ferke, a ki a falusi duhaj fiatalság első gavallérja s a ki vagy Liliom Klárát vagy Gondos Mihály uram leányát szeretné elvenni. Épen Liliom Klárának udvarol nem épen udvarias módon, mikor előugrik Szekeres Dani s ugy orron sujtja, hogy a legény futásban keres menedéket. Eközben megjelenik özvegy Szekeres Andrásné, ki egy régibb fejbeütés következtében, őrülési rohamokban szenved s az obligát holdvilág kiséretével borzalmas jeleneteket rendez. Egyuttal ebben a felvonásban tudjuk meg azt, hogy Gondos Mihály uram felesége férjhezmenetele előtt elbukott s szégyenének okozója szerelmének gyümölcsét, Pistát, Szekeresné ápolására bizta. Ugyanebben a felvonásban akar Pista bufelejtésből házasságra lépni Liliom Klárával, nemkülönben ekkor boszulja meg magát Tövis Ferke Szekeres Danin, kinek az orrbaütést fejbeverés alakjában adja vissza, a megfelelő törvényes kamatokkal, azzal az alkalommal, midőn Liliom Klára kis leányának elrablását Dani megakadályozza. Liliom Klára meg akarja hálálni Daninak a szolgálatot, s kijelenti Pistának, hogy nem megy hozzá feleségül. Végre a harmadik felvonás kiszabaditja a nézőt a bonyodalmak s epizódok kilábolhatatlan utvesztőjéből. Megtörténik a kibékülés. Gondos gazda megbocsát nejének, Tövis Ferkét elviszik Boszniába, Daniról kisül az, hogy tulajdonképen ő a Zsófi asszony fia s nem Pista, igy tehát Dani elveszi Liliom Klárát, Pista pedig Juliskát. Ebből a véghetetlen zavaros meséből kitünik az, hogy a népszinmü kompoziczója a legmérsékeltebb igényeknek sem képes megfelelni. A megoldás önkényességét csak a bonyolitás erőszakossága mulja felül. A darab ugy látszik társadalmi kérdést akar megoldani: vajjon követ-e el a nő hibát akkor, midőn erkölcsi bukása után férjhez megy egy oly emberhez, ki viselt dolgait nem tudja. A kérdést felveti, de oly frivol módon iparkodik megoldani, hogy azt még kisérletnek sem lehet elfogadni. Egyedüli jó tulajdonsága e darabnak az, hogy vannak alakjai, melyek bár más népszinmüvekben jóformán mind megvoltak, jellemzésükben sok sikerült mozzanat van. Leleményre mutat az is, hogy a szerző a kart be tudja hozni a szinpadra a nélkül, hogy kézfogó vagy menyegző lenne a háznál. A jelenetezés meglehetős routint árul el, de ennek értékéből is sokat levontak a második felvonás erőltetett hatásvadászó részei. Az előadás egyike volt a jobbaknak. Tamássy, mint Gondos Mihály, egyike volt azoknak a kedélyes, hamisitatlan magyar alakoknak, melyeknek ő igazi mestere. Rákosi Szidi asszony Zsófit gonddal játszotta. Tóth Ilonka taglejtéseiből kitellnék két előadásra való is. Eőri, Dani szerepéből is tudott csinálni valamit. Vidor, mint Szekeres Pista s Tihanyi, mint Tövis Tamás dicséretes buzgalmat fejtettek ki a darab szinvonalon-tartásában. Liliom Klárát Pálmai Ilka játszotta. Ezen alakot praedestinálta a szerző arra, hogy minden ellentétet kiegyenlitsen s hogy a mentő angyal szerepét játsza. Tulajdonképen ez az alak van hivatva egy kis természetes jó kedvet s életet önteni a darabba s ezt a háladatos szerepet Pálmai Ilka asszony nagyon szintelenül játszotta. Jókedve nem volt természetes, alakjából hiányzott a kedélyes alapvonás, melynek barátságos sugarai megaranyozzák a környezetet. Pálmai Ilka asszonyt temperamentuma, tehetsége s gyakorlata inkább az operette könnyebb müfajára utalják. Élvezetet a közönségnek s sikereket tehetségének csak ott szerezhet. A népszinmübe beleszőtt dalok közül csak a régiebbek válnak be, az ujabbak minden eredetiség s magyaros zamat nélkül valók. A közönség nem töltö meg a szinházat. — ts.

— **A várszinházban** ma este Dinaux és Legouvé öt felvonásos drámája: *Lignorelles Luiza* került szinre. A darab nem szükölködik ugyan hatásos jelenetekben, de egészben véve elég egyhangu, mindenesetre Feleki Givry grófot, a megcsalt férjet a szokott routinnal alakitotta. Temesváryné (Luiza) igyekezett hiven visszaadni a kétszer megcsalatott nő felláz adt női büszkeségét, a férje halálán kétségbeesett hitves fájdalmát, a mi nagyrészben sikerült is neki. Szirmai (Lignorelles Henry) egy kis darabosságot leszámitva, elég jól megfelelt szerepének. Közönség szép számmal nézte végig az előadást. Holnap Blaháné asszony első vendég-felléptéül bérletszünetben az *Egy nő, ki az ablakon kiugrik* kerül szinre.

— **A német szinháznak** is premierje volt ma. Egyikét adták azoknak a mulattató bohózatoknak, melyek magasabb müizlésü közönséget ugyan nem elégitnek ki, de eléggé el vannak látva bonyodalommal, sőt helyenkint ötlettel is arra, hogy megnevettessenek. A darab czime «Der Raub der Sabinerinnen», szerzői: Schönthan Pál és Ferencz. Leszámitva néhány sikamlós, sőt izetlen élczet, a darab megállja helyét. Thaller jó komikus, csakhogy mimikája módnélkül tulzott. Mellette Förster és Weiss emelendők ki, különösen pedig Förster, ki diskrét alakitásával előnyösen vált ki az egészben tulozni szerető társulat közül. — A szinház csak félig telt meg. — Holnap szombaton kerül szinre ez évadban először Genée operettje «*Nanon*, die Wirthin zum goldenen Lamm». A főszerepek Herger, Stein, Kronau, Kronthal hölgyek, Indra, Fabbiani, Décsy, Pokorny, Weiss és Gimnig urak kezeiben vannak.

— **A kolozsvári nemzeti szinház** vasárnap előadatta Kazár Emil *A kincskeresők* czimü népszinművét, még pedig elég különös körülmények között: a szerző megkérdezése nélkül, sőt egyenes akarata ellenére. Kazár Emil a kolozsvári lapokban most a következő tiltakozást teszi közzé: «A kolozsvári lapokból olvastam, hogy a kolozsvári nemzeti szinház játékrendjére e hó 12-ére a *Kincskeresők* czimü darab volt kitüzve. Tudtom szerint én irtam ily czimü darabot, de a budapesti nemzeti szinház előadása után meggyőződtem, hogy nem sikerült, tehát nem engedtem előadni sehol. Azt szeretném tudni, kitől szerezte meg előadási jogát a kolozsvári nemzeti szinház, mert fölteszem, hogy az ország második szinháza csak megszerzi valahogyan az ily jogot és a budapesti nemzeti szinház által nyomtatásban, kézirat gyanánt kiadott darabot nem tekinti gazdátlan jószágnak. Mindenesetre visszaélésről van szó; akár ugy, hogy a kolozsvári nemzeti szinház illetéktelenül helyen szerzett előadhatási jogot, akár ugy, hogy teljességgel nem szerzett. Tiltakozom mind a kettő ellen. Budapest, okt. 13-án 1884. Kazár Emil.»

— **Liszt Ferencz** uj királydalát, mint *Fehértemplomból* jelentik, tegnap egy hangversenyen nagy tetszés közt előadta a 83-ik gyalogezred zenekara.

— **Külföldi zenészeti hirek.** *A bécsi* opera zenekarából alakult filharmonikus társulat fennállásának 25 éves évfordulójának alkalmából ünnepi hangversenyt rendez, mikor is Beethoven 9-ik szimfóniáját adják elő a zenekedvelők énekkarának közreműködésével. — *Wagner Richard* örökösei s a Schott kiadó czég közt fennálló peres kérdés a Parsifal tulajdonjoga tárgyában szerencsés megoldást nyert. A Wagner család elismeri, hogy a Schott czég megszerezte az előadás jogát az elhunyt mestertől, mig a Schott czég megelégszik avval, hogy a müvet megröviditett alakban hangversenyteremben adatja elő. — *Lucca* asszony október végével Pétervárra megy, hol az olasz operában s néhány hangversenyben fog fellépni. — *A párisi* operában e hó 11-én adták Rossini Tell Vilmosát 700-adszor.

S P O R T.

— **Udvari parforce-vadászat.** Ma jelent meg először a *király* ő felsége is az udvari parforce vadász-társaság által rendezett meeteken. A király ugyanis eddig a gödöllői pagonyokban szarvasokra cserkészett és ez az oka annak, hogy a runek-ben még nem vett részt. A meet délelőtt tiz órakor a Paskál-malom mellett volt. A király Wolkenstein gróf kiséretében lóháton jött ide. A szokásos üdvözlések után a király beszélgetésbe ereszkedett egy-két jelenvolt főurral és különösen Esterházy Miklós grófot szólitotta meg többször. Tizenegyedfél órakor elindult a mintegy tizenöt—husz lovasból álló mezőny. A kopóknak az uralkodó szél következtében nem sikerült mindjárt felvenni a scentet s jó darab utat hagytak már hátra mikor a keresett róka egy nádasból kiugrott. A furfangos állat természetesen gyors szökésében vélte megmenteni irháját, csakhogy ez egyszer rajta vesztett. Az ebek Fóth környékén utólérték s rég óhajtott kill koronázta a sikerült napot. A run egy jó óráig eltartott s mindössze két, pár perczig tartó check szakitotta félbe. A király, mint kitünő lovas, ma is folyton a társaság élén lovagolt. Fóth vidékén a vadászok nagy örömére alig hogy az egyik rókát elcsipték, máris egy másik bukkant fel, mely egyenesen Fóth-Somlyónak tartott. A lovasok követték a falka által zaklatott vad nyomát, csakhogy ez tanácsosabbnak látta, ha elbuvik. E cselével sikerült kijátszani üldözőit. Ezzel aztán be is fejezték a runt. A király négyes fogatu hintón tért vissza Gödöllőre, a társaság egy része Megyerre, más része a fővárosba lovagolt. — A mai meeten jelen voltak: Edelsheim Gyulay báró orsz. főhadparancsnok fiával, ki a szerdai meeten lovagolt ki először a parforce vadászokkal s ma is tanujelét adta jó lovas voltának, Esterházy Móricz gróf, Teleki József gróf, Captain Little (Lord Spencer szárnysegéde), ki átutazóban mint vendég vesz részt az üzésekben és Esterházy Miklós gróf a falkanagy által szereltetik föl, Kégl Pista, Jankovich Gyula stb. A héten nem lesz több vadászat. Jövő héten hétfőn, szerdán és pénteken vadásznak majd; ezek közül az egyik napon, hogy melyiken azt még nem állapitották meg, szarvashajsza is lesz. Az e czélra szükségelt szarvasok már megérkeztek Gödingből.

— **Az őszi galamblövészetek** második napját ma tartották meg. A lövészet tét-versenynyel kezdődött, melyet 9 versenyző közül Keglevich Gyula gróf, Esterházy M. gr. és Erdődy Rudolf gr. nyertek, a dijat megosztva. Az egyleti nagy dijért 15 lövő jelentkezett, de 3 még a verseny előtt kilépett. Az 500 forint értékü tiszteletdijat Trauttmannsdorf F. gr. nyerte el, 16 galamb közül csupán 3-at hibázva; Esterházy Mihály gr. 16 galamb közül 4 hibával második, Mecklenburg K. báró harmadik. — A harmadik lövészet handicap volt, melyet Trauttmannsdorf gróf nyert, 12 versenyzővel szemben, Mecklenburg báró és Erdődy Károly gr. megosztották a második dijat. Volt még két match. Az elsőt Erdődy Károly gr. nyerte, a másodikban ugyanaz megosztotta a dijat Sibrik Kálmánnal. A nevezetteken kivül lőttek még: Esterházy Béla és Ferencz gr. fok, Rohonczy Gida, Sibrik Kálmán, Erdődy Károly gr., Dőry Lajos és Török József gróf. — A legközelebbi lövészet szombaton, e hó 18-án lesz.

Berlin, okt. 17. (Az «Egyetértés» távirata.) A tegnapi futamok eredménye a következő: I. *Októberi gátverseny* 1000 márka. Eladóverseny. Urlovarok versenye, Távolság kb. 2500 méter. (35 nevezés) Mr. Adalbert Frodeja első, Captain Joe Republicainje második, Weelemeyer Duchess of Marlboroughja harmadik. Tizenegy ló futott. II. *Brandenburgi vadászverseny.* 1000 márka. Tisztek versenye. Távolság 4150 méter. (25 nevezés.) Lehndorff gróf Symphonie-ja első; Bismarck gróf kapitány The Ranger-je második; Arnim hadnagy Charper-je harmadik. Kilencz ló futott. III. *Nagy handicap vadászverseny.* 3000 márka. 5000 méter. Schlippenbach gróf Sallas-a első, Schmidt Pauli kapitány Whieberry-je második, Mare tholz báró Glaudim-ja harmadik. Tizenegy ló futott. IV. *Aschersleben-dij* 1200 márka. Eladó vadászverseny. Urlovarok versenye. Távolság 4500 méter. Frerich hadnagy Rathcline-je első; Dohna gróf Scholar-ja második; Krausta hadnagy Wagner-je harmadik. Hét ló futott. V. *Belföldi gátverseny.* 1500 márka. Handicap. 4000 méter. Sierpstorpff gróf Leibcürassier-je első; Tepper Laski Regina-ja második; Gossler hadnagy Herzmutter-je harmadik. Összesen hat ló futott.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

A fővárosi közmunkák tanácsaból.

— október 9.

Br. *Podmaniczky* Frigyes az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesitésével b. Lipthay Béla és Ribáry József tanácstagokat bizza meg.

Az elnöki jelentés, hogy *Szilágyi* Lajos min. főmérnök a m. kir. *operaház müszaki felügyelővé* neveztetvén ki, a tanács tényleges szolgálatából kivált, tudomásul vétetik. Egyszersmind a tanács nevezettnek 12 évi buzgó és sikeres szolgálatáért jegyzőkönyvileg elismerést és köszönetet szavaz.

Jelenti továbbá az elnök, hogy az épitkezési ügy szabályozására és a *lakásügy rendezésére* vonatkozó javaslatok tanulmányozása befejezésre jutván, azok tárgyalás alá vehetők. A tanács ezt is tudomásul veszi és az elnök előterjesztése folytán felkéri Pucher József és Weber Antal tanácstagokat, hogy az említett javaslatokat szintén tanulmányozni és azokra nézve észrevételeiket megtenni szíveskedjenek. Ezután a javaslatokat a tanács müszaki bizottmánya haladék nélkül tárgyalás alá veendi.

Tekintettel ama közlekedési akadályokra, melyek a *Ferencz József és bécsi kapunál* lépten-nyomon tapasztalhatók, a tanács fölhivja a főváros figyelmét arra, hogy czélszerü, sőt a közlekedés érdekében épenséggel szükséges volna ama kapukat mielőbb teljesen lebontani.

A pesti *uj köztemető* módositott beosztására vonatkozó tervet a tanács elfogadja, nem mulaszthatja el azonban a fővárosnak ajánlani, hogy más nagy városokhoz hasonlóan a temető diszes bejárattal láttassék el s addig is, mig e részben a tanulmányozások befejeztetnének, az okvetlenül szükséges épületek egyelőre csak ideiglenes alakban állittassanak elő.

A *lipótmezei* telektulajdonosok kérelmét, hogy a közuti vaspálya-hálózata a Lipótmezőre is kiterjesztessék, a tanács melegen pártolva fogja a fővároshoz átteni.

A fővárosnak a II. ker. *Zsigmond-utcza* és a *Margithidi feljárók* rendezésére nézve bemutatott tervezete ellen észrevétel fenn nem forog.

Az *országos kiállitás telepének* csatornázására és rendezésére, az V. ker. harminczad-utcza aszfaltozására, a külső váczi-uton gyalogut létesitésére, a Csepel-rakparti 5. számu ház előtt mélyitett járda létesitésére, az I. kerületi németvölgyben közkut felállitására és a fehérvári és a promontori ut között eszközlendő vizvezetéki csőfektetésre vonatkozó tervek elfogadtatnak.

Gregersén G.-nek megengedtetik, hogy az V. vizafogói töltésen vágányokkal ellátott állványokat és sodronypályát létesithessen.

Linzer Károly V. kerületi telkéből kihasitandó térnek beépitése a főváros előterjesztése folytán csak 15 évre engedtetik meg, módjában állván a hatóságnak ezen határidőt lejártával meghosszabbitani, ha a térre még nem lesz szükség.

Özv. *Buzziné* szül. Tranger Mária VIII. ker. Mária-utczai telkének felosztása a tervezet szerint megengedtetik.

A főváros pesti részének számos pontján szándékba vett *közkutak felállitásához* a tanács hozzájárul, azon indokból, hogy a lakosságnak legalább a lehetőség legyen megadva mindenkor jó vizet kaphatni.

Elintézést nyertek továbbá: Deutsch Károly, Echt Jónás, dr. Palof Lajos, dr. Dezső S., Jaut Alajos és neje, Teuner Jánosné és Temesváry Zsófia felfolyamodásai.

Időközben *épitési engedélyt* nyertek a következők:

M. kir. államv. I. oszt. mérnöksége az uj személypályaudvaron lakatos-fészer felállitására. Brogle József az operaházban Lilienthal-féle gőzmotor felállitására. Országos kiállitási bizottság, keleti országok kiállitási pavillonra. Czipauer János V. ker. külső váczi-ut 1726. sz. a földszintes munkásházra. Fazekas Gábor X. ker. füzér-utcza 7986/2. sz. a. pincze és nyilt szin épitésére. Fekete József VIII. ker. német-utcza 5692/15. ideigl. szerszámkamara épitésére. Fogarascher és Maun VII. k. rózsa-utcza 2316. sz. a. kerteszlak építésére. Haggenmacher Henrik VI. ker. sugárut 48—50/5490—3489. sz. a. ut alakitások eszközlésére. Hiermayer György III. k. Ó-Buda vörösvári ut 856—859/12. sz. a. földsz. ház és jégpincze épitésére. Kohn Mihály V. k. külső váczi-ut 1729. h. sz. a. gazdasági épületre. Láng László V. ker. külső váczi-ut 1442/A. B. sz. a. toldalék épitésére. Lyka Emil VIII. ker. Damja ich-utcza 4217/44. sz. a. kétem. lakház épitésére Miehl Alajos VIII. nagytemplom-utcza 949/17. sz. a. földsz. lakház, asztalos mühely épitésére, Reichart N. János I. Gellérthegy 10648, h. sz. őrház épitésére, Schmalbach György VIII. k. oriás-u. 6883/31. sz. a. toldalék épit. A magy. kir. miniszterelnök V. tömőtéren uj állandó országház épitésére. Wörner Jakab V. váczi-ut 1294. sz. a. földszintes ház épitésére.

Ezuttal a következők nyertek még épitési engedélyt. — Palotay Fülöp II. k. Zsigmond-utcza 3805—3806. sz. a. Lukács-fürdőben átalakitások eszközölhetésére. A m. kir. államvasutak I. oszt. mérnöksége IX. ker. teherpályaudvaron raktár épitésére. A m. kir. államvaspálya igazgatósága IX. ker. teherpálya udvaron őrbódé és két raktár, valamint a raktárak körül csatorna épitésére. — Besel Julia VII. rónai-u. 2297. sz. a. ideiglenes favázas nyári lak épitésére. — Orsz. kiáll. bizotts. VII. ker. városliget kiállitási területen egészségügyi csarnok épitésére. Engel Armin V. k. külső váczi-ut 1321. sz. a. egyemeletes ház épitésére, Heller Lipót és Adolf VI. váczi-ut 1705. sz. a. ideiglenes bolthelyiség épitésére. Janik György X. k. Apaffy-ut 7958. sz. a. favázas ház épitésére, Klauser Vilmos IX. ker. külső soroksári-ut 9597/98. sz. a. házmesterlak és árubódé épitésére, Kutlányi János VIII. ker. 5760/17. sz. a. toldalék épitésére és átalakitások eszközölhetésére, Vuk M. és fia V. ker. Visegrádi-u. 1178/13. sz. a. gépház épitésére, Vuk Alajos I. ker. budakeszi-ut 6368. sz. a. kertészlak épitésére, Sasse Károly II. ker. Kálváriahegy 5425. sz. a. földsz. ház épitésére, Zsigmondy Béla I. Gellérthegy 10630/a. sz. a. földsz. nyári lak épitésére, Egerzeiger József V. ker. külső váczi-ut 1308/64. sz. a. telken földsz, munkásház épitésére, orsz. kiállitási bizottság kiállitási területen központi tejcsarnok épitésére, Weinberger Lajos VI. ker. Szabolcs-u. 2910/20. sz. a. földsz. ház épitésére, Kohn Adolf mint Popper Lipót megbizottja a kiállitási területen pavillon épitésére, Ganz-féle gyár a mellékkutból a viz elvezetésére.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A király a vöröskereszt egylet kórházában.** A vöröskereszt egylet által Budán emelt *Erzsébet kórház* zárköletételi ünnepélye október 19-én (vasárnap) délelőtt, a király jelenlétében fog végbe menni. A főkapitányság ez alkalomra a következő intézkedéseket tette: 1. Az ünnepély 10 és fél órakor veszi kezdetét. 2. Az ünnepélyhez csakis meghivottak bocsáttatnak. 3. Fehér jegygyel meghivottak a hasonló szinü *A* betüvel, zöld szinü jegygyel meghivottak a hasonló szinü *B* betüvel és vörös szinü meghivóval érkezők a hasonló szinü *C* betüvel jelzett kapun keresztül bocsáttatnak az ünnepélyhez. 4. Az ünnepély a felvételi épület első emeletén nyittatik meg, melybe mintegy 80 személy fér; itt a fehér jegy felmutatása kéretik. 5. A zöld és vörös szinü meghivóval ellátott közönség részére a kertben vannak helyek fentartva. A gyori-ut, márvány-utcza és alkotás-utcza egyéb nem az ünnepélyhez közlekedő kocsik elől, az ünnepély tartamára el lesznek zárva. A jegyek felmutatása a meghivott közönség által a kocsik irányának meghatározása végett, már a vasuti hidnál kéretik. Miután a vöröskereszt egylet igazgatóságának számitása szerint a megnyitási szertartás körülbelül egy órat fog igénybe venni, figyelmeztetik a meghivott vendégek ama része, kik jegyeik szine szerint a szertartásban részt nem vesznek, hogy nem mulasztanak semmit, ha tetszésük szerint csak 11 órakor érkeznek is az ünnepély szinhelyére.

— **A budapesti ügyvédi kör** nov. hó 23 án d. e. 10 órakor tartja meg ez évi rendes közgyülését, a kör helyiségében (Ferencziek-bazára).

— **Az állatvédő egyesület** e hó 19-én vasárnap, d. e. 10 órakor a régi városháza tanácstermében tartja ez évi közgyülését.

— **A magyar jogász ifjuság egyesülete** e hó 19-én d. u. 3 órakor tartja közgyülését az egyesület helyiségében, a Nemzeti szállodában. A közgyülésen a tisztikart ujra vála sztják. Az elnökjelölt dr. *Pásztély* Jenő, kinek tiszteletére szombaton este bankettet rendeznek az egyesületi tagok a Nemzeti szálloda kis termében.

— **A losonczi és I. sugári iparos-ifjuság** önképző és segélyző egylete e hó 12-én, alakulásának ötöd-éves évfordulóján szép ünnepet tartott. Miután az ifjuság a Hymnuszt elénekle Busbak Ádám, egyesületi elnök ecsetelte a lefolyt 5 év történetét. Szondy János ipariskolai igazgató emelkedett hangu beszédben fejtegette az egyesület czélját, az ipar fontosságát s az iparosok művelődésének és összetartásának szükségességét. Draskóczy Zsigmond titkár elmondá, mily virágzó állapotban van már is az egyesület, mit leginkább a közönség pártolásának köszönhetni, kinek, valamint az igen szép számban egybegyült vendégeknek Piuchák Sándor egyesületi tag mondott köszönetet. A Szózat eléneklésével véget ért az ünnep.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Sajtópör.** *Makay* Emil kecskeméti pénzügyi biztos pár hó előtt sajtópört inditott *Sinay* (Áldási) Zsigmond, a *Vorwärts* czimü zuglap szerkesztője ellen, a nevezett lap ez évi 66. számában megjelent «Das Gebahren der kön. ung. Finanzwache» czimü közlemény miatt, mely Makayt «akasztófavirág», «szédelgő» stb. czimekkel halmozza el. A sajtópör tárgyalása előtt a felek között egyezség jött létre és Sinay Zsigmond a törvényszék szine előtt visszavonta az inkriminált czikkben mondottakat, melyek tulajdonképen nem is ő tőle eredtek, hanem egy Vulkán Sámuel nevü, még a czikk kinyomatása előtt elhalt pénzügyi felügyelőtől. Az egyezség megköttetvén, dr. *Visontai* Soma, a vádlott ügyvéde elállott a tanuk kihallgatásától. Ezzel az ügy véget ért volna, ha az ügyész nem felebbezett volna. A kuria e fölebbezésnek helyt adott és uj tárgyalást rendelt el, mely ma délelőtt 10 órára volt kitüzve. A törvényszék következőleg alakult meg. Elnök: Kriszt, szavazóbirák: Naményi és Zsigmondovics. Vádló és vádlott személyesen megjelentek, ugy szintén ez utóbbinak védője Visontai Soma. Az esküdtek kisorsolásánál csupán a védő élt visszavetési jogával, Rácz Gézával szemben gyakorolva azt. Az esküdtszék tagjai lettek: Komlóssi László, Borbás Gáspár, Henrich Ferencz, Püspöky Emil, dr. Kelemen Gyula, Jámniczky Lajos. Sztakó István, Jungfer Gyula. dr. Szabó Dénes, ifj. Zettner Ede, Bernátsky Gyula és Lukovics József, azonkivül Eisele József és ifj. Biszkela Endre póttagok. A vádlott megkérdeztetve, előadja, hogy 38 éves, római katholikus «hirlapiró.» Ausztriában már sajtóvétség miatt büntetve volt és jelenleg ugyancsak sajtóvétség miatt 2 hónapra van elitélve. Fölolvasták a vádlevelet, mely a btkv. 258. és 261. §-ába ütköző rágalmazás és becsületsértés vétségének megállapitását kéri. A védő az előbbi tárgyalás összes aktáinak felolvasását sürgeti. Dr. *Heil* Fausztin alügyész ezt ellenzi és ily értelemben határoz a törvényszék is. *Visontai* védő ez ellen ovást emel, mert ily módon a védelem fegyvertelenül marad; ennélfogva semmiségi panaszt jelent be. *Makay* magánvádló kijelenti, hogy ő megelégedett volna ellenfele bocsánatkérésével, de a pénzügyi igazgatóság ösztönözte őt a további lépésekre; ő tehát nem mint magánember, hanem mint megsértett köztisztviselő ujitotta meg vádját. — A bizonyitási eljárás, a mennyiben a vádlott elismerte, hogy a czikk az ő felelős szerkesztősége alatt jelent meg, csakhamar véget ért. Dr. *Heil* Fausztin elmondja vádbeszédét, melyben arra kéri az esküdteket, ne tekintsék praejudicziumnak azt, hogy a felek már előre kiegyeztek, hanem vegyék csupán a tárgyi tényálladékot figyelembe. Nem hivatkozik az esküdtbirák szivére, hanem csupán jogérzületére, és kéri őket, ne türjék, hogy a sajtó valóságos Augias istállója legyen, melybe bármely hivatlan betolakodhatik. *Visontai* védő hosszabban polemizál a közvádlóval, és «más emberek bőrén való experimentálásnak» nevezi a kuria amaz eljárását, hogy ez ügyben uj tárgyalást rendelt el azzal az indokolással, hogy az inkriminált czikk nem csupán az egyes hivatalnokot, hanem az egész hivatalnoki kart sérti. Ismételten kiemeli, hogy a védelem meg van fosztva bizonyitási eszközeitől és csupán az esküdtek bölcs belátásában bizik. A kölcsönös viszonválasz és az érdekelt felek fölszólalása után az elnök öt kérdést tesz az esküdtek elé: 1. Foglaltatik-e az inkriminált czikkben rágalom, 2. becsületsértés vétsége? Vajjon a czikk a vádlott felelős szerkesztősége alatt jelent-e meg? 4. Vétkes-e a vádlott a rágalmazás, 5. a becsületsértés vétségében? Rövid tanácskozás után az esküdtszék elnöke kihirdette az esküdtek határozatát, mely szerint az első kérdésre esett 9 igen, 3 nem, a másikra 8 igen. 4 nem, a harmadikra 12 igen, a negyedikre és ötödikre *8 nem*, 4 igen. Ennek értelmében a törvényszék elnöke kihirdette a *fölmentő* itéletet, minek következtében Visontai védő visszavonta a semmiségi panaszát.

— **Szörnyeteg apa.** Várlázitó bűntényt tárgyalt a szegedi büntetőtörvényszék. Az esetet, a mely a legrémesebb bünkrónikák között is méltó helyet foglalna el, részleteivel a következőkben ismertetjük. Krenács Mihály sajtényi lakos családos volta s 60 éve daczára szerelemre lobbant a még fiatal s csinos özvegy Legendiné iránt s bünös szenvedélye annyira erőt vett rajta, hogy folyton az özvegy után járt s különböző ajánlataival zaklatta őt. A menyecske kezdetben csak türte az öreg tolakodását, később azonban erélyesebben lépett föl ellene s házából több izben kikergette őt. A szegény menyecske utoljára akként vélt megszabadulni dühös imádójától, ha feleségének, Krenácsnénak mindent elbeszél. Ez megtörténvén, Krenácséknál fölbomlott a házi béke s az öregnek volt mit hallgatnia a feleségétől, meg a szomszédoktól is, a kiknek szintén tudomására jutván a dolog, csufolódva hiresztelték a faluban mindenfelé. Krenácsot dühbe hozta a menyecske eljárása s iszonyu bosszut esküdött ellene. Tudta, hogy Legendiné pörlekedésben van bizonyos Lasznik György nevü sajtényi napszámossal, fölkereste tehát ezt s rábeszélte, hogy segitsen neki a bosszuja kivitelében. Lasznik kapott a jó alkalmon. Kölcsönösen elhatározták, hogy a menyecskét válogatott kinzással megölik. A sötét terv utáni nap estéjén a két gazember késekkel fölfegyverkezve Legendinéhez ment. A szerencsétlen menyecske épen az asztalnál ült s varással volt elfoglalva, mire a gyilkosok iszonyu szitkok közt ráronhantak, késeikkel össze-vissza szurkálták, mig ki nem adta a lelkét. Krenács a gyilkosság elkövetése után hazament s előhivta a fiát, egy 19 éves sihedert, s parancsolta, hogy huzza le a csizmáját. A legény meghökkent az apja véres kezétől s ruhájától, de azért készséggel engedelmeskedett. «Térdepelj le!» rivalt rá az apa, mit a fiu szintén megtett. Ekkor a gyilkos fölemelte véres kését s a fia fejének szegezve igy szólt: «Megöltem Legendinét, mert csufságba kergetett. Ha a tett kitudódik, engem fölakasztanak. De te fiatal s ugyis katonasorba jutsz, hát más beszámitás alá kerülsz. Esküdjél meg a szent háromságra, hogy ezt a tettet magadra vállalod s mindenütt azt mondod, hogy te követted el a gyilkosságot, különben mindjárt Legendiné sorsára jutsz.» — A rémes tett utáni reggel Lasznikot puszta gyanu alapján letartóztatták, mert köztudomásu volt, hogy a menyecskével rossz viszonyban él. Krenács fia pedig nagy dicsekedve beszélte másnap mindenütt a faluban, hogy a fiatal özvegy meggyilkolásában ő volt a főczinkos, megölte az asszonyt, mert szerelmét visszautasitotta. A legényt természetesen letartóztatták s a szegedi törvényszék a legerélyesebb vizsgálatot inditotta meg. A vizsgálat folyamán azonban semmi sem bizonyult a legényre, sőt Lasznik elismerte a gyilkosságot s büntársául az apát, az öreg Krenácsot nevezte meg, a ki ennek folytán szintén fogságba került. Minél jobban előrehaladt a vizsgálat, annál bizonyosabbá lett, hogy a fiu ártatlan. A vizsgálóbiró aztán szigoru vallatóra fogta a fiatal Krenácsot, a ki végre bevallotta, hogy az apja kényszeritette a gyilkosság elvallalására. — A végtárgyaláson csaknem hihetetlen dolog történt. A fiu természetesen apja ellen vallott, az apa azonban állhatatosan megmaradt vádja mellett. Mint egy vadállat rohant a fiához s rárivalt: «Meréd tagadni a gyilkosságot? Te ölted meg a menyecskét, nekem bevallottad!» — A másik gyilkos szemébe mondja a tettet, elbeszéli, mint főzték ki a tervet, a szörnyeteg apa azonban csak a fiat vádolja. «O a gyilkos, nem én!» — Még a biróság is megborzadt ez elvetemültség fölött. Természetellenes jelenet, mely kigunyol minden lélektani következtetést: egy apa saját vétkeért tulajdon vérét akarja a bitófa alá juttatni. A törvényszék rövid tanácskozás után kihirdette az itéletet. A két gyilkost, Lasznikot és Krenácsot életfogytiglani fegyházra itélte, mig a fiut fölmentette s azonnal szabadlábra helyezte.

Debreczen, okt. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Nagy érdeklődés mellett ma folyt le a debreczeni esküdtszék előtt *Margittai* Gyula hajdu-böszörményi antiszemita képviselő sajtópöre *Goldhammer* Albert hajduböszörményi ügyvéd ellen, ki mint a függetlenségi párt elnöke egy felhivásban Margittai Gyulát mint képviselőjelöltet élesen megtámadta, a többi közt azt irva róla, hogy sem elve, sem jelleme, s méltó arra, hogy a kerületből kikorbácsoltassék. A vádlottat *Ozory* István debreczeni ügyvéd védelmezte, Margittai nevében a vádat testvére *Margittai* Dezső budapesti ügyvéd képviselte. Elnökölt Szücs István. Szavazóbirákul: Gseresnyés Sándor, Tóbi István. Az esküdtszék következőleg alakult: Rendes tagok: Kerékgyártó József, Győry Kálmán, Veszter István, Hajdu Gyula, Fodor József, Maurer Emil, Lőrincsák László, Róth János, Payer József, Várady Szabó János, Gerébi Fülöp, Csáky Gergely. Póttagok: Stieber János és Juhász Lajos.

Az esküdtszék 8 szóval 4 ellen *a vádlottat a becsületsértésben vétkesnek* mondotta, s a sajtóbiróság *két heti fogházra* s 50 forint pénzbirságra itélte. Goldhammer semmiségi panaszt jelentett be. A hajduböszörményi negyvennyolczas függetlenségi párt végrehajtó bizottságának a vádlott által fogalmazott inkriminált felhivására Margittai szintén falragaszon válaszolt, a melyért Goldhammer őt pörölte be. Margittai képviselőnek megválasztatván e pörnek tárgyalása mentelmi joga miatt késik.

MULATSÁGOK.

— **Az irók és müvészek társaságának** szombat esti lakomáját a kirándulók rendezik főleg ama vidéki vendégek tiszteletére, kik a társaságot idei nyári kirándulása alkalmával vendégszeretőleg fogadták s a kik a holnapi estélyre Munkácsból, Debreczenből, M.-Szigetről, Szatmárból, N.-Károlyból csoportosan igérték megjelenésüket. Az egész estélynek a kirándulók a házigazdái, de e mellett a háziasszonyi tisztet a társaság alelnöke *Paulay* Edének neje fogja vinni. A lakoma körülbelül fél 11-ig tart s ekkor hangversenyt rögtönöznek, melyen először fogják használni a társaságnak Bösendorfer által ajándékozott nagyértékü zongorát. Hangverseny után pedig czigányzene mellett tánczvigalom lesz.

— **A pesti nemzeti dalkör** e hó 18-án a zenekedvelők egyesületének nagytermében (bálvány-utcza 14. sz.) *Bellovics* Imre karnagy vezetése és a dalkör közreműködése mellett zártkörü családi estélyt rendez. A meghivó belépti jegyül szolgál. Kezdete 8 és ½ órakor.

— **A fővárosi iparoskörben** az első társasestély vasárnap, e hó 19-én lesz. Ez alkalommal Szigeti József egyik rövidebb szinmüve, a Szerelem és örökség kerül szinre.

HÁZASSÁG.

— **Gróf Pongrácz Vilmos,** cs. és kir. kamarás és tartalékos huszárhadnagy, jegyet váltott Huszár István országos képviselő és nagybirtokos leányával, Huszár Gabriella urhölgygyel, Keszeghen (Nógrádmegyében.)

— **M. Karsay János** budapesti épitész e hó 15-én váltott jegyet Ország Guthy Benő fővárosi ügyvéd és volt országgyülési képviselő leányával, Etelkával.

— **Szent Iványi Sándor,** a marostordamegyei árvai szék birája eljegyezte Gegő Ilka kisasszonyt, néhai Gegő Károly árvaszéki elnök és nagybirtokos leányát.

— **Milkó Mór,** Bacsmegye törvényhatósági tagjának leányát, Rozsa kisasszonyt Baján eljegyezte Ábrahám Sándor kereskedő Apatinból.

— **Dr. Adler Adolf** nagykárolyi ügyvéd e hó 21-én tartja lakodalmát Kaufmann Hermina kisasszonynyal.

GYÁSZROVAT.

Dr. Mezey Adolf rókuskórházi főorvost a napokban sulyos családi gyász érte. Édes anyja hunyt el Tállyán Zemplénmegyében 87 éves korában. Béke hamvaira!

Balla Imre Ujvidék városának árvaszéki ülnöke e hó 14-én szivszélhüdés következtében hirtelen elhunyt 47 éves korában.

Hrabovai **Hrabovszky Sámuel** nyug. orsz. törvényszéki tanácsos Felső-Eőrött 87 éves korában meghalt.

Máldonyi János, kassai szentszéki jegyző e hó 12-én éjjel agyszélhüdésben hunyt el élte 32-ik évében.

A hivatalos lap okt. 17-i számából.

Kitüntetés. Ő felsége *Klits* János közmunka- és közlekedésügyi miniszteri kapusnak nyugdijaztatása alkalmából sok évi hü és buzgó szolgálata elismeréseül az ezüst érdemkeresztet adományozta.

Kinevezések. A magyar királyi igazságügyminiszter a fogarasi kir. közjegyzői állomásra *Csányi* Andor nagyváradi kir. közjegyzői jelöltet, okányi *Szlávy* Aladár budapesti kir. törvényszékhez, *Pánics* Mladen nagybecskereki kir. törvényszéki joggyakornokot pedig a nagybecskereki kir. járásbirósághoz aljegyzőkké és *Darvai* Arvin balassagyarmati ügyvédi irnokot a lemesi kir. járásbirósághoz végrehajtóvá, a soproni m. kir. pénzügyigazgatóság, *Komjáthy* Kálmán dijtalan adóhivatali gyakornokot a soproni kir. adóhivatalhoz VI. oszt. tisztté, a pestvidéki kir. törvényszék elnöke *Kiss* István végzett jogászt a pestvidéki kir. törvényszékhez segélydijas joggyakornokká, a kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság *Sipos* József adóhivatali gyakornokjelöltet dijtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Áthelyezés. A magyar kir. igazságügyminiszter *Pekáry* Béla sztropkói kir. járásbirósági aljegyzőt a homonnai kir. járásbirósághoz, *Kunfalvy* János csongrádi kir. járásbirósági irnokot pedig a tokaji kir. járásbirósághoz helyezte át.

A hadsereg köréből. Ő felsége Dietschy Ferdinánd alezredesnek a békeállományban szolgálati alkalmazásban a közös hadügyminiszterium 7. osztályában a jól megérdemelt nyugalomba helyezését saját kérelmére elrendelte, neki ez alkalommal a czimzetes ezredesi jelleget dijmentesen adományozta és megparancsolta, hogy hosszu, buzgó és igen sikeres szolgálatai elismeréseül a legfelső megelégedés kifejezése tudtára adassék; azután elrendelte: Schmidt Károly őrnagynak áthelyezését a 11. sz. táb. tüzér-ezredtől a közös hadügyminiszterium 7. osztályába, a tüzér törzsbe való egyidejü beosztással; továbbá adományozta: a czimzetes őrnagyi jelleget dijmentesen a következő I. oszt. századosoknak: Bartsch Ferencznek a 32. sz. gy.-ezredben és Apath Jánosnak az utászezredben saját kérelmükre történt nyugalomba helyezésük alkalmából; azután elrendelte a következő hadnagyoknak: lovag Krynicki Józsefnek a 9. sz. táb. tüzérezredben és Ceip Ferencznek a 94. sz. gy.-ezredben áthelyezésüket közös hadseregbeli, illetőleg honvédségi szolgálati kötelezettségük fentartásával, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok csendőrségébe; továbbá Jilk János táb. lelkésznek a temesvári kath. lelkészi kerületben nyugalomba helyezését saját kérelmére elrendelte és neki ez alkalommal sok évi igen sikeres szolgálatai elismeréseül a Ferencz-József-rend lovagkeresztjét adományozta; végül: Jankner György I. oszt. katonaregyszolgának a kat. állatorvosi intézetnél saját kértére történt nyugalomba helyezése alkalmából sok évi kitünő szolgálatai elismeréseül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

Ügyvédi kamra. A debreczeni ügyvédi kamara részéről közhirré tétetik, hogy *Lipthay* József h.-nánási lakos ügyvéd a kamarai lajstromba felvétetett és hogy *Beniczky* Miksa nyiregyházi ügyvéd a kamara lajstromából saját kérelmére kitöröltetett, és hogy *Bezéti* István n.-madarasi ügyvéd székhelyéről kijelentés nélkül ismeretlen helyre eltávozván, irodája részére gondnokul *Helmeczy* Béla n.-kunmadarasi ügyvéd neveztetett ki. Az aradi ügyvédi kamara részéről közhirré tétetik, miszerint *Rehák* Mátyás aradi ügyvéd Szabadkára történt átköltözése folytán a kamara lajstromából kitöröltetett.

Névváltoztatás. *Kohn* Henrik zsámbokréthi illetőségü becsi lakos vezetéknevének «Korányi»-ra, *Buczolits* Mátyás fülesi illetőségü beledi lakos vezetéknevének «Budai»-ra kért átváltoztatása belügyminiszteriumi rendelettel megengedtetett.

TÁVIRATOK.

Prága, okt. 17. A *tartomány-gyülés* mai ülésén a költségvetés részletes tárgyalásánál *Roser* Prága egészségügyi viszonyait fejtegette. Rosernek *Dittrich* képviselő és *Gerny* prágai polgármester válaszoltak. Az utóbbi az e tekintetben észlelhető javulásokra utalt, kiemelte, hogy egyszerre minden bajt nem lehet orvosolni, felsorolta a városi képviselőtestület különféle intézkedéseit, melyeket az egészségügyi viszonyok javitására tett és a tartománygyülés támogatását kérte különféle tervek végrehajtása tekintetében. A *tartományi főnök* kérte a házat, hogy a szónokok az egyes tételek tárgyalásánál lehetőleg a tárgynál maradjanak.

Berlin, okt. 17. Teljesen alaptalan az a hir, mintha *De Casa La Iglesia* marquis berlini spanyol követté neveztetnék ki és megbizatnék, hogy Spanyolországot a Kongo-ügyben tartandó értekezleten képviselje. Spanyolország képviselőjévé az értekezletre *Benomar* gr. neveztetett ki.

Berlin, okt. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Orlov* orosz nagykövet, «különös tekintetekre» hivatkozással, megkérte a czárt, hogy berlini állásától *mentse föl*.

Berlin, okt. 17. Alaptalan a lapok által közölt ama hir, mintha *Orloff* herczeg berlini orosz nagykövet állásáról lemondani szándékoznék. Orloff herczeg jelenleg szembajban szenved, minek következtében állomáshelyétől távol lenni kénytelen.

Berlin, okt. 17. (Az «Egyetértés» távirata.) *Stanley* itt a napokban előadást tart a Congo vidékéről s az afrikai társaságról.

Berlin, okt. 17. (Az «Egyetértés» távirata.) A német kormány hir szerint még nem szolgáltatta át ama nyilatkozatokat, melyeket Granville lord a Congo-konferencziára való meghivás elfogadása előtt kiván bizonyos programmpontokra vonatkozólag.

Berlin, okt. 17. *Rudolf* trónörökös és *Vilmos* herczeg meghosszabbitották Ibenhorstban való időzésüket és nem holnap, hanem előreláthatólag csak vasárnap reggel érkeznek Berlinbe.

Braunschweig, okt. 17. A herczeg állapota reménytelen.

Páris, okt. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A N. Fr. Pr. jelentése: *Tonkingból* 4000 embernyi erősitést kérnek. Ez az erősités az afrikai hadseregből s néhány vadász-zászlóaljból fog kiválasztatni, minthogy a tengerész-csapatok nem állnak többé rendelkezésre, a hadügyminiszter pedig a mozgósitási tervezeten nem akar változtatást megengedni.

London, okt. 16. (Az «Egyetértés» távirata.) Froude *Carlyle* ma megjelent életrajza a hires irónak egy 1873. márcz. 23-ikán Gladstone fölött irt itéletét tartalmazza, mely szenvedélyes hevességénél fogva valóságos kuriozum és megérdemli az általános figyelmet. Carlyle igy itél a liberális államférfiuról: «Gladstone előttem a legutálatosabb embernek látszik azok között, kiket valaha láttam. Szegény ritualista, valami odavetett légi tüneménye egy férfiunak; semmi sem szilárd rajta. Csak formából, szertartásból és külső burokból áll. Képtelen arra, hogy valamely tényt valódi világitásában lásson, hanem lát és hisz és lelkére veszi a tények mezét, azt képzeli, hogy más nem létezik és nem is veszi tekintetbe. Mint oly szónok, ki semmit sem tud ugy, mint tudnia kellene, Gladstone a szavakra és fölületes érzelmekre forditja erejét, mint képviselője a vallás, erkölcs, politika és irodalom modern szószátyárainak, de más bőbeszédüektől abban különbözik, hogy ő maga is hisz az általa előadottakban és kész a szerint cselekedni. Valóban hajlandó vagyok azt hinni, hogy Gladstone egyike ama végzetes teremtményeknek, kiket Anglia gonosz szelleme hoz létre, hogy soha jóvá nem tehető szerencsétlenséget idézzen elő.

Páris, október 17. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Diplomácziai körökben azzal a tervvel

foglalkoznak, hogy a Kongó folyását határul jelölik ki a portugálok és az afrikai társaság területe közt, ugy hogy a balpart a portugáloké, a jobbpart pedig a társaságé lenne. Portugáliát más módon kárpótolnák a területvesztésért, melyet igy szenvedne.

Páris, okt. 17. (Az «Egyetértés» távirata.) A *Times* 15-iki kelettel uj ütközetről hoz hirt. *Tamsui* mellett *háromezer khinai maradt holtan* a csatatéren; a francziák vesztesége igen csekély. Tamsui meg van szállva.

Páris, okt. 17. Eddig még nem nyert megerősitést a «Times» ama jelentése, mely a francziáknak *Tam-Saiban* aratott győzelméről szólott.

Róma, okt. 17. *A turini kiállitás* bezárása nov. 10-re halasztatott. A jutalomdijakat november első hetében fogják szétosztani. Azon diplomaták közül, kik még nem látták a kiállitást, most többen utaznak Turinba, köztük az angol nagykövet is.

Róma, okt. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Monsignor *Lorenzetti*, továbbá *Moroni* gróf a nemes testőrség tisztje és *Gozetti* lovag fogják Gangelbauer bécsi érseknek, a bibornokká kineveztetéséről szóló hirt megvinni.

Róma, okt. 17. *Keudell* német nagykövet két vagy három hétre Németországba utazott. A hirlapok szerint a nagykövet, ha visszatér, Monzában meglátogatja a királyi párt.

Róma, okt. 17. Az «Osservatore Romano» szerint, a *legközelebbi konzisztórium* titkos ülése november hó 10-ikére és nyilvános ülése 12-ikére tüzetett ki.

London, okt. 17. (Az «Egyetértés» távirata.) Anglia elvben elfogadta a konferencziára való meghivást, de még nem küldte el válaszát.

London, okt. 17. A ma közzétett kék könyv szerint az angol gyarmatok védelmére szükségelt összeg 890,000 font sterlingre rug. A védelmi munkálatokat haladéktalanul megkezdik.

London, okt. 17. A *shanghaii* angol konzulnak aug. 28-án Granvillehoz intézett távirata tétetett hivatalosan közzé, melyben tudatja, hogy a franczia és khinai hatóságok kijelentették, hogy *Shanghai* és *Woo-Sung* nem fognak a hadműveletek keretébe vonatni.

London, okt. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Azt hiszik, hogy az Angolország és a hatalmak közt felmerült differencziákat félig-meddig kiegyenlitette az a körülmény, hogy az egyiptomi kormány az államadóssági pénztárnak fogja fizetni a törlesztésre szolgáló összegeket.

Nis, okt. 17. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. *Prisrendből* nagy *zavargást* jelentenek; törökök és szerbek tüztek össze egymással s két török, négy szerb halva maradt a zavargás szinhelyén. A medjliss tagjai kénytelenek voltak menekülni, a mutesarif pedig elrejtőzött a felbőszült nép elől. Szalonikiból 8 nizam-zászlóaljat küldtek Prisrendbe. Hir szerint az ujonczok összeirása miatt tört ki a zavargás. Más lejentések szerint összefüggésben vannak e zavargások az albán liga ujabb mozgalmával.

Pétervár, okt. 17. *Naumovicz* és *Plosczanski* a «St. Petersburgskija Viedomosti» szerkesztőségéhez levelet intéztek, melyben kijelentik, hogy nem tőlük erednek ama czikkek, melyek azon körülményre vonatkozónak, hogy ő felsége Ferencz József a ruthén küldöttséget nem fogadta, valamint arra nézve, hogy a kievi deákzavargások lengyel intriguéára volnának visszavezethetők, az utóbbi időben napvilágot láttak. Egyszersmind kiemelik, hogy ők csupán azért utaztak Oroszországba, hogy az országot megismerjék, nem pedig valamely politikai czélból.

Sebastopol, okt. 17. *Todleben* tábornok tetemeit ma délután helyezték el ünnepélyesen a közös katonai temetőben.

Kairó, okt. 17. Nubar pasa jegyzékben tudatta a főkonzulokkal, hogy a vasutak és távirdák kezeléséből befolyó jövedelem ismét az államadóssági pénztárba fizettetik s 10,000 font sterling már be is fizettetett. — Northbrook ide visszaérkezett. Meggyőződött róla, hogy az adok leszállitása Felső-Egyiptomban elkerülhetetlenül szükséges. — Az olasz kormány utasitá az államadóssági pénztár ellenőrző bizottságának olasz tagját, Baravellet, hogy ne vegyen részt az egyiptomi kormány ellen inditott perben

Kairó, okt. 17. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Az egyiptomi kincstárnak 300,000 font sterlinget jövedelmezett a törlesztési alap felfüggesztése. Mielőtt Northbrook elutazott volna Felső-Egyiptomba, miniszteri tanácskozást tartottak, mely csekély módositásokkal elfogadta a londoni bizottság által kidolgozott budgetet.

A horvát tartománygyülés.

Zágráb, okt. 17. A tartománygyülés mai ülését Hrvat elnök nyitotta meg. A kormány részéről Stankovics és Voncsina osztályfőnökök voltak jelen. Az elnök bejelenti, hogy Popovics és elvtársai visszavonták a napirend megváltoztatását czélzó inditványukat. Erre a benyujtott válaszfölirati javaslatok olvastattak föl és pedig először a nemzeti párt, azután a Starcsevics-párt és végül a függetlenpárt javaslata. — A Starcsevics-párt válaszfölirati javaslatának fölolvasásánál a nemzeti párti képviselők nagy része tüntetőleg elhagyta a termet és csak a javaslat fölolvasása után tértek ismét vissza. — A válaszfölirati javaslatok fölolvastatván, az elnök az ülést bezárta s kijelenté, hogy miután a független párt válaszfölirati javaslata csak ma osztatott szét, már pedig a képviselőknek a javaslatokat tanulmányozniok kell, a jövő ülést hétfőre tüzi ki.

Zágráb, okt. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A felirati vita kezdetének hétfőre való halasztása képezi ma a közbeszéd tárgyát, melyet sokféleképkommentálnak. Ellenzéki körökben tudni vélik, hogy ez a *tartománygyülés elnapolásának az előfutárja*; a mi azonban aligha bizonyul valónak. Kétségtelen, hogy az elnök indokolása, mely szerint az elhalasztás azért szükséges, hogy a képviselőknek idejök legyen az ellenzéki felirati javaslatokkal megösmerkedniök, nem az egyetlen s nem a főok. Az elhalasztás oka sokkal inkább az lehet, hogy a *Starcsevicspártiak feliratát nem tartják alkalmasnak a parlamentben való tárgyalásra*. A nemzeti párt körében ugy tekintik ez adresszet, mint valami lázitó iratot, mely nagy veszedelmeket idézhet föl, mert nyelve és hangja brutális és tele van felségsértésekkel. E felirat tárgyalását minden áron meg akarják akadályozni; de hogy mi módon, eddig, ugy látszik, nincs megállapitva. A hétfőig való időt valószinüleg az erre szolgáló eszközök megállapitására használják föl. A józan hazafiak mind azt tanácsolják a Starcsevics-pártiaknak, hogy feliratukat vonják vissza.

Zágráb, okt. 17. (O. É.) *A nemzeti párt* ma este értekezletet tartott, melynek tárgyát a pártnak a válaszfölirati vita folyamán követendő magatartása képezte.

Zágráb, okt. 17. Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Ugy hallik, hogy a bán a ma éjjeli vonattal Budapestre utazik. Ezt az utazást a tartománygyülésen történtekkel hozzák kapcsolatba.

A Starcsevics-párt felirati javaslata.

Zágráb, okt. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A Starcsevics-féle felirati javaslat következőleg szól:

Felség!

A kiegyezési törvény ellenkezik Horvátország természetes és történeti jogával. Törvénytelen alapon keletkezvén, nemcsak a nemzet, hanem magának a dinasztiának romlását is okozza. Daczára annak, hogy tényleg érvényben van, törvénynek nem tekinthetjük, nem akarjuk tekinteni és nem szabad tekintenünk.

Meg lévén győződve arról, hogy az uralkodó iránti őszinteség az állampolgár legszentebb kötelessége, és hogy csak az uralkodó kárára van, ha a nemzet szavára nem hallgat, a melytől függ, mint a népnek képviselői teljesiteni akarjuk ezt a kötelességet, a mint a nemzethez, melynek nevében az uralkodóhoz szavunkat felemeljük, illik.

Horvátország ezeréves alkotmánya, mely szerint, a haza belügyeiben a nemzet és a király közös akarata dönt, a horvát tartományok állami önállóságán és territoriális egységén alapszik.

Ez az alkotmány ma tényleg nem létezik, jogilag azonban még mindig érvényben van, mert közjogunk a nemzet akaratából sohasem változott meg.

A horvát vérből származott dicsőséges dynasztia kihaltával elődeink Horvátország trónjára Kálmán királyt és törvényes utódait hivták meg. A királyságokban, melyek a közös király jogara alatt állottak, nem volt a király személyén kivül semmi sem közös. Kálmánt és utódait Zvoinimir koronájával avatták fel; a horvát királyságnak önálló országgyülése volt; a királyság élén a bán állott királyi teljhatalommal, függetlenül Magyarország nádorától.

Az 1527-iki szerződésben Horvátország legkevésbbé sem mondott le önállóságáról. A szerződésben I. Ferdinánd és utódai elnyerték a jogot Horvátország trónjára, oly feltétel alatt, hogy a horvát királyság jogait föntartja.

A pragmatica sanctio által fölséged dynasztiája férfi- és nősarjainak megadták a jogot Horvátország trónjára, oly feltétel alatt, hogy Striria, Krajna és Karintia horvát tartományok fölött uralkodnak és Ausztriában székelnek, továbbá hogy ők maguk is föntartják és mások által is föntartatják e királyság jogait.

A horvát pragmatica sanctiót 12 évvel a magyar előtt és attól különállólag kötötték; tartalmuk is különböző.

Az uralkodó személyének egységén kivül e szerződésben semmi közösségre nem léptek a horvátok Ausztriával vagy Magyarországgal.

A horvát királyság a külpolitika, had- és pénzügy, ipar és kereskedelem kérdéseiben önálló volt és törvény szerint még ma is az, de tényleg e kérdések most már közöseknek proklamáltatnak.

Nemzetközi kérdésekben az uralkodó képviseli az államot, és ha több állam élén áll, együttesen képviseli valamennyit. Horvátországot nem a koronaországok képviselték, hanem hasonlóan azokhoz, a közös uralkodó. És mivel észrevették, hogy oly szerződéseket kötöttek, melyek Horvátországnak kárára voltak, törvényt hoztak, mely szerint a Törökországgal kötött békeszerződéseknél, ha azok Horvátországra vonatkoztak, külön horvát képviselőknek is részt kellett azok megkötésében venniök.

A horvát tartománygyülések hadügyekben határoztak és csak ama horvátok szállottak sikra, kiket a tartománygyülés e czélból kirendelt. Még Mária Teréziának is a tartománygyüléshez kellett folyamodnia ujonczokért. Első izben a tartománygyülés annyit szavazott meg neki, a mennyit jogosnak tartott; másodizben kérelmét egyszerüen elutasitotta.

Az adók fölötti határozás is a tartománygyülés hatáskörébe tartozott. Csak ennek beleegyezésével lehetett kölcsönöket fölvenni, és van rá példa elég, hogy a tartománygyülés visszautasitotta a korona ez iránt küldött megkeresését.

Hasonlóképp határoztak a tartománygyülések a termények kiviteléről és a törökországi áruczikkek beviteli vámjáról.

A horvát királyság tehát önálló volt ugy diplomáczia, mint hadügy, pénzügy és kereskedelem tekintetében.

Igaz, hogy ez önállóságot gyakran megsértették, még pedig legtöbbnyire azok, kik annak figyelemmel tartását esküvel igérték. De törvénytelenségből nem támadhat uj törvény és felségednek volna kötelessége, hogy e törvénytelen állapotnak véget vessen.

Az idők folyamán a horvát tartománygyülés törvényhozó hatásköre korlátoltabb lett és 1790-ben elhatározta ez egyetemben a magyar királysággal állami ügyeinek rendezését. A II. József alatti abszolutizmus 10 évi időszaka után a rendek egyesülve elhatározták, hogy az osztrák kormány támadásaival egyesült erővel fognak szembeszállni. És még itt is föntartották maguknak őseink a jogot, hogy az osztrák birodalmi gyülésen hozott törvényeket a horvát tartománygyülésen proklamálják és csak azokat ismerjék el kötelezőleg, melyeket a tartománygyülés minden ellenzés nélkül elfogad.

Miközben Horvátország ily módon igyekezett Magyarországgal egyetértőleg a bécsi kormány központositó törekvéseivel szembeszállni, a magyar faj czentralizmusa részéről fenyegette őt uj veszély.

E czentralizmusnak és a Magyar- és Horvátország közti viszonyoknak az 1848. év vetett véget. E mindkét királyságra nézve kárhozatos háboru után mindakettő ismét belépett önálló jogaiba.

Felséged elődei két oldalu szerződésekkel biztositották ősi alkotmányunkat, s daczára annak, a tizenkét évi abszolutisztikus kormány által önkényüleg fosztattunk meg tőle büntetésül, hogy Felséged trónusát megmentettük.

Ez az eljárás megöli népünkben azt a bizalmat, mely királyáért lelkesiti. A mint az osztrák politika törvénytelen utakra tévedt, a leigázott nemzetekben az, a történelem által is megerősitett hit fejlődött és szilárdult meg, hogy csak a monarchia sz rencsétlenségéből nt feléjük egy jobb jövő.

Ausztria csak a szükségtől kényszeritve részesitette a nemzeteket engedményekben, de a mint a veszélyt épen e nemzetek elháritották, még nehezebb szolgaságba juttották. Ez a hit ma erősebb a népben mint valaha és semmi sem ingathatja meg, csak az uralkodó igazságossága, a melyre eddig hiába várunk.

A solferinói katasztrófa után felséged egybehivta a népek képviselőit. Azelőtt a karok és rendek képezték a tartománygyülést; 1848-ban megszüntek a szabadalmak, s az által az egész nemzet részese lett a közjogoknak.

A helyett, hogy Horvátország tartománygyülése az általános szavazati jog alapján hivatott volna össze, mely az 1848-ik év után egyedül lett volna törvényes; a hét megyének képviselői egy ráerőszakolt patens alapján gyültek össze. E képviselet elé az októberi diplomát és a februári pátenst terjesztették elfogadás végett. Felséged kijelentette, hogy az októberi diploma a pragmatika szankczió szerint és felséged korlátlan hatalmánál fogva mint visszavonhatatlan állami törvény bocsáttatott ki.

Horvátország pragmatika szankcziója nem ismer abszolut királyi hatalmat, mert a törvényhozás, a tartománygyülés a király jogát képezi. Az egybehivott képviselet a nemzet és a dinasztia javára óhajtott müködni. Hogy ez a törekvése megakadályoztassék, a katonai határőrvidék képviseletét is behitták, de Horvátország ellenségének minden erőlködése eredménytelen maradt. Az 1861. szeptember 24-iki feliratban az akkori képviselet felségednek javaslatait, mint a közjogba és a haza érdekeibe ütközőket visszautasitotta s hazánknak és alkotmányunknak helyreállitását követelte felségedtől. Ezért az akkori képviseletet feloszlatták.

Midőn azt hitték, hogy a nemzet törvénytelenségek által ujabb törvénytelenségekre elő van készitve, az előbbi oktroyált választási pátens alapján ujabb tartománygyülés hivatott egybe, hogy hazánk államjogi viszonyait rendezze és ámbár ezek a viszonyokhoz a katonai határőrvidéknek, a mig idegen önkény alatt állt, semmi köze sem volt, mégis meghitták a határőrvidékről nem a nép képviselőit, hanem szolgálatban levő katonákat. Ezen előkészületek megérlelték a népben azt a meggyőződést, hogy megrontására törekednek és azért végződött az 1866-ki év ugy, a hogy megértük.

Ama gyülés, meggyőződve a törvénytelenségről és ama roszról, melyre egybehivatott, meg sem alakult, még a katonák és a báni tábla kilépése után sem, mely utóbbinak mint olyannak a képviseletben semmi helye sem volt.

Ebből a gyülésből három feliratot intéztek felségedhez. Az 1865. február 10-én kelt felirat mellett a jelenvoltak kisebbsége szavazott. A márczius 10-ki feliratot sem ki nem nyomatták, sem szét nem osztották, sem napirendre ki nem tüzték, hanem a kéziratból olvasták fel és fogadták el talán. A deczember 19-én kelt feliratot, melyet, minthogy államjogi kérdéseket is fejtegetett, felséged szavai szerint a határőrvidékieknek is kellett volna tárgyalniok, a márczius 10-kivel együtt azok hozzájárulása nélkül küldték el.

E törvénytelen testület által alkotott és felségednek akkori kormánya által önkényileg még meg is csonkitott választási törvény alapján hivatott össze egy tartománygyülés, melynek felséged 1867. október 20-án kelt legfelsőbb kézirata felett kellett tanácskoznia. A tartománygyülés feliratában elismerte Horvát- és Magyarország közösségét, s most e tárgyalásokat be kell fejeznie.

Igy jött létre Horvátország és Magyarország közt az állitólagos kiegyezés, és ép ugy, a mint létre jött, még rosszabbra alakittatott át.

Az egész monarchia két különböző és csak a nemzetek leigázásában egyező fajoknak van alávetve.

A budapesti országgyülés többsége, mely tényleg jelentéktelen kisebbséget képez, Magyarország alkotmányából mindent feláldozott, a mi becses volt, egy uj államtestbe ékelte alkotórészül, idegen érdekekhez füzte, a mennyiben ugy magára mint másokra elviselhetetlen terheket rótt. Ámbár kivánjuk, hogy minden nemzettel, különösen pedig Magyarországéival békében és egyetértésben éljünk, mivel közös multunk, valamint a közös előnyök minél melegebb kölcsönös barátságra utalnak, mégis azt hisszük, hogy Magyarországgal a tárgyalások abban a pillanatban lehetetlenekké váltak, midőn törvénytelen alapra lépett.

Meg vagyunk győződve róla, hogy oly tartománygyülés, melyet nem az általános választási törvény alapján hittak egybe és melyben a határőrvidékről és Dalmácziából, tehát a felséged jogara alatt levő horvát tartományok nagy részéből képviselők nincsenek, királyságunk alapjogai fölött se nem tárgyalhat, se határozatokat nem hozhat. Mindezeknél fogva a kiegyezés érvénytelen, és mi isten és a népek előtt tiltakozunk a legfelsőbb leirat ama szavai ellen, melyek szerint e kiegyezés a horvát királyság alaptörvényét képezné. Mi óvjuk hazánkat e kiegyezés, valamint az abból eredő következmények ellen is, melyek teljes gazdasági és társadalmi romlást eredményeznek.

De ha a történelem Horvátország teljes önállóságát nem bizonyitaná is, a kiegyezést még akkor is visszautasitanók, ama természetes jognál fogva, mely szerint minden nemzet, mely önmagát becsüli és a jövőben bizik, azon törekszik, hogy saját sorsának ura legyen. Horvátország csak mint nemzetközi individualitás alapithatja meg jövőjét s valamely nép élete abban áll, hogy helyzetét saját előnyére megváltoztathatja.

Felséged szavai szerint a horvát királyság alkotmánya és önkormányzata a kiegyezés által a magyar korona alá tartozó országok állami egysége által feltételezett garanczia alá helyeztetett.

A mi alkotmányunk szerint azonban a közügyeket a nemzet és a király intézik el s az önkormányzat a törvényhozás és végrehajtás szabadságát jelenti. Horvátország sohasem tartozott a magyar korona országainak állami egysége alá, s jogilag most sem tartozik oda és sohasem fog tartozni. A bánokat a horvát tartománygyülések választották, és csak akkor terjesztették a jelöltek névsorát választás végett a király elé, midőn e méltóságért több kiváló és érdemes férfi pályázott s a tartománygyülés a választásra nézve megegyezni nem tudott. A kiegyezés óta azonban felséged nevezi ki a magyar miniszterelnök előterjesztésére a bánt, a mi azt jelenti, hogy ez a méltóság csak oly férfiakra ruháztatik, a kik a fiktiv magyar állam érdekeit szolgálják, és ennél fogva hazánknak szükségképeni ellenei.

A mig az igazgatás a bán személyében van összpontositva, kinek a horvat tartománygyülés iránt való felelőssége az által, hogy a magyar minisztériumtól függ, illuzóriussá vált, a mig a korona és Horvátország közti közvetitő a magyar miniszterium tagja és mint ilyen a magyar országgyülésnek felelős, a mig az államkormányzás legfontosabb kérdései a magyar országgyüléshez és a delegacziókhoz tartoznak, a mely testületekben ez a királyság már képviselőinek számarányánál fogva sem gyakorolhat döntő befolyást, a horvát királyság önkormányzata ki van zárva és az idegen akaratától függ.

E rendszer alapján vetették ki Horvátországra azokat az adósságokat, melyeket a magyarok igazságtalanul vettek át az osztrákoktól, s melyeket hátrányukra és többször saját hátrányukra is csinálnak; de hozzájárulásunkból semmi előnyünk nincs, sőt gyakran épen ellenünk aknázzak ki azt.

De még amaz ügyekben is, melyek e törvényhozó testülethez utasitvák, sem vagyunk önállóak, sőt ellenkezőleg arra tanit a tapasztalás, hogy csak ama határozatok hagyatnak jóvá, melyek a népnek szemmelláthatólag kárára vannak, hasznos és szükséges javaslatokat ellenben nem is szabad előterjeszteni.

Épen azért, mivel hazánk reális viszonyait helyesen fogjuk föl, nem láthatjuk be, hogy a mai államjogi helyzet alapján — mint a legfelső leirat véli — valami tartósat vagy hasznosat lehetne népünk számára kieszközölni. Ellenkezőleg sajnálattal látjuk, hogy ily rendszer mellett, minden gazdászati és társadalmi alap meg van ingatva és ha ez állapot mihamarább nem változik, szükségképen általános sülyedésnek kell bekövetkeznie.

A nép összeroskad a közadók roppant terhe alatt, melyek béke idején oly példátlanul emelkednek, hogy már fegyveres erővel sem szedhetők be. A közigazgatás demorizálja a lakosságot, a mennyiben jogtalanul pártolja a gonoszokat a becsületesekkel szemben, és ezeket amazok rovására elnyomja. Az igazságszolgáltatás is elvesztette már a jogosságnak utolsó szikráját és a legkedvezőbb itélet reá nézve az, hogy a legigazságosabb ügyet is meg lehet nyerni.

Felséged kormánya a hivatalnokokat izgató vak eszközül használja, hogy e borzasztó, állitólag alkotmányos állapotot föntarthassa. A közigazgatási közegek, a helyett, hogy a közrenddel törődnének, véres viszálykodás magvait hintik el a lakosság között, a törvényhatóságok pedig, a helyett, hogy a törvényhez és joghoz tartanák magukat, csak a hatalommal birók akarata után indulnak. Csak ily módon biztosithatják maguknak hivatalukat és minél jobban dühöng valamely tisztviselő a nép ellen, mely őt fizeti, annál biztosabb előléptetése.

A volt határvidék lakossága ama területeket, melyek egykor magánosok birtokai voltak, használhatta és kiki annyit kaphatott a mennyire épen szüksége volt. Minden telek a királyság, a nép tulajdona volt. Mindazonáltal Felséged a határerdőségek legértékesebb részeit egy kellőleg nem definiált kincstárnak ajándékozta, és ez által ama népség és az egész királyság minden jog ellenére elvesztette legnagyobb, majdnem egyedüli gazdagságát. A nép között máris hallható a jajkiáltás: Inkább meghalni, mint elcsenevészni.

Hogy fogják védelmezni a horvátok a királyságot, mely mindent elvett tőlük, és mely semmit sem hagyott nekik, a mi védelemre méltó volna? Nem készitik-e ezzel elő rendszeresen a bukást és nem fog-e megragadni ez a nép minden alkalmat, hogy szolgaságából kiszabaduljon?

A kiegyezés után a horvát királyság szomoru maradványai a magyar korona egy alárendelt tartozmányává jettek, jóllehet, a horvátok sohasem mondtak le alkotmányukról vagy jogaikról és jóllehet sohasem igáztattak le fegyverhatalommal, hanem inkább hátrányukra a királyságot védelmezték és királyaik trónját biztositották.

Nem a szó, a tett dönt. A kiegyezés egyenjogu tényezőket állit föl, de mi nem vagyunk szövetségestársak, hanem vazallusok. A dolog annyival gyalázatosabb, hogy az ellenpárt azt sem tartja meg, a mit az állitólag kétoldalu szerződésben megigért és a mig nincs sikeres eszköz, mely azt kötelezettségeinek teljesitésére szorithatná, nem látjuk be, mikép lehetne az erőszakoskodásokat eltávolitani, melyeket a legfelső leirat félreértéseknek nevez.

A mig e törvénytelenségnek nem vetnek véget, nem remélhetjük a tartomány közállapotainak sikeres fejlődését, sőt ellenkezőleg, meg vagyunk róla győződve, hogy a dolgok mai állásából csak a királyság alásülyedése keletkezhetik és azzal vigasztaljuk magunkat, hogy a horvát nemzet e bukást tul fogja élni.

A volt határvidéknek Horvátország eme részeivel való egyenlővé tételével csak a jogtalanságban és törvénytelenségben fog egyenlővé tétetni.

Az évi költségvetések és zárszámadások semmi egyebek egyszerü, de költséges játéknál.

Az önállóság és a pénzügyi autonomia szoros, okszerü kapcsolatban állanak, az egyik a másik nélkül érthetetlen, de nekünk nincs meg sem az egyik, sem a másik.

Az ugynevezett közösügyek mind a magyar országgyülés elé tartoznak és azoknak a budapesti miniszterium a végrehajtója.

Ezért egész Horvátország már sok éven át hiába eped oly vasutért, mely Szlavonián keresztül a tengerrel hozná egyenes összeköttetésbe, ezért épitenek Horvátországban beruházások neve alatt oly vasutakat, melyek szemmelláthatólag a horvát kereskedelem megrontását czélozzák, hasonlóan az azokon megállapitott dijszabályzatokhoz. Budapesten állapitják meg adóinkat, ott határozzák, mire forditandók jövedelmeink. E jövedelmeket csak a mi hátrányunkra forditják és csak azt vetik ide nekünk alamizsnakép, a mi a közös ügyek kiegyenlitéséből fönmarad, nincsen rá módunk és eszközünk, hogy meggyőződhessünk a magyar adószámadások helyességéről. A zárszámadásokat is a mi befolyásunk és ellenőrzésünk nélkül vezetik és az ő kiegyezési törvényük szerint nincs egyéb tennivalónk, mint azokat egyszerüen tudomásul venni.

Mivel a mai rendszer a történelmi és természetes jogok, valamint hazánk érdekeinek ellenére van behozva, mivel oly gyülekezetek által jött létre jogtalanul, melyek egy ránk erőszakolt választási törvény segélyével és a határvidék részvétele nélkül inauguráltattak, melyeknek még Felséged igérete után is el kellett fajulniok, a mennyiben e törvényellenesen keresztülvitt rendszerből oly állapotok fejlődtek, melyekből nemcsak a haladás, hanem még a szellemi és anyagi fejlődés föltételei is hiányzanak, mivel a budapesti képviselők választásával a budapesti képviselőházba és delegáczióba csak megerősitenők szerencsétlen helyzetünket, kijelentjük, hogy nem felelhetünk meg Felséged ama fölszólitásának, hogy a budapesti képviselőházba és delegáczióba képviselőket küldjünk.

Felséged elvárja tőlünk a bölcseség és mérséklet ama szellemét, ama nyugodtságot és méltóságot, mely egy képviselőtestülethez illik. De nincsen oly képviselőtestület, mely oly törvénytelen eszközökkel volna összealkotva mint a mienk és a melynél a tevékenységnek minden alapfeltétele annyira hiányoznék, mint a mienknél. Vétkeznénk a hazaszeretet ellen, mely bennünket eltölt, ha nyugodtan és méltóságosan szemlélnők, mint döntik romba hazánkat annak méltatlan fiai.

A sajtótörvényt ugy kezelik, hogy mindent elkoboznak, a mi zavartan van irva, és hogy a hazafias hirlapirókat vizsgálati fogságba vetik, attól félve, hogy azok még egyszer elkövethetnék a sajtóvétséget, jóllehet a biróság még nem is döntötte el, vajjon az az ügy, melyben vádoltatnak, sajtóvétséget képez-e vagy nem. Hogy maradhatnánk ily erőszakoskodásokkal szemben nyugodtak és méltóságosak?

Abban a meggyőződésben, hogy a király népétől függ, és hogy a hüséget és ragaszkodást csak akkori nyeri meg, ha a nemzet szent jogait megvédi, eltelve a hazaszeretettől *ugyanoly mértékkel fogunk másoknak mérni, mint ők mérnek nekünk.*

A kiegyezési törvény, nemcsak hogy jogtalanul alkottatott, mint mindaz, a mi nálunk be van vezetve, hanem olyan, hogy a nemzet akaratát egy sereg hivatalnok paralyzálja, kiket minden törvénytelen eszközzel arra kényszeritenek, hogy a nép ellen szavazzanak; és ha a népben sem volna példátlan bátorság és hazafiasság, e testületben nem ülne a népnek egyetlen képviselője sem. Jóllehet 1848 óta a kiváltságolt rendeket megszüntették, oly embereket hivnak meg a tartománygyülésre, kik talán még saját személyüket sem képviselik, nem hogy még másokét is; számuk határtalan, és hogyha valami káros határozatot akarnak keresztülvinni, akkor ez urak eljönnek, hogy a nép ellen müködjenek.

Csak az általános szavazatjog alapján készült választási törvény utján juthatna a nép akarata világos kifejezéséhez, ezért mi csak ily törvény mellett nyilatkozhatnánk.

Még ha e tartománygyülés nem volna is törvénytelen, ha volna joga törvényeket alkotni, semmi körülmények között sem remélhetünk törvényhozói munkánktól sikert, a mig látjuk, hogy felséged hatóságai ama rendeleteket is büntetlenül lábbal tiporják, melyeket felséged szentesitett.

Felség!

Csak felséged elődeinek abbeli igéretei, hogy hazánkat fel fogják virágoztatni, birta rá a horvátokat I. Ferdinánd megválasztására és a pragmatika szankczió elfogadására.

Az igéretek nem mentek teljesedésbe. Jóllehet a horvátok oly országokért is ontották vérüket, melyekhez semmi közük sem volt, a horvátoknak ama területet Verbászig, melyet a törökök foglaltak el, nem adták vissza. Dalmáczia, Stiria, Krajna, Karinthia és Isztria horvát tartományok még ma is el vannak szakitva Horvátországtól, sőt tényleg még Horvátország e részéből is adtak nekik területeket.

Cabar, Cilli, Mölling, Kasva és Istria, melyeket tényleg eltolt határokkal szakitottak el, idegenek maradtak tőlünk, és Felséged megengedte, hogy az osztrák képviselőház foglalkozzék ama kérdéssel, vajjon Zsumberák a horvát királysághoz, vagy Krajnához tartozik.

Fiume és környéke Cherso fejedelmeinek birtoka volt és e város kezdettől fogva külön igazgatás alatt állott. Ama fejedelmek birtokukat egy idegennek adták el és Mária Terézia visszaszolgáltatta Horvátországnak. II. József e városi, valamint Szerém és Verőcze megyéket Magyarországhoz, ellenben Zalamegyét Horvátországhoz csatolta.

A horvát partvidéknek a kereskedelemre való fontosságánál fogva Fiume és Bukkari külön városi szervezetet nyertek és jóllehet a közigazgatás különféleségéből nem lehet következtetni a koronaországok különféleségére, felséged megengedte, hogy Fiume Magyar- és Horvátország közt vitás területnek tekintessék.

A Mura-sziget, egykor Zrinyi birtoka, tényleg Magyarországhoz csatoltatott, de Horvátországhoz való tartozása fölött csak az kételkedhetnék, ki nem törődik a jog szentségével. Horvátország szét van darabolva, jogaink lábbal tiportatnak, nemzeti becsületünk be van szennyezve, apáink szent öröksége, alkotmányunk meg van semmisitve.

Ez az állapota a horvát nemzetnek. Felségedtől függ jogos követelményeinek teljesitése, és hazájának és alkotmányának helyreállitásával lehetségessé tétele annak, hogy a trónt e nép segélyével is biztositsa.

A KOLERA.

Róma, okt. 17. A tegnapi nap folyamán a következő kolera-esetek fordultak elő: az alessandriai kerületben 1 betegedési és 2 haláleset, az aquilai kerületben 5 betegedési és 4 haláleset, a bergamoi kerületben 4 betegedési eset és 3 haláleset, a bolognai kerületben 1 betegedési és 2 haláleset, a bresciai kerületben 2 betegedési és 3 haláleset, a cuneoi kerületben 17 betegedési és 9 haláleset, a ferrarai kerületben 3 betegedési és 1 haláleset, a genuai kerületben 9 betegedési és 10 haláleset, (ebből Genua városában 7 betegedési és 9 haláleset); a mantuai kerületben 1 betegedési eset, a milanoi kerületben 1 betegedési és 1 haláleset, a modenai kerületben 1 betegedési és 1 haláleset, a nápolyi kerületben 83 betegedési és 46 haláleset, (ebből *Nápoly* városában 67 betegedési és 41 haláleset,) a novarai kerületben 1 betegedési eset, a parmai kerületben 1 betegedési eset, a paviai kerületben 6 betegedési és 1 haláleset, a reggioi krületben 14 betegedési és 10 haláleset, a rovigoi kerületben 4 betegedési és 1 haláleset. a salernoi kerületben 3 betegedési eset.

KÖZGAZDASÁG.

Temesvár, okt. 17. Több romániai tőkepénzes *román népbankot* szándékozik itt létesiteni. Hatszáz részvény kiadását tervezik és az alakuló közgyülést már novemberben meg akarják tartani. A népbank czélja a román kisbirtokosok érdekeinek előmozditása és istápolása. A bank müködését még ez évben megkezdi fél milliónyi tőkével.

Bécs, október 17. (Az «Egyetértés» távirata.) Az osztrák hitelintézet a Rothschild czéggel együtt az épülő *barcs-pakraczi vasut* elsőbbségi részvényeiből 5.677,000 frtnyit vett át. A részvények öt százalékos kamatozása biztositva van.

Berlin, okt. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A «W. Allg. Ztg.» jelentése: Bejelentések a *szerb kölcsönre* óriásiak. E járadék 76.25 és 75.50 között mozgott a tőzsdén.

Luzern, okt. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A *Gotthard-vasut* bevételei szeptember havában a személyforgalomnál 295,000 frank (a tavalyi 629,000 frankkal szemben), az áruforgalomnál 475,000 frank (tavaly 422,600 frank), egészben 770,000 frank (tavaly 655,000 frank).

Belgrád, okt. 17. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. A *szerb vasutak* forgalmi igazgatóságában most napfényre jutott több hiba következtében személyváltozás fog történni. A *nis-vranjai* vonalon nagyobb erővel dolgoznak és előkészületek történnek, hogy a nehéz nispirot-bolgár határvonalon legközelebb megkezdjék a munkálatokat.

Szófia, okt. 17. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Az utazók és a posta- és áruküldemények Bulgáriából és Kelet-Rumeliából valamint oda is mindinkább kezdik a *nis-belgrád-zimonyi* vonalat használni, de hogy a kereskedelem és a forgalom mindinkább megszokja ez irányt, kivánatos volna, hogy szerb részről nagyobb előzékenységet tanusitsanak.

Páris, okt. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) ***Boulevard-forgalom.*** 10 óra — percz 3 százalékos franczia járadék 77.93, 4½ százalékos franczia járadék 108.92, olasz járadék —.—, ottomán bank 567.50. Szilárd.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **A m. kir. államvasutak** igazgatóságától vett értesülés szerint f. évi november 1-évei a központi hálózaton a téli menetrend fog életbeléptettetni. Ezen menetrendnek életbeléptetése folytán a megnevezett hálózaton jelenleg érvényes menetrendben a következő változások fognak eszközöltetni: a) a brassó-predeáli vonalrészen megszüntettetik a 205. és 206. sz. személyvonatok közlekedése; b) a *brassó-kolozsvári* vonalrészen közlekedő 219. sz. omnibusz vonat Brassóból való indulási idejének változatlanul hagyása mellett — menetének meggyorsitása folytán egy órával korábban fog a jelenlegi érkezési idejénél Kolozsvárra érkezni. Ezzel összefüggésben az ezen vonathoz csatlakozó következő vonatok, és pedig: a *kocsárd-marosvásárhelyi* szárnyvonalon az 1612. sz. omnibuszvonat 1 óra 35 perczczel korábban fog Kocsárdról indulni; *a nagy-szeben-kiskapusi* szárnyvonalon az 1811. sz. omnibuszvonat 10 perczczel korábban fog Kis-Kapusra érkezni; *a torda-gyéresi* szárnyvonalon pedig a 2513. sz. omnibuszvonat 40 perczczel fog korábban Gyéresre érkezni, mint a jelenleg érvényes menetrend szerint. c) A *Budapest* és *Kassa* között közlekedő 501. és 502. sz. gyorsvonatok, mint gyorsitott személyvonatok fognak közlekedni és megállittatnak Ludas, Emőd és Nyék-Ládháza állomásokon is; ellenben megszüntettetik ezen vonatok megállása a turai állomáson. d) A *budapest—budapest-kelenföldi* vonalrészen megszüntettetik a 2005. és 2006. sz. személyvonak közlekedése. e) A *piski-vajda-hunyadi* vonalrészen a 2411. és 2412. sz. omnibuszvonatok helyett módositott menetrenddel a 2413. és 2412. sz. omnibuszvonatok fognak közlekedni: A jelzett módositás folytán a 2413. sz. vonat V.-Hunyadról délután 12 óra 14 pezczkor fog indulni és Piskire d. u. 12 óra 59 perczkor érkezni; a 2414. sz. vonat pedig Piskiről reggeli 6 órakor fog indulni, V.-Hunyadra pedig reggel 6 óra 50 perczkor érkezni. Továbbá *f. é. november hó 15-ikével Arad és Radna-Lippa között* megszüntettetik a 308. és 309. sz. omnibuszvonat közlekedése. — A többi itt meg nem nevezett vonalrészeken a jelenlegi menetrend a téli évad tartamán át is változatlanul érvényben marad. A központi hálózat teljes téli menetrendét tartalmazó zsebrétü menetrend-könyvecskék ugy a m. kir. államvasutak menetjegy irodájában (IV. Mária-Valéria-utcza «Hungária»-szálló), valamint az igazgatósági épület portásainál és minden személy-pénztárnál 10 osztr. ért. krajczár ár mellett kaphatók.

IPARÜGYEK.

— **Az országos magyar iparművészeti muzeum** olvasó- és rajztermének használata iránt a felügyelőség részletes szabályzatot készitett, s azt a közoktatásügyi miniszter is helyben hagyta. E szerint az orsz. magyar iparművészeti muzeum olvasó- és rajzterme (Vörösmarty-utcza 35. és sugárut 79. sz.) naponta a hivatalos órák alatt reggel 9 órától délután 1 óráig, ezenfelül hétfőtől kezdve péntekig bezárólag este ½7—½9-ig nyitva áll. Ugyanakkor ott a szakkönyvtár használatán felül a gyüjtemény tárgyainak másolása is meg van engedve; az esteli órákban azonban csak azon esetben, ha a másolandó tárgy legkésőbb a reggeli hivatalos órákban bejelentetett. A szakkönyvtár használatánál és a muzeumi tárgyak másolásánál a jelenlevő hivatalnokok a kivánt felvilágositásokkal minden irányban szolgálnak. E mellett a muzeumnak egyik szakképzett tisztviselője az esti órák alatt a látogató iparosoknak dijtalanul fog utbaigazitást adni, önálló tervek készitése és illetőleg azok javitása körül. A rajz- és olvasó-terem látogatói kötelesek az irodában jelentkezni, a hol az esetben, ha rendes látogatók kivánnak maradni, névre szóló igazoló jegygyel láttatnak el. Könyvet, rajzot vagy muzeumi tárgyat a teremből kivinni tilos. A teremben hangosan beszélni vagy dohányozni hasonlóképen tilos. A szinezés csak vizfestékkel engedtetik meg; a mintázás pedig agyagban tilos. Minden gyüjteménytárgy s illetőleg könyv, a használatba vevő által a használat után a teremben felügyelő tisztviselőnek, vagy szolgának személyesen adandó vissza. Oly iparosoknak, kik szegénységüket kellő bizonyitványnyal igazolják, a muzeum rajzeszközöket ingyen bocsát használatukra. Ezek a használat után naponkint a felügyelő szolgának pontosan visszaszolgáltatandók. Ha valaki a neki kiadott szakmunkákon, gyüjteménybeli tárgyon vagy rajzszerszámon hanyag használat által, avagy a butorzaton és falakon kárt okoz, köteles azt saját költségén megtériteni. E szabályzat meg nem tartása, vagy a jelenlevő hivatalnokok inteseinek mellőzése, az olvaso és rajzterem használatától való kizárást vonja maga után.

— **A fővárosi ipariskolák**. Az országos iparegyesület ipariskolai felügyelő bizottságának tegnapi ülésében *Mudrony* Soma elnök bejelentette, hogy Budapest fő-

város királyi tanfelügyelője átiratot intézett a főváros tanácsához az iránt, hogy az uj ipartörvény és az ipariskolákra nézve kiadott uj miniszteri tanterv értelmében az országos iparegyesület vezetése alatt a fővárosban fönnálló alsófoku ipariskolák is átalakittassanak, nevezetesen pedig intézkedés teendő az előirt nyomtatványok beszerzése, az alkalmazandó szaktanitók minősitése, ipariskolai bizottság létesitése, az egy órai vallástanitás kötelezettsége s megtartása és az ipar-dijak és birságpénzek hovaforditása iránt. A főváros tanácsa kijelenté, hogy miután a fővárosban az iparostanulók részére külön ipariskolák vannak, az uj törvénynek az ujonnan létesitendő szaktanfolyamok és iskolákra vonatkozó intézkedései a fővárost nem érintik s amennyiben érintenék, fölkérte a tanfelügyelőt, hogy az ujjászervezés vagy átalakitás iránt közvetlenül az orsz. iparegyesülethez forduljon. Ennek következtében a fővárosi tanfelügyelő most az iparegyesületet hivja föl intézkedésre. Elnök előrebocsátja, hogy e tárgyban a tanfelügyelővel személyesen érintkezett és kijelentette, hogy az ipartörvény érintett szakaszai csak azon községekre vonatkoznak, melyekben a törvény életbeléptéig külön ipariskolák nincsenek. Miután azonban a mostani tanterv teljesen megegyezik a régivel, mely mellett az iparegyesületi iskolák szervezete miniszterileg jóváhagyatott, az uj tanterv az egyesület vezetése alatt álló ipariskolák szervezetét nem alterálhatja; miután továbbá a fővárosban, hol több ipartestület lesz és több iparhatóság van, egészen mások a viszonyok, mint a vidéken, a hol csak egy ipartestület és iparhatóság van és miután az eddigi rendszer mellett az ipariskolák mindig magasabb szinvonalon állottak, mint a többiek és kielégiteni igyekeztek azokat az igényeket, melyeket az iparszakoktatás szempontja, az ország legelső és legnagyobb iparosvárosához méltán köthetünk: a felügyelő bizottság egyhangulag felkérni határozta az igazgatóságot, hogy ipartanodáinkat jövőre is az eddigi szervezetben föntartsa, amaz intézkedések foganatositása iránt pedig, melyek az uj ipartörvény végrehajtására vonatkozó miniszteri rendelet folytán szükségeseknek mutatkoztak, továbbá az ipariskolák föntartására vonatkozó anyagi intézkedések szempontjából, végre pedig az iskolalátogatási kötelezettség szigoru keresztülvitele s megfelelő uj iskolák létesitése és a létezők szükséges kiegészitése tekintetéből a főváros tanácsa megkeresendő, hogy az iparegyesület képviselőinek részvétele mellett folytatandó tanácskozásokra az alkalmas idő mielőbb kijelölni sziveskedjék.

— **Az okszerü lópatkolás terjesztése** érdekében a m. kir. kereskedelmi minisztérium a honvédelmi minisztériummal egyetértőleg a patkolókovács tanfolyamok állitását határozta el, és pedig Kassán, Debreczenben, Baján, Székely-Udvarhelyen, mely helyeken a honvéd kovácsműhelyekben történik az oktatás. Ezenkivül a fővárosban is uj tanfolyamot nyitnak, ez azonban az állatorvosi intézettel lesz kapcsolatban. Az eddigi tanfolyamok, melyek Aradon, Pécsett, Jászberényben, Veszprémben, K.-Monostoron, B.-Gyulán tartattak, mind a lehető legszebb eredményt mutatják föl.

KIÁLLITÁSI ÜGYEK.

= **Az országos kiállitás** bizottságához több budapesti kereskedő kérvényt nyujtott be, hogy czikkeiket a kiállitási területen áruba bocsáthassák. A bizottság tekintetbe véve, hogy ez engedély által az iparosok érdeke szenvedne csorbát, a kereskedők kérelmének helyet nem adott, s ugy csak az iparosok számára nyilik tér áruczikkeik értékesitésére.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Az értéktőzsdéről.** Az e heti üzlet legnevezetesebb mozzanata az, hogy a két hitelrészvény iránt jóval szilárdabb volt a hangulat, mig járadékok kissé csökkentek. A tőzsde magatartásának e változása arra vezethető vissza, hogy a kontremine már befejezte fedezési vásárlásait a járadékokban, de nem ugy a két hitelrészvényben. Különben az osztrák hitelrészvény a czukorárak javulásának is köszönheti emelkedését, mert most már kevesebb veszteségre számitanak a Weinrich ügy lebonyolitásánál. Figyelemreméltó még különösen az a körülmény, hogy a magyar hitelbank részvényeinek árfolyamai tulhaladták az osztrák hitelrészvények jegyzéseit. Eléggé indokolja ezt a helyzetet az, hogy a magyar hitelbank, eltekintve részvényeinek nagyobb névleges értékétől, nincs oly veszteségeknek kitéve, milyenek az osztrák hitelintézetet fenyegetik, de meg azután a magyar hitelbank már évek óta mindig jóval nagyobb osztalékot fizet, mint az osztrák. Azonban a hitelrészvények jelenlegi emelkedése a járadékok rovására nem tarthat sokáig. Ha a tőzsde hangulata tényleg megszilárdul, akkor a járadékok is okvetlenül még emelkedni fognak, mert a magántőke — a mi a tőzsdének egyedüli realis háttere — inkább kedveli a befektetési értékeket, mig a voltaképeni játékpapiroktól távol tartja magát. A forgalom a lefolyt héten igen mérsékelt volt és majd kizárólag a két hitelrészvényre és járadékokra szoritkozott. *Állampapirok* közül a magyar 4%-os aranyjáradék 0·40 frttal csökkent, mig a többiek szilárd irányt követtek. — *Bankrészvények* közül a magyar hitelbank 4¼ frttal, az osztrák hitelrészvény 3.30 frttal és a magyar jelzáloghitelbank részvényei ½ frttal emelkedtek. Ellenben csökkentek az első magyar iparbank részényei 2½ frttal és a magyar leszámitoló és pénzváltóbank részvényei ½ frttal. *Biztositó* társaságok részvényei gyengültek. — *Gőzmalmok* részvényei közül a Pannonia 10 frttal, Viktoria 5 frttal és Erzsébet 3 frttal emelkedtek; a többiek változatlanok.— *Közlekedési vállalatok* részvényei közül az osztrák-magyar államvasut 2¼ frttal és a kassa-oderbergi vasuté ¾ frttal csökkentek, ellenben alföld fiumeivasuti ¼ frttal és tiszavidéki vasut 1 frttal emelkedett. — *Takarékpénztárak* közül az első hazai takarékpénztár részvényei 40 frttal emelkedtek, a többiek változatlanok. — *Iparvállalati* részvények jobbára csökkentek, még pedig a Ganz-féle vasöntőde 15 frttal, a kőbányai sertéshizlaló 10 frttal, a Schlick-féle vasöntőde 7 frttal, a Franklin-könyvnyomda 1 frttal és a rimamurányi vasmü ½ frttal; ellenben javultak az alagut, a salgó-tarjáni kőszénbánya és a török dohányrészvények 1—1 frttal. — *Valuták* és *váltók* szilárdabbak és emelkedtek.

** **Magyar beruházási kölcsön.** A magyar beruházási kölcsönből a pesti hazai első takarékpénztár a napokban négy millió forintot adott el a bécsi unió-banknak, mely körülménynél fogva a kölcsön kötvényei ismét nagyobb figyelemben részesülnek. Az utóbbi napokban már azt a hirt is terjesztették a tőzsdén, hogy e kölcsön konvertálását tervezik, a mi azonban a kötvények szószerinti szövege szerint lehetetlen. A kölcsön, mely eredetileg (1876-ban) 11,191.600 forintra rugott aranyban és nyolcz garantirozott vasut részére vétetett föl, jelenleg az azóta megtartott sorsolások következtében 11.033.600 forintra rug. A mi a törlesztést és kamatozást illeti, erre vonatkozólag a kötvények szövege szerint a részkötvények a kamat és tőkevisszafizetésre vonatkozólag teljesen bélyeg-, adó- és illetékmentesek, lejáratokig évenkint félévi részletekben, minden évi január 2-án és julius 1-én kifizetendő 5 százalékot kamatoznak, s a kötvényekhez csatolt törlesztési terv szerint 1876. évi január 1-től számitandó 50 év alatt sorsolás által törlesztetnek. E szerint minden kötvény évenkint 10 forintot aranyban vagyis 20.25 márkát kamatoz, s a kisorsolás esetén 200 forinttal aranyban vagy 405 márkával váltatik be. Az egész kölcsönnek 1925-ben törlesztve kell lennie. Az állam a kamatozásra és törlesztésre meghatározott 613,042 arany forintra nézve az illető vasutaknak speczialis garancziát nyujtott s azonkivül a kamatok és törlesztési részletek pontos fizetéseért jótállást vállalt. A kamatok és törlesztés biztositására az állami garanczián és jótálláson kivül még az illető nyolcz vasut összes ingó és ingatlan vagyona van lekötve.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Október 17. —

Gabonatőzsde.

A *buza*-üzlet ma is szilárd irányt követett. A kinálat gyenge volt, a vételkedv kedvező és mintegy 10,000 mm. adatott el, átlag 5 krral, söt egyes esetekben tiz krral drágább árakon. — *Rozs* 10 krral, *tengeri* 5 krral drágább; *árpa* és *zab* változatlanul szilárd. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki* 700 mm. 79 k. 8.35 frt, 100 mm. 78.7 k. és 200 mm. 78k. 8.35 frt, 100 mm. 78.5 k. 8.25 frt, 300 mm. 77.5 k. 8.05 frt, 100 mm. 77.5 k. 8.05 frt, 100 mm. 75.5 k. 8.10 frt, 100 mm. 77.5 k. 8.12½ frt, 100 mm. 77 k. 8.12½ frt, 100 mm. 76 k. 7.80 frt sárga, 100 mm. 76 k. 7.83 frt sárga, 100 mm. 75 k. 7.95 frt, 300 mm. 77.8 k. 7.50 frt, mind három hóra.

Pestvidéki 100 mm. 78.5 k. 8,05 frt sárga, 100 mm. 78 k. 8 frt sárga, 100 mm. 77.8 k. 7.87½ sárga, 700 mm. 77.3 k. 7.85 frt sárga, 100 mm. 77.5 k. . 95 frt, mind három hóra.

Adai 1700 mm. 73.7 k. 7.80 frt, 250 mm. 70.5 k. 6,95 frt, mindkettő három hóra.

Fejérmegyei 200 mm. 75 k. 7.90 forint, három hóra.

Északmagyarországi 200 mm. 78.2 k. 7.80 frt, három hóra.

Oláhországi 300 mm. 74.5 k. és 100 mm. 73.5 k. 7.05 frt, háromhóra.

Rozs 200 mm. 7 frt, 300 mm. 6.85 frt, mindkettő készpénzfizetés mellett.

Árpa 300 mm. 6.67½ frt, 300 mm. 7.90 frt, 250 6.52½ frt, mind készpénzfizetés mellett.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frtig
Buza	uj, bánsági	75—80%	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	75—80%	7.60	8.30
—	» pestvidéki	75—80%	7.50	8.20
—	» fehérmegyei	75—80%	7.50	8.20
—	» bácskai	75—80%	—.—	—.—
—	» északmagyarországi	75—80%	7.40	7.95
Rozs	uj,	70—72%	6.85	7.10
Árpa	» takarmány	60—62%	6.10	6.45
—	» égetni való	62—64%	6.75	7.75
—	» sörfőzdei	64—66%	8.35	9.60
Zab	»	39—41%	5.90	6.25
Tengeri	ó, bánsági	75%	6.40	6.45
—	» másnemü	78%	6.35	6.40
—		—%	—.—	—.—
Köles		—%	6.20	6.50
Repcze	uj, káposzta	—%	11.50	12.75
—	» bánsági	—%	11.25	12.—

Határidőüzlet gyenge forgalom mellett szilárd irányban nyilt meg. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza őszre 1000 mm. 7.77 forinton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 8.30, 8.31, 8.32, 8.33 és 8.34 frton.

Uj tengeri május—juniusra mintegy 5,000 mm. 5.72, 5.73 és 5.74 frton.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén gyengén volt a forgalom, de az irány szilárd maradt. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 8.34, 8.35 frton.

Uj tengeri május—juniusra mintegy 10000 mm. 5.74, 5.75 és 5.74 frton.

Szokványzab tavaszra mintegy 5000 mm. 8.40, 8.42 és 8.44 frt.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	8.33	—	8.35—
Szokványbuza őszre	»	7.78	—	7.80—
B.-tengeri május—juniusra	»	5.73	—	5.75—
Szokványzab tavaszra	»	6.43	—	6.45—
Szokványzab őszre	»	6.10	—	6.12—

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom csekély volt, az irány meglehetősen szilárd. — Köttetett:

Szokványbuza őszre 1000 mm. 7.81 forinton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 5,000 mm. 8.35 és 8.34 frton.

Este 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza őszre	frt	7.78	—	7.80—
Szokványbuza 1885. tavaszra	»	8.33	—	8.35—
Nemzetköz. uj tengeri 1885. május—juniusra	»	5 74	—	5.76—
Szokványzab őszre	»	6.10	—	6.12—
Szokványzab 1885. tavaszra	»	6.43	—	6.45—

Terménytőzsde.

Terményekben nagyon gyenge volt a forgalom.

Disznózsir pesti áru hordóval együtt 53 forinton köttetett.

Felszámitolási árfolyamok.

Magy. 4% aranyjárad.	—.—	Osztrák hitelintézet	287.—
» 5% papirjáradék	—.—	Angol-osztrák bank	—.—
» általános hitelb.	287.—	Állami vasut	—.—
» pénzv.és lesz.bank	—.—	Déli vasut	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—	Török birod. dohány	—.—
Magy. jelzálogbank	—.—	Rima-Murányi	—.—

Értéktőzsde.

A távíró a francziák ujabbi győzelmeiről hozott jelentést és a külföldi tőzsdékről is szilárdabb árfolyamok érkeztek, de mind e kedvező hirek nem voltak képesek a mai üzletnek élénkséget kölcsönözni és a forgalom az egész napon át nagyon szük határok közé szoritkozott. Az irány ingadozó volt és csak a délutáni tőzsdén lanyhult el teljesen. Az esti tőzsde majd teljesen üzlettelen volt.

Előtőzsde.

A mai előtőzsde ingadozó iránynyal nyilt meg és osztrák hitelrészvény 286.90 és 286.50 között mozgott, maradt 286.30 pénz, magyar 4 százalékos aranyjáradék 93.15, 93.10 és 83.07½-en, magyar papirjáradék 88.75-ön köttetett.

11 óra 30 perczkor zárul: Osztrák hitelrészvény 286.30—286.40, magyar 4%-os aranyjáradék 93.07½—93.10.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén külföldi jelentésekre valamivel szilárdabb volt az irány, a forgalom azonban igen korlátolt maradt. Helyi értékekben nem volt semmi forgalom sem. Osztrák hitelrészvény 286.80 és 287.30 között ingadozott, maradt 286.80 pénz. Magyar hitelbank maradt 287.25 pénz. Magyar 4%-os aranyjáradék 93.15-től 93.12½-ig, magyar papirjáradék 88.85-től 88.90-ig köttettek. Ezeken kivül forgalomba jöttek még: magyar földtehermentesitési kötvények 100.50-en, magyar urbéri váltsági kötvények 96¾-en és magyar leszámitoló és pénzváltóbank 84.50—84.75-ön. Egyebekben nem volt üzlet, váltók és valuták valamivel lanyhábbak.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 286.80—286.90, magyar hitelbank 287.25—287.50, magyar 4%-os aranyjáradék 93.10—93.12½, magyar papirjáradék 88.85—88.90.

Praemiumüzlet. Osztrák hitelrészvény holnapra 3—3.50 frt, nyolcz napra 8 50—9 forint.

Utótőzsde.

Délután nagyobb berlini eladásokra ellanyhult az irány és osztrák hitelrészvény 286.40-ről 284.50-ig csökkent, magyar 4%-os aranyjáradék pedig 93.07½-ről 93.02½-ig esett.

5 órakor zárul: Osztrák hitelrészvény 285—285.10, magyar 4%-os aranyjáradék 93.05—93.07½.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsdén alig volt emlitésre méltó üzlet s csakis osztrák hitelrészvény jött forgalomba 284.95-től 285.10-ig.

6 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 285—285.10.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, okt. 17. Az üzlet változatlan. Magyar urasági, öreg, nehéz 42½—44 frt, fiatal, nehéz 46—47 frt, fiatal, közép 47—48 frt, könnyü 48—48½ frt. — Szedett nehéz —.—— frt, közép 46—47 frt, könnyü 47—48 frt. Romániai átmeneti, bakonyi nehéz —.—.— forint, átmeneti közép —.—.— frt, átmeneti könnyü —.—— forint, eredeti nehéz —.— frt, átmeneti közép —.— frt. — Szerbiai nehéz 47—48 forint, közép 48—48½ forint, könnyü 48½—49½ frt. Hizó 1 éves élősulyban 4% ——, hizó két éves élősulyban 4% —. 1 éves hizó a vasutról mázsálva ——. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilos és 4 százalékos levonással kilogrammonkint értendők. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmenetiek adattak el, vevőn s páronkint 3 aranyban vám fejében megtéríttetnek.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, okt. 17. (Az «Egyetértés» távirata.) A mai előtőzsde gyenge magatartással nyilt meg, mert az üzérkedés nem mutatott vételkedvet és a külföldi esti tőzsdék árfolyamai sem nyujtottak buzditást. Később hitelrészvényekben nagyobb élénkséget nyert a forgalom, mert Berlinből szilárd árfolyamok érkeztek és a czukorpiaczról is kedvezőbb irányt jelentettek. Az árfolyamok erre megszilárdultak és emelkedő irányt követtek, a kulissza pedig fedezésre vásárolt. A két hitelrészvény mellett még osztrák tartományi bank emelkedett, vasuti értékek szintén javultak. Valuták ellanyhultak. Az elhelyezés, daczára a sulyos pénzviszonyoknak, könnyü volt; a bankok a reportot 5 százalékra emelték.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 287.60, *magyar hitelbank* 288.—, osztr. tartományi bank 103.60, osztrák-magyar államvasut 302.30, Károly-Lajos vasut 272.50, tramway 214.25, májusi járadék 80.92, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.15, alpesi bányatársaság 52.80, husz frankos arany 9.69½, német birodalmi márka 59.80.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde gyengébb árfolyamokkal nyilt meg és a vételkedv is elgyengült. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 287.25, *magyar hitelbank* 287.50, angol-osztrák bank 105.25, unióbank 86.60, osztrák tartományi bank 103.40, bankegyesület 102.80, osztrák-magyar államvasut 302.30, déli vasut 147.75, Károly Lajos vasut 272.75, elbavölgyi vasut 180.50, májusi járadék 80.92, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.15, husz frankos arany 9.69.

A berlini megnyitási árfolyamok egy irányban sem nyujtottak impulzust, minek következtében a coulissa-értékek iránya ingadozó és az üzérkedés ismét tulnyomólag realizál. A sorompón vasuti értékek jobb irányt követnek és dunagőzhajózási részvények élénk kereslet mellett emelkedők. Váltók és valuták változatlanok.

2 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 286, angol-osztrák bank 105.25, unióbank 87.—, bankegyesület 103.25, *magyar hitelbank* 286.75, osztrák-magyar államvasut 302.40, Károly Lajos vasut 272.75, dunagőzhajózási részvények 536, Lloyd-részvények 564, észak-nyugoti vasut 175.75, elbavölgyi vasut 180.25, tramway 214.40, déli vasut 147.75, májusi járadék 80.90, osztrák aranyjáradék 103.10, *magyar 4 százalékos arany-járadék* 93.15, 1864-diki sorsjegy 172.75, bécsi községi sorsjegy 123.50, husz frankos arany 9.69½, német birodalmi márka 59.82. Berlini jelentésekre gyenge.

Bécs, okt. 17. *(Magyar értékek hivatalos zárlata.)* Magy. földtehermentesitési kötvények 100.75, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 100.—, 5½% magyar földh. int. záloglevél 101.25. Erdélyi vasut 176.25. Magyar keleti vasut 103.75. Magyar ny. k. sorsjegy 114.75. Szőlődézsma váltsági kötvények 78.25, 6% aranyjáradék 123.—, Tiszavölgyi sorsjegy 115.80. Magyar 4%-os aranyjáradék 93.12. Magyar vasuti kölcsön 142.75. Magyar hitelbank 287.25, Alföldi vasut 178.50. Magyar északkeleti vasut 165.50. Keleti vasuti elsőbbség 96.70, Tiszav. vasut-részvény 249.75. Magy. lesz. és váltób. részv. 84.—, Kassa-oderbergi vasut 147.25. Magyar papirjáradék 88.70. Dohány-részvények —.—

Bécs, okt. 17. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 285.95. Déli vasut 147.50, 4%-os aranyjáradék 103.05. Váltó Londonra 122.— Károly-Lajos vasut 272.75, 1864-es sorsj. 172.75. 1860-as sorsjegy 135.40, török sorsj. 20.60, Angol-osztrák bank részv. 105.25, 4.2%-os ezüstjáradék 82.—, osztr. államv. részv. 302.50, 20 frankos 9.69, 4.2%-os papirjáradék 80.90, osztr. hitelsorsjegy 178.25, osztr.-magyar bank-részv. 8.60, cs. k. arany 5.78, német bankváltók 59.80. Tartva.

Esti tőzsde.

Bécs, okt. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az esti tőzsde gyengébb külföldi jelentésekre a legtöbb értékben redukált árfolyamokkal nyilt meg. Az üzlet folyamában sem fordult jobbra az irány. Az üzlet renyhe és kedvtelen. Vasutak és járadékok gyengén tartvák. A sorompón pang az üzlet. Csakis osztrák hitelrészvényben és osztrák tartományi bankban volt élénkebb a forgalom. Zárlat csendes. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 285.10, *magyar hitelbank* 286.25, uniobank 86.75, bankegyesület 103, osztrák tartományi bank 102.60, osztrák-magyar államvasut 302.30, Károly Lajos vasut 273, déli vasut 147.75, alpesi bányatársaság 52.50, májusi járadék 80.90, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.10, török dohányrészvény 124.75.

5 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 285, *magyar hitelbank* 286.50, angol-osztrák bank 105, uniobank 86.75, bankegyesület 102.75, osztrák tartományi bank 102.50, osztrák-magyar államvasut 302.40, Károly-Lajos vasut 272, déli vasut 147.75, alpesi bányatársaság 52.50, májusi járadék 80.90, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.12½, elbavölgyi vasut 180, husz frankos arany 9.69½, német birodalmi márka 59.87.

Az esti tőzsde **zárlata után** jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 284.90 után 285.10, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.12½, osztrák tartományi bank 102.60.

Az **esti magánforgalomban 9 órakor** marad Osztrák hitelrészvény 285 után 285.30.

Prolongáczió- és praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, okt. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A mai **prolongáczió**, mely három napra (október 21, 22 és 23) terjedt, a következő reporttételek mellett folyt le: Osztrák hitelrészvény 50—10 kr. deport (¼—2¼ %), *magyar hitelbank* simán — 30 kr. report (3⅜—4⅞ %), osztrák-magyar államvasut 10 kr. deport — simán (2¾—3¼ %), déli vasut 15—25 kr. deport (5⅛—4¼ %), török dohányrészvény 10 kr. deport — simán (2¾—3⅞ %), májusi járadék 10—15 kr. deport (4¼—3¾ %), *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 15—10 kr. deport (3⅛—3½ %).

Praemiumüzlet: A dijtételek valamivel olcsóbbak. Osztrák hitelrészvény holnapra 2—2½ frt, nyolcz napra 6¾—7¼ forint, egy hóra 14½—15½ forint, három hóra 26½—27½ forint; osztrák-magyar államvasut egy hóra 9—10 frt, Károly-Lajos vasut egy hóra 9—10 frt, déli vasut egy hóra 7½—8 frt, *magyar 4%-os aranyjáradék* egy hóra 1½—1¾ százalék, három hóra 2¾—3 százalék.

Magánkamatláb: Első helyi váltóra 3⅞—4⅛ százalék, távolabbi látra és domiczil váltóra 4¼—4¾ százalék.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, okt. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A mai üzlet magasabb párisi jegyzések következtében igen szilárd irányban nyilt meg, mely irány egész napon át tartott is. *Buza* őszre jegyez 8.20—8.22 frtot, tavaszra 8.56—8.58 frton. *Rozs* őszre 8.15—8.13, tavaszra 8.35 és *zab* tavaszra 6.82 frton köttetett. *Tengeri* május—juniusra szintén szilárd és 6.21—6.23 frt. *Felmondatott* ma 1500 mm. *rozs* és 2000 mm. *tengeri*.

Szesz ára ma még nyomottabb. Kész gabonaáru jegyez 29.50 frtot mint áru.

Délután kevés volt üzlet. Zárlat gyengébb párisi jelentésekre valamivel csendesebb. Az árfolyamok általán jól tartvák. Kevés üzlet volt buzában tavaszra, melynek árfolyama 8.60 frtig emelkedett és 8.58 frton zárul mint pénz és áru. Végül jegyeznek: *Buza* őszre 8.20—8.22, tavaszra 8.58, *rozs* őszre 7.10—7.12, tavaszra 7.35—7.37; *zab* őszre 6.65—6.68, tavaszra 6.80—6.82; *tengeri* május—juniusra 6.20—6.22.

Kész áru teljesen üzlettelen.

KÜLFÖLDI ÉRTEKTŐZSDÉK.

Külföldi értéktőzsdék zárlata

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy afenti átszámitásokhoz még a transakczió-költségek, továbbá a medió- és ultimó-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 59 frt 80 kr. 100 frk vista = 48 40 kr.

Október hó 17.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. é
PARIS.				
*Franczia 3%-os járadék		77.90	—.—	—.—
» 4½%-os »		108.85	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	M	632.—	302.95	—.—
Osztrák déli vasut	M	315.—	147.86	—.—
*Osztrák földhitel-részv.-társaság		—.—	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék		79.20	—.—	—.—
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék	M	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Bécsi unióbank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar 4%-os aranyjáradék	U	78.38	93.50	—.—
Magyar 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—	—.—
BERLIN				
Osztrák 4.2%-os papirjáradék	K	67.20	80.52	—.—
» 5 %-os »	K	80.20	96.03	+ 0.12
» 4.2%-os ezüstjáradék	K	68.20	81 79	— 0.21
» 4 %-os aranyjáradék	K	86.10	103.03	— 0.23
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	102.50	122.94	— 0.11
» 4%-os »	U	77.60	93.09	— 0.17
» 5%-os papirjáradék	U	73.90	88.85	— 0.32
» keleti vasuti kötvények	K	—.—	—.—	—.—
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	99.90	119.76	+ 0.01
Osztrák hitelrészvény	U	476.—	284.40	— 1.79
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	506.—	302.43	— 0.61
Osztrák déli vasut	U	249.—	148.67	—.—
Károly-Lajos vasut	U	114.10	272.56	+ 1.97
Kassa-oderbergi vasut	K	61.40	147.32	+ 0.40
*Román vasuti részv.		—.—	—.—	—.—
Orosz bankjegy		207.30	123.98	+ 0.08
Váltó bécsi piaczra		167.—	59.81	—.—
*Keleti kölcsön II. kib		60.50	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—	—.—
FRANKFURT.				
Osztrák 4.2%-os papirjáradék	K	67.13	80.44	— 0.06
» 5 %-os »	K	80.18	95.99	—.—
» 4.2%-os ezüstjáradék	K	68.50	82.12	+ 0.09
» 4 %-os aranyjáradék	K	86.43	103.40	+ 0.30
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	102.50	122.90	— 0.06
» 4%-os »	U	77.63	93.12	— 0.06
» 5%-os papirjáradék	U	74.25	89.24	+ 0.14
Osztrák hitelrészvény	U	288.38	286.52	+ 0.01
Osztrák-magyar bank	K	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	253.50	303.87	+ 0.17
Károly-Lajos vasut	U	227.62	272.74	+ 1.21
Osztrák déli vasut	U	123.50	148.73	— 0.28
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	195.—	233.67	+ 0.43
Magyar-gácsországi vasut	K	142.12	170.59	—.—
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötv.	K	—.—	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra		166.90	59.83	+ 0.09
4½%-os földhitelint. záloglevél	K	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank		—.—	—.—	—.—

Trieszt, okt. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az üzlet gyenge. Váltó Londonra 122, olasz bankpiaczokra 48.35, husz frankos arany 9.68½, májusi járadék 80.95, *magyar 4%-os aranyjáradék* 93.12, osztrák hitelrészvény 286, Lloyd részvények 570, olasz járadék 95.18.

Berlin, okt. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A szerb járadék üzlete uralta a mai piaczot. Az irány külföldi jelentésekre szilárd. Osztrák hitel és kommandit-részvények fedezésre vásároltak. Károly Lajos vasut részvényei jobb forgalmi kimutatásra kerestett. Bányaértékek a vaspiaczról szóló kedvezőtlen jelentésekre alacsonyabbak. Külföldi járadékok igen szilárdak, de nyugodtak. Később az üzlettelenség lenyomta a hangulatot, mely zárlatig gyenge volt. Magánkamatláb 3⅜ százalék.

Berlin, okt. 17. (Tőzsdei jelentés.) Javult czukorárakra, kedvező bécsi árfolyamokra, eleintén szilárd irányzatra kontremine nyomasztólag hatott. Bankpapirok árfolyamai, a kereskedelmi társulatét kivéve, meglehetősen emelkedtek. Bányaértékek árfolyamai valamivel hanyatlottak. Vasuti papirok piaczán irányzat szilárd. Kamatláb 3⅝%.

Berlin, okt. 17. (Utótőzsde.) *Magyar 4%-os aranyjáradék* 77½, osztrák hitelrészvény 476, osztrák-magyar államvasut 506½, osztrák déli vasut 249, Károly-Lajos vasut 113.90. Gyenge.

Frankfurt, okt. 17. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 237.12, osztrák-magyar államvasut 252.75, osztrák déli vasut 123.50. Csendes.

Páris, okt. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *1 órakor jegyeznek*: 4½ százalékos franczia járadék 108.88, osztrák-magyar államvasut 632.50, osztrák déli vasut 315, olasz járadék 96.60, török vasuti kölcsön 7·70, egyiptomi kölcsön 306.25, török sorsjegy 41.25, ottomán bank részvény 563.75, Crédit Foncier 1300, osztrák tartományi bank 471.25, uj spanyol 59.93.

3 óra 40 perczkor zárulnak: 3% franczia járadék 77.90, 4½%-os franczia járadék 108.85, franczia törleszthető járadék 79.20, *magyar 4%-os aranyjáradék* 78⅜, osztrák-magyar államvasut 632, osztrák déli vasut 315, ottomán bank 563. Csendes.

5 óra 50 perczkor: Csendes az irány, de élénk az üzlet. Ottomán bank 565, Rio Tinto lanyha és 373-ról 326.62-ig esett; osztrák-magyar államvasut 630, Meridionale a rosz bevételek következtében 650; spanyol járadék szilárd és 60.18; váltó Londonra 252.05, orosz rubel 255.50. Magánkamatláb 2⅝ százalék.

London, okt. 16. *Magyar 6%-os aranyjáradék* 102.25, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 77⅜, osztrák aranyjáradék 85, osztrák ezüstjáradék 68, angol consol 101.03, váltó Bécsre 12.36¼, ezüst 50.75. Szilárd.

Newyork, okt. 16. (Kabelsürgöny.) Váltó Berlinre 400 márka (60 napi látra) 94⅜, váltó Londonra 4·81¼, négyszázalékos tőkésitett kölcsön 1877-ből 120⅛, Erie-vasut 13⅝, váltó Párisra 5·25⅝.

KÜLFÖLDI ARUTOZSDÉK.

Páris, okt. 17. *Buza* szilárd, *olaj* és *szesz* csendes, *liszt* lanyha.

Berlin, okt. 17. *Buza* és *rozs* javult, *szesz* szilárd, *olaj* és *zab* csendes.

Newyork, okt. 16. (Kabelsürgöny.) Gyapot Newyorkban 9 15/16, Neworleansban 9 11/16. Petroleum finomitott 70° Abel Test Newyorkban októberre 7⅞ — Philadelphiában októberre 7⅞. — Nyers petroleum 6½. United pipe line certificates 63⅞. — Liszt 3.30. — Piros őszi buza helyben 86 (= 7.82 forint), októberre névleg —.— (—.— frt), novemberre 85⅞ (= 7.78 frt), deczemberre 87¾ (= 7.90 frt.) 100 kilokint. Tengeri 64½.— Czukor (Fair bank jegyü) —.—. Czukor. (Fair refining Muscovados) 4.72½ Rio kávé 10.05. — Zsir (Wilcox jegyü) 8.—, (Fairbank jegyü) 8.—. Gabonafuvardij imperial-quarterenkint Észak-Amerikából az angol kikötőkbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 3¾ (= 1.04 forint 100 kilokint.) Napi felhozatal gyapotból 36,000 bál.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Gabonaszállitásidij waggonrakományokban 100 kilónkint értendő. Bevitelivám Németországba 100 kilo buzáért, rozsért és zabért 1 márka, árpáért, tengeriért s hüvelyesért 1 márka, lisztért 3 márka, malátáért 1.20 márka. Beviteli vám a Svájczba 100 kilo gabonáért 0·30 frank, malátáért 0.60 frank, lisztért 1 frank. Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 59 forint 80 kr. Párisra 100 frk vista 48 frt 40 kr.

Október hó 17.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet a tolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PARIS.				
Buza	folyó hóra	21.50	10.41	+ 0.05
—	novemberre	21.75	10.53	+ 0.17
—	novembertől 4 hóra	22.—	10.65	+ 0.10
—	első 4 hóra	22.40	10.84	+ 0.20
Liszt	folyó hóra	45.60	13.88	+ 0.18
—	novemberre	46.30	14.09	+ 0.21
—	novembertől 4 hóra	46.75	14.23	+ 0.29
—	első 4 hóra	47.—	14.31	+ 0.31
Olaj	folyó hóra	67.25	32.55	—.—
—	novemberre	67.75	32.80	+ 0.01
—	november-deczemberre	67.75	32.80	— 0.11
—	első 4 hóra	69.75	33.76	— 0.12
Szesz	folyó hóra	47.50	25.03	+ 0.13
—	novemberre	46.50	24.51	— 0.23
—	november-deczemberre	46.50	24.51	— 0.13
—	első 4 hóra	46.50	24.51	— 0.12
Szállitási dij:	Budapestről	8.27	3.93	
—	» Bécsből	7.87	3.74	
BERLIN.				
Buza	október-novemberre	150.50	9.—	+ 0.05
—	április-májusra	161.—	9.62	+ 0.06
Rozs	októberre	144.50	8.63	+ 0.07
—	április-májusra	138.50	8.28	+ 0.05
Zab	októberre	132.75	7.93	+ 0.07
—	április-májusra	128.50	7.68	+ 0.01
Olaj	októberre	50.10	29.96	—.—
—	április-májusra	51.90	31.07	— 0.03
Szesz	októberre	47.30	28.29	+ 0.18
—	április-májusra	47.10	28.17	+ 0.12
Szállitási dij:	Budapestről	3.93	2.30	
—	» Bécsből	3.24	1.90	
STETTIN.				
Buza	október-novemberre	150.—	8.97	+ 0.03
	április-májusra	161.—	9.62	+ 0.02
Rozs	október-novemberre	135.50	8.04	—.—
—	április-májusra	136.—	8.13	—.—
Olaj	október-novemberre	50.—	29.90	— 0.30
—	április-májusra	51.70	30.92	— 0.17
Szes	kész szállitásra	45.80	27.38	—.—
—	októberre	46.—	27.51	—.—
—	október-novemberre	45.80	27.38	—.—
—	április-májusra	47.—	28.11	+ 0.06
Repcze		—.—	—.—	—.—
Szállitási dij:	Budapestről	4.81	2.80	
—	» Bécsből	3.62	2.10	
KÖLN.				
Buza	novemberre	15.50	9.27	+ 0.06
—	márcziusra	16.40	9.81	+ 0.06
Rozs	novemberre	13.90	8.31	—.—
—	márcziusra	14.20	8.49	—.—
Olaj	kész szállitásra	28.—	33.49	—.—
—	októberre	27.20	32.53	— 0.12
Szállitási dij:	Budapestről	5.95	3.45	
BOROSZLÓ.				
Buza		15.60	9.32	—.—
Zab		12.90	7.71	—.—
Olaj		44.90	26.85	— 0.06
Rozs		13.90	8.31	—.—
Repcze		23.60	14.11	—.—
Tengeri		14.50	8.67	—.—
Szállitási dij:	Budapestről	2.95	1.71	

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Vidéki üzlet.

B.-Csaba, okt. 16. (Az «Egyetértés» tudósitása.) Gabona piaczunk a rossz utak következtében igen gyéren van látogatva. Buzában a kinálat csekély, a vételkedv is lanyha. Jegyzünk 74 k. 6.50—6.60 frt 75 k., 6.70—6.80 frt 76 kl., 6.80—6 90 frt 77 kl., 7—7.10 frt 78 kl., 7.20—7.30 frt 79 kl., 7.40—7.50 frt 80 kl, ó buza 7.80—8.10 frt. Árpa takarmány áru 5.30—5.40 frt, árpa finom 5.60—5.80 frt, zab 5.50—5.60 frt. Tengeri uj 3.80—4 frt, csöves tengeri 2.60—2.80 frt. Szalonna 45 48 frt 100 klg.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **József főherczeg gyümölcsei.** József főherczeg Margit-szigeti minta-gyümölcsöséből Magyar László főkertész az idén is beküldte a termés kiválóbb példányait az állandó köztelki gyümölcskiállitásba. Az érdekes és párját ritkitó kollekczió 12 alma és 20 körtefajból áll s a példányok némelyike óriás nagyságu. Ezenkivül Rokay János rákospalotai faiskolájából kiváló nagyságu alma és körtefajokat, Molnár Lajos gellérthegyi kertjéből egy alig három czentiméter hosszuságu galyon ülő három óriás piros téli kalvil-almát küldött a kiállitásba. A közönség a kiállitás iránt ujabban igen élénk érdeklődést tanusit.

Gazdasági tudósitás.

Orosháza, okt. 16. (Az «Egyetértés» tudósitása). E hét elején kevés megszakitással 3 napig esett az eső, de néhány nappal ezelőtt esős volt az idő. Jóllehet, a tengeri betakaritást egy kissé gátolta, mindamellett jó hatásu, a mennyiben a talajt kellőleg megáztatván, a szántást nagyon megkönnyiti. Minthogy 8 napon át eső nélkül ritka nap mult el; a tengeri szedés teljesen még be nem fejeztetett s igy csak a jövő héten ér véget. Az eredmény minden tekintetben sikerültnek mondható. — A szüretnek is vége van, sok és jó bor termett. Nyári veteményeinkből még csak a burgonya és répa várja a betakaritást, és ha az idő kedvező marad, nemsokára az is megtörténend. A gabnapiaczon pang, az árak folyton hanyatlanak, a forgalom ennek következtében jelentéktelen. Névleges jegyzések: buza minőség szerint 7.50 frtig, ó tengeri 5.60 frtig, csöves 2.50—2.60 frtig 100 kilónkint. Az idő hüvös és borus, ma virradóra nagy dér volt.

BORÁSZAT.

*** **Filloxera.** Borsodmegye szentpéteri járásába kebelezett *Tapolcsány* és *Bánfalva* községekben, s a szendrei járás *Dubicsány* községében és Hevesmegye gyöngyös-patai járásába kebelezett *Halász* (Gyöngyös) községben a filloxera jelenléte konstatáltatván, a földm.-, ipar- és kereskedelemügyi magy. királyi miniszter a nevezett községek összes szőlőterületeit, valamint az olyan kerteket, melyekben esetleg egyes szőlőtők állanak, zár alá helyezette. E rendelet értelmében a zár alá helyezett összes szőlőterületről gyökeres vagy gyökértelen szőlővessző, szőlőnövény és általában a szőlőtő minden egyéb alkatrésze (a szőlőfürt kivételével), továbbá bármilyen fa- vagy cserjenemü ültetvény, használt duczok és szőlőkarók s szőlőlevélbe csomagolt bárminemü tárgyak kivitele s e tárgyaknak egyik szőlőből a másikba való átvitele is tiltatik.

NAPIREND: Október 18-án.

Naptár: Szombat. — Római kath.: Lukács evangelista. — Prot.: Lukács evangelista. — Görög-orosz: (okt. 6.) Tamás apostol. — Zsidó: (tizri 29.) Sabbat Noah. — Nap kél 6 ó. 25 p., nyug. 5 ó. 5 p. — Hold kél 5 ó. 38 p. regg., nyug. 4 ó. 56 p. d. u.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter fogad délben 12—1 óráig.

Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2-ig.

A képviselőház ülése d. e. 10 órakor.

A magyar athletikai klub nyilvános őszi viadalai d. u. 3 órakor az Orczy-kertben.

Az agancskiállitás megnyitása.

A pesti nemzeti dalkör dalestélye a zenekedvelők bálvány-utczai helyiségében.

A terézvárosi kaszinó-épület bokréta-ünnepélye bálvány-utczai helyiségében.

A zempléni egyesület szépirodalmi estélye 7½ órakor a Kommer vendéglő külön helyiségében.

Főellenőrzési szemle a közös hadsereghez besorozott 93—102. gyalogezred legénységével reggel 8 órakor az üllői-uti laktanyában.

Krisztus a Kalvárián Munkácsy képe a műcsarnokban d. e. 9-től d. u. 5-ig és este 6—9. Belépti dij 50 kr.

Műszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től 1-ig.

Egyetemi füvészkert az üllői-uton ünnepnapok kivételével naponként látható d. e. 8—12 és d. u. 2—6.

Muzeumban: képtár d. e. 9-től d. u. 1.

Muzeumi könyvtár d. e. 9 d. u. 1 óráig.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7.

Egyetemi könyvtár d. u. 3—7-ig.

Állatkert nyitva egész nap.

Margitszigetre hajó indul óránkint.

Kivonat a hiv. lap okt. 17-i számából.

Arverések a vidéken. Lipcsei Ambrus 2357 frtra becs. ingatl. decz. 2 Misticze (Beregszász). Ugrai József 4020 forintra becs. ingatl. nov. 24 Szt.-András (Szarvas), Miksa Joszim 2462 forintra becs. ingatl. decz. 15 Gattaja (Detta). Schweng Krisztina 3757 forintra becs. ingatl. decz. 1 Birda (Detta). Nyiszli József 20,849 forintra becs. ingatl. nov. 3 T.-Szarvad (Tasnád). Nagy Albert 4042 forintra becs. ingatl. nov. 28 Berecztelke (Szász-Régen). Raditz K. 2736 forintra becs. ingóságai november 6 B.-Gyula. Gombás János 2240 forintra becs. ingóságai okt. 31 Kis-Jenő (Devecser). Sassy Sámuel 5250 forintra becs. ingóságai okt. 22 Promontor.

Csődhirdetmények. Braun Soma szolnoki lakos ellen, bej. decz. 13. Csődbiztos: Bárány Károly törvényszéki biró, tömeggondnok: Csillag Adolf ügyvéd.

Pályázatok. A pancsovai kir. tvszéknél aljegyzői, — a kis-szebeni kir. jbiróságnál aljegyzői, — Debreczen sz. kir. város tvhatóságánál közrendőri, — a nagyági kir. és társ. bányaműnél II. oszt. bányafelőri, — Szabadka szab. kir. város tvhatóságánál polgármesteri, árvaszéki elnöki, 4 tanácsnoki, főjegyzői, pénztárnoki, főépitész mérnöki, főorvosi, közgyámi, kapitányi, alkapitányi, aljegyzői, ügyészi, mérnöki, épitész-mérnöki, másodpénztárnoki, pénztárnoki ellenőri, — Hontmegye tvhatóságánál körorvosi, — a deési kir. tvszéknél II. oszt. irodaigazgatói, — a puchói kir. adóhivatalnál VI. oszt. adótiszti, — a szobbi járásorvosi állomásokra.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

IDEGENEK NÉVSORA.

Fehérló szálloda.
Wallen V. Torkosfalva
Pelloni A. Görz
Frick A. Bécs
Müller I. Bécs
Balázs M. Kisbér
Flórián I. Eszék
Korn B. Hatvan
Goldstein A. Hidvég
Sloboda I. Nagykörös
Beutel B. Kassa
Jeney L. B.-Csaba
Mokr K. Bécs
Bauer M. Tass
Nagy M. Torda
Schwarz M. Esztergom
Hene A. Hódmezővásárhely
Dippelreiter K. Bécs
Diamant F. Bécs
Leidenfrost E. Bécs
Kohn M. Mezőtúr
Tóth A. Jászberény

Holzwarth-Frohner száll.
Hrubi A. Ivg. Bécs
Barthelems V. Bécs
Prasch I. Bécs
Rund R. Bécs
Wertheim O. Bécs
Seiffert H. Bécs
Flandrah K. Bécs
Kohn M. Bécs
Valentin I. Gleiwitz
Hetschei P. Arad
Beutum I. Ny.-Ujfalu
Lichtner F. Kecskemét
Hein M. Körmöcz
Nitsche G. Aussig
Gedeon M. Kassa
Kohn M. Szombathely
Halm M. Mainz

London szálloda.
Steiner M. Arad
Hostinsky K. Récze
Nedelkovits Gy. Bécs
Ehri M. Bécs
Csáky Gy. Bécs
Kuntz K. Bécs
Jakab Gy. Bécs

Magyar király szálloda.
Bereczky P. Vásárhely
Pajor E. Kassa
Veres I. Nagybánya
Sztanek A. Koritnicza
Schmidt G. Bécs
Briger A. Eger
Posett E. Reichenberg
Katz A. Kula
Kajon D. Szerajevó
Pohl I. Arad
Rösleb I. Bécs
Gyöngy M. Temesvár
Stoklassa Gy. Pécsvár

Marchall-szálloda az „Angol királynőhez"
Erdődy R. gr. és grné Novimaroff
Esterházy I. gr. Pozsony
Almásy D. gr. Kétegyháza
Apponyi A. gr. Marchegg
Csáky A. gr. Kassa
Bánffy L. br. M.-Vásárhely
Vay D. br. Pozsony
Phipps C. Budapest
Ivánka L. Szemered
Lichtenstern V. Bécs
Ellissen C. Bécs
Dr. Baedecker F. Anglia
Horn R. Bécs
Little C. Anglia
Schwarz M. Bécs
Marcus F. Bécs
Brauninger C. Komo'
Honage C. Anglia
Salis C. Páris
Almásy E. Grácz

Nemzeti szálloda.
Ghyczy M. Komárom
Beretvás F. Nagykőrös
Inkey L. Nagykanizsa
Szentkirályi K. Szentmárton
Scheffel K. Drezda
Herbst F. Remschied
Csrak T. Belgrád
Praitsching F. Bécs

Pannonia szálloda.
Schönberger br. Prága
Zathureczky I. Baroth
Szechányi S. Hirip
Ehrlich I. Debreczen
Ormay N. Csömör
Sere I. Csáktornya
Lits Gy. Vaál
Dr. Lészay L. Sátoraljaujhely
Dienes L. Szatmár
Mihály A. Tata
Tóth B. Jászberény
Regeczy M. Kisbér
Giesendorf G. Mike
Zimai I. Szliács
Stauler A. Alap
Dr. Schröder I. Keszthely

Páris szálloda.
Belcsák C. Belgrád
Modley B. Bécs
Sperl F. Bécs
Weiss A. Bécs

Schmidt-Orient szálloda
Orbán B. Szejkefürdő
Weszter A. Miskolcz
Czeglédy S. Nagyvárad
Szabó K. Kassa
Dr. Keller S. Ujvidék
Szallos J. Kismarton
Grimschav J. Tata
Röhrs N. Freuburg
Heim F. Karlsburg
Baumgartner A. Bécs
Rislo S. Déva
Pursch J. Bécs
Lengyel S. Szolnok
Aschberger H. Veszprém
Neumann K. Temesvár
Csepi L. Somogy
Hellmann J. Sopron
Löwinger M. Sárospatak
Breuer S. Debreczen
Krausz J. Szeged
Krammer F. Bécs

Tigris szálloda.
Lang S. Tolna
Maurocordato K. Bukarest
Klein I. Debreczen
Korinis G. Csákova
Garvin M. Brassó
Reinelt E. Csernovitz
Meixner F. Bécs
Weiss I. Bécs
Krobolt V. Bécs

Vadászkürt szálloda.
Bedő L. Karczag
Boros B. Arad
Kund B. Marczali
Kolecskay I. Zombor
Fehér I. Zombor
Baranyai G. Orosháza
Rezecu S. Lugos
Szetry Gy. Kalocsa
Wangl S. Orosháza
Kanka I. Bécs
Schwarz A. Bécs
Wallfisch I. Bécs

Aranysas szálloda.
Dessewffy O. Vánácz
Benkár D. Vácz
Nienstedt E. Bécs
Kolosy G. Arló
Labata J. Rózsahegy
Mágori I. Nyirbátor

Erzsébet szálloda.
Abele A. br. Gladau
Toldy Z. Szántó
Gaal S. Déva
Polyakovits I. Pozok
Michalovits G. Félegyháza
Holzbauer A. Bécs
Palaky L. Nagybecskerek
Tóth I. Kaposvár
Bokonyi F. Kaposvár
Knöpfler K. Kákova

Fehér hattyu szálloda.
Gottlieb A. Bank
Silberstein V. Miskolcz
Lustig M. Debreczen
Samek N. Komárom
Tisch D. Bajna
Lindt A. Lugos
Nagy Gy. Félegyháza

Európa szálloda.
De Torneville I. és A. Bukarest
Rosetti Z. Bukarest
Fráter S. Nyiregyháza
Guttmann L. Kanizsa
Hayn I. Bécs
Silenzi I. Turin
Frits T. Bécs
Steiner M. Bécs
Brandl I. Bécs
Röhrich I. Bécs
Zerkovits S. Bécs
Graf A. Bécs
Bärenfels Bécs
Mocsári E. Győr
Dr. Hellring L. Hollandia

Elhaltak Budapesten 1884. okt. 16.

Hertner I. 2. é. kovács leánya VIII. k. losonczi-u. 18. aszkór.
Srokol J. 2 é. kalauz fia VIII. k. kálvária-tér 12. sorvadás.
Tóth M. 33 e. napsz. VIII. k. Illés-u. 30. tüdőlob.
Glückmann J. 63 é. fuvaros VIII. k. kálvária-tér 4. hagymáz.
Schuberth Kolbl A. 32 é. kávés neje IX. k. viola-u. 2. kimerülés.
Reichart H. Zs. 40 é. kőmüves neje IX. k. Márton-u. 35 sérv.
Bugár Schlapek K. 38. sz. napsz. neje II. horvát-u. 29. tüdőgümő.
Böhm F. 30 é. kőmüves II. k. tölgyfa-u. 6. tüdőgümő.
Weichardt R. 18 é. kőfaragó fiu II. k. fő-ut 35. szivbaj.
Elias S. 18 é. magánzó VI. k. váczikörut 21 tüdőhüdés.
Szamolay M. 62 é. hivatalsz. I. k. Attila-u. 87. aggkór.
Macskovics K. J. 32 é. moln. neje V. katona-u. 17. hashártyalob.
Berczeli A. 41 é. napszámos VII. k. dohány-u. 69. tüdővész.
Löwy I. 69 é. bőrügyn. I. k. Attila-u. 21. agyguta.
Hartl M. T. 70 é. özv. VII. k. kisdiófa-u. 3. tüdővizenyő.
Lehner Sz. B. 21 é. szolga neje I. k. koronaőr-u. 7. tüdővész.
Preisinger P. 25 é. hiv. leánya I. k. Attila-u. 66. tüdőbaj.
Zeigler L. 13 é. pék leánya VII. k. kerepesi-ut 53. agybántalom.
Andráshavi E. 4 é. árva IX. k. liliom-u. 28. vörheny.
Radl M. 1 é. kőmives leánya I. k. János-u. 32. belhurut.
Berger K. 28 é. napsz. V. k. Nádor-u. 56. gümőkór.
Kucsera J. 42 é. napszámos V. k. váczikörut 60. tüdővész.
Pinkovics B. A. 38 é. özv. VI. k. lovag-u. 16. elmebaj.
Mayerhoffer M. 63. é. isk. szolga VI. Dávid-u. 6. agyguta.
Centaro F. 35 é. olasz munkás összenyomatás.
Knapp L. F. 29 é. házaló neje utról hashártyalob.

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

F. hó 15-én tartott előadásomban konstatáltam, hogy a központi tejcsarnok, valamint a Dreher és Légrádi-féle tejek tiszták, kifogástalanok és hamisitatlanok.

Előadásomban ezen kifejezést használtam. Lehetséges, hogy e en tejek egy-egy próbájába kevés, mintegy 5% vizet adtak.

Félre nem magyarázhatás szempontjából kijelentem, hogy ezen kifejezés csakis elméletileg a fajsuly és zsirtartalom viszonyából vonatott le, vegyészileg azon hozzátétel se ki nem zárható, se be nem bizonyitható.

Véleményem szerint, vizsgálati eredményeimet tekintetbe véve, a viznek hozzákeverése meg nem történt, sőt a központi tejcsarnok tejénél, az ott szokásos pontos és biztos kezelésnél fogva a tej vizezése ki van zárva.

Kelt Budapesten, 1884. okt. hó 17. 11316

Dr. Steiner Samu.

MANDEL MÓR előbb **EMILE LAFITE**
NYILVÁNOS KÖLCSÖNKÖNYVTÁRA
Haris-bazár nagy udvarában.
50.000 kötet. 50.000 kötet.
A magyar, német, franczia és angol regényirodalom legujabb ujdonságai. Előnyös vidéki előfizetés 10, 20, 30 kötetre. Naponként nyitva. Jegyzék ingyen és bérmentve. 11176

Egy pár **szép batárd-ló** megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadó-kivatalban. 11315

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.
Bérletszünet.
Budapest, okt. 18-án.
ESSEX GRÓF.
Szomorujáték 5 felv. Irta Laube Henrik. Forditotta Szigligeti.
Személyek:

Erzsébet	Jászay M.
Essex gróf	Nagy Imre
Lord Burgleigh	Bercsényi
Lord Nottingham	Egressy
Sir Walter	Gyenes
Southampton gr.	Horváth
Lady Nottingham	Lendvayné
Rutland grófnő	P. Márkus E.
Sir James	Szigeti I.
North Károly	Mészáros
Derby gróf	Feleki P.
Cuff	Helényi
Jonathan	Ujházi
Robsay	Faludi
K.-né apródja	Czanyuga
Mari	J. Gaál I.
Tiszt	Császár
Greneville	Szendrői
Giuseppe	Vas
Küldött	Zsitvai
Flóra inasa	Váradi

Kezdete 7 órakor.
Holnap, október 19-én, *Liliomfi.* Ezzel: *Egy kis vihar.*

Holnap, október 19-én.
Turolla E. k. a. és Perotti Gy. ur vendégjátékául:
A zsidó nő.

NÉPSZINHÁZ.
Budapest, október 18-án.
Másodszor:
AZ ISTEN KEZE.
Eredeti népszinmü dalokkal 3 felv. Irta Lukácsy Sándor. Zenéjét Erkel Ferencz.
Személyek:

Gondos Mihály	Tamássy
Zsófi	Rákosi Sz.
Juliska	Tóth I.
Liliom Klári	Pálmai I.
Darázs János	Tóth
Özv. Szekeresné	Párlényiné
Pista	Vidor
Dani	Eöry
Tövis Tamás	Tihanyi
Sára	Klárné
Ferke	Szabó
Weinstein Lipi	Komáromi
Avari	Rónai
Csontos Pál	Horváth
Cserjes	Erődi
Küllő	Prielle
Korbáné	Szőcs
Kisbiró	Ujvári
Csörgéné	Izsóné
Nagy Gábor	Sánta
Kis Mátyás	Izsó
Egy menyecske	Béni I.
Egy leány	Ágostoni B.
Egy legény	Kiss M.
1-ső csendőr	Magyari
2-ik »	Kósa

Kezdete 7 órakor.
Holnap, október 19-én.
UGYANEZ.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Páholy b. 8. Havi b. 8.
Budapest, okt. 18-án.
TRAVIATA.
Opera 4 felvonásban. Irta Piave, zenéjét szerzette Verdi.
Személyek:

Valéri Violetta	Reich I.
Bervoix Flóra	Ábrányiné
Annine	Doppler I.
Germond Alfréd	Gassi
Germond Gy.	Bignio
Gaston	Dalnoki
Duphol	Tallián
D'Obigny	Szekeres

VÁRSZINHÁZ.
Bérletszünet.
Budapest, okt. 18-án.
BLAHA L. assz. első vendégfölléphése.
Egy nő, ki az ablakon kiugrik.
Énekes vigjáték 3 felv.
Kezdete 7 órakor.

NÉMET SZINHÁZ.
Budapest, okt. 18-án.
NANON,
die Wirthin zum »goldenen Lamm.«
Komikus operette 3 felv.
Kezdete 7 órakor.

FEUCHTINGER JÁNOS
11160 **KONCERT-CSARNOKA**
a »kék macskához« király utcza
MA
Eljegyzés a Turfon. — Párisi grizettek. Az összes müvészek fellépte. — Kezdete 8 órakor

Mint **kitünő, tökéletesen ártalmatlan** készitmény általánosan elismertetett a
POUDRE RAVISSANTE
Dr. LEJOSSE-től PÁRISBAN.
Felülmulhatlan; igen jól tapad; láthatlan. — Természetes üdeséget és viruló kinézést ad a bőrnek. Egyetlen arczpor, mely a bőrt mindig tisztán tartja, és az ugynevezett **»Mitfresserek«** ellen megóvja. Számos év óta a hölgyvilág pártolásának örvend és **minden arczpor** közt az **első** helyet foglalja el. **Teljes ártalmatlansága** és kellemes illatánál fogva kedvencz arczpora mindazon hölgyeknek, kik *szépségüket fokozni* és az arczbőrüket valamint fogaikat káros befolyásoktól megóvni óhajtják. A leghiresebb müvésznők is joggal részesitik előnyben a *ravissante arczport*, mely **meg oly hosszu idei használatnál** sem hat károsan a bőrre, mint — sajnos — az utóbbi időben annyira feldicsért, ugynevezett »rizsporok«. *Nagy doboz ára 1 frt; kisebb 60 kr.* Hófehér rózsaszin, szőkéknek; Rachel (testszin) barnáknak.
Központi főraktár; Svarcz F. u. illatszertárában, Budapest városház-tér 9. sz. — Levélbeli megrendelések postautánvéttel eszközöltetnek. Kapható még **Török József gyógyszertárában és a legtöbb vidéki gyógytárakban.** 11046

A Grand Kávéház Králik F.
váczi körut és mező-utcza sarkán minden este
Nagy hangverseny (franczia minta szerint) egy hires zenekar által Szánder E. vezetése alatt. Hideg étkek, csemege és asztali borok palaczkokban, szintugy mindennemü kávéházi italok jó és gyors kiszolgálás mellett. 11242

ORPHEUM nagymező-utcza 17.
Esetleges *tévedések és csalódások* meggátolása szempontjából van szerencsém a t. cz. *közönségnek* tudomására hozni, hogy ugy *téli mint nyári helyiségeim jövőben nagymező-utcza 17. sz. a lesznek.*
Ma
Brothers Dare, amerikai testgyakorlók első fellépte. — **Steward H. Dare,** egycsontu recktornász. **Thomas A. Dare,** mimikus és clown. — **Mr. Leon és Miss Leonce,** velocipedista s equilibrista pár fellépte. — **Mr. Vox,** a leghirnevesebb ventriloquista fellépte. — **Mdm. Ellie Stuard,** trapéz müvésznő. — **Mr. Wilson** mutatványai a függő gyürükkel, valamint **Sign. Wallis,** lyrikus énekes fellépte. — **Miss Aida,** a sodronykötél csodája. — **Sign. Ugaldini,** konczertfestő. — **Miss Adrienne Ancion,** az elragadó szépségü jelmez-müvésznő. — Október 16-án az **Armanini müvész-család** jeles mandolin-müvésznek fellépte. — **Steidler József és Spira I.,** komikusok. — **Pittner Fánni** k. a., a bécsi énekesnő fellépte. Somossy Károly, igazgató.
A t. cz. látogatókat figyelmeztetem, hogy esténként minden tag csak egyszer lép fel, ennélfogva a müsor igen érdekes.

Pruggmayr József TÉLI ORPHEUMA
Hajós-utcza 27. (a hajdani Hermina-szinház)
Grand succès. *Naponként előadás.* **Grand succès.**
Fratelli Semelini ered. komikus zenész csoport, Chain d'or földsz. testgyakorló társaság (6 személy), Mdlle Loise Buzian franczia énekesnő (comique excentrique danse) a párisi alcasar-szinháztól, Engl Malvin k. a. concert-énekesnő, Grün Anna k. a. bécsi kitüntetett salon-jodler, Adele és Juliette nővérek intern. tánczosnők és énekesnők, Edelweiss Lolla bécsi énekesnő és Franz Böhm bécsi enekes komikus fellépte.
MA Szombaton, október 18-án **Pruggmayr első fellépte.**
Hétfőn, 1884. évi október hó 20. **MISS MENOI**
a néger légkirálynő (a londoni kristály-palotából) — fellépte. — 1884. október 19-től, vasárnaptól kezdve, **vasárnap és ünnepnapon délután előadás.**
Walhalla: naponként előadás.

VIZÁLLÁS 1884. októb. 17.

Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	1.82	—	apadó	M.-Sziget	0.71	—	áradó
Komárom	1.79	—	apadó	Beregszász	—	—	—
Budapest	2.06	—	apadó	Sárospatak	—	—	—
Mohács	2.90	—	apadó	Szatmár	—	—	—
Vukovár	—	—	—	Tokaj	1.51	—	áradó
Ujvidék	3.48	—	apadó	Szolnok	0.86	—	áradó
Pancsova	2.85	—	áradó	Szeged	1.04	—	áradó
Orsova	3.16	—	áradó	**Körös**			
Dráva				B.-Gyula	0.26	—	apadó
Barcs	1.43	—	áradó	**Maros**			
Eszék	1.53	—	apadó	Arad	—	67	apadó
Száva				**Béga**			
Mitrovicza	5.57	—	áradó	Temesvár	0.50	—	áradó

IDŐJÁRÁS októb. 17. regg. 7 órakor

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm 700+	Szél iránya és ereje 1—12	A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	68.6	NY 3	+ 4.3	2	◑
Beszterczo	65.4	NY 1	+ 4.0	13	●
Beszterczebánya	64.1	DNY 2	+ 7.0	16	●
Budapest	67.1	ENY 1	+ 6.2	9	●
Csáktornya	68.6	NY 1	+ 6.8	—	○
Debreczen	64.0	NY 1	+ 3.6	5	●
Eger	66.5	NY 4	+ 6.0	1	●
Eszék	—	—	—	—	—
Fiume	70.5	E 2	+ 9.2	—	●
Késmárk	—	—	—	—	—
Keszthely	69.1	DK 2	+ 8.0	4	●
Kolozsvár	66.5	NY 6	+ 4.0	—	○
Magyar-Óvár	67.9	DNY 1	+ 8.2	7	●
Mármaros-Sziget	64.1	NY 1	+ 5.0	16	○
Nagy-Enyed	66.0	D 2	+ 7.0	—	○
Nagy-Szeben	65.5	NY 5	+ 6.4	—	○
Nagyvárad	66.4	D 3	+ 5.4	9	○
Orsova	68.0	E 4	+ 9.6	1	○
Pancsova	69.3	ENY 4	+ 7.7	—	●
Selmeczbánya	66.5	ENY 7	+ 4.2	14	●
Sopron	—	—	—	—	—
Szatmár-Németi	64.2	NY 4	+ 4.3	14	◑
Szeged	—	—	—	—	—
Sepsi-Szt-György	64.0	DNY 4	+ 5.1	1	●
Szolnok	66.3	DNY 6	+ 6.2	2	●
Temesvár	68.9	NY 3	+ 5.0	—	○
Trencsén	64.1	EK 2	+ 8.5	7	●
Ungvár	62.6	ENY 2	+ 5.0	11	●
Zágráb	69.5	ENY 1	+ 9.3	—	○
Bécs	—	—	—	—	—
Bregenz	—	—	—	—	—
Lesina	—	—	—	—	—
Pola	—	—	—	—	—
Prága	—	—	—	—	—

Jelek magyarázata ◑ — szélcsend; ○ — tiszta, derült; ◔ — ¼ felhős; ◑ ½ felhős; ◕ — ¾ felhős; ● — borult; ● — esős, —▲ jég; ≡ — köd; ✱ — hóesö; ∞ — göz; ⚡ — zivattar, villám

Áttekintése a mai időjárásnak.

Európában: A depreszszió (756—758) a kontinens északkeleti, a nagy légnyomás (779) annak délnyugoti részében van. Az idő Közép-Európában erős szelek mellett változó, esővel, kevés hőváltozással.

Hazánkban: Nyugatias, helyenkint viharosig erős szelek mellett a hőmérséklet északkeleten nagyobb, a légnyomás ugyanott kisebb lett. Az idő mindenütt változó, szeles, hüvös, esőkkel, melyek az északi részben voltak inkább, Szolnokon viharral.

Kilátás a jövő időre.

Hazánkban: Általában változó, szeles, hüvös időt várhatni, csapadékkal.

Kiadótulajdonos: PALLAS irod. és nyomdai részv.-társaság

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései október 17.

Minőségi suly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

Faj	Irányzat	76 kg frttól	frtig	77 kg frttól	frtig	78 kg frttól	frtig	79 kg frttól	frtig	80 kg frttól	frtig	81 kg frttól	frtig	kg frttól	frtig	kg frttól	frtig
bánsági buza uj	szilárd	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—	—	—	—
tiszavidéki «	«	7.60	7.80	7.75	7.90	7.85	8.—	7.95	8.10	8.05	8.20	8.15	8.30	—	—	—	—
pestvidéki «	«	7.50	7.70	7.65	7.80	7.75	7.90	7.85	8.—	7.95	8.10	8.05	8.20	—	—	—	—
fehérmegyei «	«	7.50	7.70	7.65	7.80	7.75	7.90	7.85	8.—	7.95	8.10	8.05	8.20	—	—	—	—
bácskai «	«	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—	—	—	—
m. északv. «	«	7.40	7.45	7.40	7.55	7.60	7.65	7.70	7.75	7.80	7.85	7.90	7.95	—	—	—	—

Gabona	O vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségi suly hektoliterenkint	100 kilogramm ára frt -tól	kr.	frt -ig	kr.
rozs	uj	—	szilárd	70—72	6	85	7	10
árpa	«	takarmány	«	60—62	6	10	6	45
«	«	egetni való	«	62—64	6	75	7	75
«	«	sörfőzdei	«	64—66	8	35	9	60
zab	«	—	szilárd	39—41	5	90	6	25
tengeri	ó	bánsági	szilárd	75	6	35	6	45
«	«	másnemü		73	6	35	6	40
«	«	—	—	—	—	—	—	—
köles	—	—	lanyha	nélkül	6	20	6	50
káposzta-repcze	uj	—	«	—	11	50	12	75
bánsági repcze	«	—	«	—	11	25	12	—

Szokvány gabona, határidőre

Gabona	Irányzat	Határidő	100 kilogramm ára pénz frt	kr.	áru frt	kr.
buza	szilárd	tavaszra	8	33	8	35
«	»	őszre	7	78	7	80
tengeri	szilárd	máj.—jun.	5	73	5	75
zab	bágyadt	tavaszra	6	43	6	45
«	»	őszre	6	10	6	12
repcze káposzta	»	aug—szeptemb. 1884	—	—	—	—

ÉRTÉKPAPIROK — ÁLLAMADÓSSÁG.

Értékpapirok	Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar királyi aranyjáradék adómentes 6%	123.—	123.30
Magyar királyi aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000 4%	93.10	93.40
Magyar királyi aranyjáradék adómentes 10,000 4%	—.—	—.—
Magyar papirjáradék adómentes 5%	88.85	89.10
Magyar vasuti kölcsön à 120 frt o. ért. (300 frank) 5%	142.75	143.25
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban 5%	142.50	144.—
Gömöri államvasuti záloglevelek		
Magyar 1869. keleti vasut állam-kötv. (elsőbbs.) adóm. 5%	96.50	97.—
Magyar 1873. keleti vasutarany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm. 5%	119.—	119.50
Magyar 1876. keleti vasut állam-kötvény aranyban 5%	103.—	103.50
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 100 frt	114.75	115.25
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 50 frt	114.25	114.75
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	115.50	116.—
1871-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben 5%		
1873-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben 5%		
Magyar földtehermentesitési kötvények 5%	100.50	101.25
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal 5%	100.—	100.50
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi 5%	100.—	100.50
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal 5%	99.25	99.75
Magyar földtehermentesitési kötvények horvát-szlav. 5%	100.—	102.—
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi 5%	100.—	100.50
Magyar országos jelzálog urbéri váltság kötvény (100 frt) 5%	96.50	97.50
Királyi horv.-szlavon jelzálog földváltsági kötvény (100 frt) 5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt) 5%	98.25	98.75
Magyar királyi kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)	—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban május—nov. 4 2/10%	80.85	81.15
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug. 4 2/10%	80.85	81.15
Egyesitett államadósság ezüst kamat január—julius 4 2/10%	81.90	82.15
Egyesitett államadósság ezüst kamat április—október 4 2/10%	81.90	82.15
Osztrák aranyjáradék adómentes 4%	103.—	103.25
Osztrák papirjáradék, adómentes 5%	95.75	96.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1854-iki à 250 frt p.p. 4%	124.50	125.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 500 frt o. é. 5%	134.75	135.25
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 100 frt o. é. 5%	142.—	143.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 100 frt o. é.	171.50	172.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 50 frt o. é.	170.50	171.50
Pest város kölcsöne 1870-ből adómentes 6%	105.75	106.25
Pest város kölcsöne 1871-ből adómentes 6%	106.—	107.—
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne adómentes 5%	98.75	99.50
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank 3%	32.75	35.25
Bécs város nyerem. kölcsöne 1874-ből	123.50	124.—

ÉRTÉKPAPIROK — RÉSZVÉNYEK.

Osztal. 1883-ra	Értékpapirok	Befiz. frt	Utolsó árkelet pénz	áru
	a) Bankok.			
12.—	Alt. magyar municipalis hitelint.	200	—.—	—.—
6.—	Angol-osztrák bank	120	—.—	—.—
8.—	Budapesti bankegyes.-részv.-társ.	100	108.75	109.25
—.—	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
—.—	Iparbank, budapesti	100	—.—	—.—
	Központi partársulati hitelintézet	80	—.—	—.—
19.50	Magyar Általános Hitelbank	200	287.25	287.75
26½ fr	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
13½ fr	Magy. jelzáloghitelb. II. kib. id. e.	100	106.—	106.25
5.—	Magyar leszám. és pénzváltóbank	100	84.50	84.75
20 fr	Magyar országosbank részv.-társ.	100	—.—	—.—
14.—	Osztrák hitelintézet	160	286.80	287.—
43.—	Osztrák-magyar bank	600	858.—	863.—
11.—	I. magyar iparbank	150	156.—	157.50
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	610.—	612.—
—.—	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
6.—	«Unio» bank	100	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
10.—	Bécsi biztositó társaság	200	239.—	241.—
10.—	Bécsi élet-ésjáradék-biztos. társ.	200	233.—	238.—
152.—	Első magyar ált. biztositó társ.	1000	3440.—	3480.—
5 —	Foncière pesti biztositó intézet	100	88.—	88.50
7 fr	Magyar-franczia biztos. társaság	200	201.50	202.—
62.—	Pannonia viszontbiztositó társ.	300	—.—	1060.—
	c) Gőzmalmok.			
50.—	Concordia gőzmalom	500	580.—	590.—
120	Első budapesti	500	1260.—	1270.—
20 —	Erzsébet malom	200	231.—	233.—
40 —	Hengermalom	200	560.—	565.—
32.—	Lujza	160	295.—	297.—
40.—	Molnárok és sütők	200	432.—	434.—
100 —	Pannonia	1000	1090.—	1100.—
40.—	Viktória	300	388.—	390.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
	«Adria» m. tengeri hajózási részv.-t.	200	—.—	—.—
—.—	Alföld-fiumei	200	178.25	178.75
—.—	Arad-Csanádi vasut	100	—.—	—.—
—.—	Arad-Körösvölgyi vasut	100	—.—	—.—
5 —	Báttaszék-dombovári	200	176.50	177.50
— —	Déli vasut	200	—.—	—.—
6 fr	Északkeleti vasut	200	165.—	165.50
— —	Erdélyi vasut	200	176.—	177.—
— —	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
— —	Kassa-oderbergi vasut	200	146.75	147.25
— —	Magyar-galicziai vasut	200	171.—	172.—
— —	M. nyug. v. (székesf.-győr-gráczi v.)	200	171 —	172.—
— —	Osztrák-magyar államvasut	200	302.25	302.75
32 fr	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
— —	Tiszavidéki vasut	200	250.—	250.50
— —	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	530.—	535.—
31.50	Pesti közuti vaspálya	500	591.—	593.—
32.—	Pesti közuti vaspálya elv. jegy.		390.—	395.—
	e) Takarékpénztárak.			
22.—	Budapest III. kerületi	50	77.—	—.—
6.—	Országos központi	300	445.—	448.—
28.—	Pesti első hazai	1000	5160.—	5200.—
320.	Egyesült Budapest fővárosi	100	442.—	447.—
28.—	Magyar ált. takarékp. részv.-tár.	100	91.—	92.—
	f) Különféle vállalatok.			
4.50	Alagut	105	139.—	141.—
9—	Általános waggon-kölcsönzőtárs.	80	86.—	87.—
8.—	Első magyar üveggyár r. t.	500	—.—	—.—
60.—	Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	100	—.—	35.—
13.50	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	191.—	192.—
—.—	Ganz és társa vasöntöde s gépgy.	400	935.—	940.—
60.—	Gschwindt-féleszeszgyár	200	440.—	445.—
30.—	Gyapjumosó és biz. első magyar	200	265.—	270.—
20.—	Kereskedelmi testület épülete	210	—.—	—.—
30.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	150	550.—	555.—
40.—	Pesti könyvny. részvény-társaság	500	920.—	940.—
70.—	Kőszén- és téglagyár (Drasche)	130	170.—	171.—
9.—	Kőszénbánya- és téglagyár ideigl. r.			
12.—	Nemzetk. waggon-kölcsönző-r.t.	100	97.—	97.50
—.—	Pesti épitő-társaság	85	—.—	—.—
—.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmü	100	116.—	116.50
	« « ideigl. r. j.	50	—.—	—.—
8.—	Salgó-tarjáni kőszénbánya	100	130.—	131.—
20.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	279.—	280.—
40.—	Serfőzde első magyar	400	840.—	—.—
30.—	Sertéshizlaló	200	320.—	325.—
—.—	Sóskuti kőbánya	200	68.—	69.—
18.—	Spodium és csontlisztgyár	200	220.—	225.—
1 —	Szálloda részvény-társaság	80	96.—	100.—
10.—	Tégla- és mészégető, ujlaki	200	174.—	175.—
—.—	Török bir. dohány-egyedárusági társ.		125.—	126.—
20.—	Téglagyár, kőbányai	160	266.—	268.—
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magy. földhitelintézet papirérték	5½%	101.50	102.50
	Magy. földhitelintézet papirérték	5%	100.50	101.—
	Magy. földhitelintézet papirérték	4½%	93.75	94.25
	Magy. földhitelint. arany v. ezüst	5%	122.—	123.—
	Magyar jelzálogbank	5½%	101.30	101.60
	Magyar jelzálogbank	5%	98.50	99.—
	Kisbirtokosok orsz. földhitelint.	5½%	100.—	101.—
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	5%	101.50	101.75
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4½%	100.25	100.50
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4%	95.50	95.75
	Pestimagyar kereskedelmibank	6%	101.75	102.50
	Pestimagyar kereskedelmibank	5½%	101.50	102.—
	Pestimagyar kereskedelmibank	5%	99.—	99.50
	«Albina» takarék-éshitelintézet	6%	100.50	101.50
	Magy. jelz.-hit.-bank nyer. kölcs.	4%	99.75	100.25
	Pesti h. I. takarékp. e. k. kötv.	5%	99.25	99.75
	ELSŐBBSÉGEK			
	Alf.-fiumei v. (n.v.-északi v.) 200	5%	100.—	101.—

Értékpapirok			Utolsó árkelet pénz	áru
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200	5%	100.—	100.50
Budapest-pécsi vasut ideiglen jegy		5%	97.25	97.75
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200	5%	99.25	100.25
Dunagőzhajózási társulat	100/200	5%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság	300	6%	—.—	—.—
Észak-keletivaspálya	300	5%	96.50	97.50
Észak-keletivaspálya (aranyban)	1000	5%	120.50	121.50
Észak-keletivaspálya (aranyban)	200	6%	127.—	—.—
Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	200	6%	—.—	—.—
Magyar-galicziai vaspálya	200	5%	98.25	99.25
Magy.-galicziai vaspálya II. kib.	200	5%	96.50	97.—
M. ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi v.)	200	5%	99.50	100.50
Magyar nyugativas 1874. kib.	2000/1000	5%	99.—	—.—
M. vas. elsőbbs. beruh. aranyb.	200	5%	117.75	118.25
Mármarosi sóvasut r. t. elsőbbs. r. t.	100			
I. erdélyi vaspálya	206	5%	97.25	97.75
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	6%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben	300	5%	99.75	100.25
Kassa-oderb. v. (eperjes-tarn. v.)	200	5%	98.75	99.25
Kassa-oderb. v. (osztrák vonal)	200	5%	101.—	102.—
Kassa-oderb. v. (magyar vonal)		5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut		5%	—.—	—.—
O.-magy. államv. 1883. kib. 400/2000 m.		4%	—.—	—.—
Szamosvölgyi vasut t. elsőbbs. r.			82.50	—.—
Tiszavidéki vasut		5%	105.25	106.25
Budapesti lánczhid	100	6%	103.75	104.25
Lloyd- és tőzsde-épület	100	5%	97.—	97.50
MAGÁNSORSJEGYEK.				
Osztrák hitelintézet			176.50	177.50
Budavárosi sorsjegy			41.50	42.50
Keglevich sorsjegy			19.—	20.—
Magy. sz. korona orsz. vörös kereszt egyl.			7.—	7.50
Osztrák vörös kereszt-egylet			13.—	13.50
Pálffy sorsjegy			36.50	37.50
PÉNZNEMEK.				
Császári királyi arany (vert)			5.76	5.79
Császári királyi arany (kör.)			5.75	5.77
Osztrák-magyar 8 frtos arany			9.68½	9.70
20 frankos arany			9.68½	9.70
20 márka			11.95	11.97
Török aranylira				
Osztrák- és magyar ezüst				
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi			59.80	59.90
Váltók árfolyama (látra).		Bank-kláb		
Német bankpiaczok 100 márk		4%	59.80	59.95
Amsterdam 100 hollandi frtért		3%	100.70	100.90
Brüssel 100 frankért		3%	—.—	—.—
Páris 100 frankért		3%	48.40	48.50
Marseille 100 frankért		3%	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért		3%	48.40	48.50
Zürich 100 frankért		3%	48.40	48.50
London 10 font sterlingért		2%	122.05	122.25
Szentpétervár 100 rubelért		6%	—.—	—.—
Olaszbankpiaczok 100 lire nouve ital.		4%	—.—	—.—

Bécsi tőzsde okt. 16.

	pénz	áru
A) Általános államadósság.		
Egységesjár., papir, május—novemb. 5%	80.90	81.05
Egységes járadék, papir, febr.—aug. 5%	80.90	81.05
Egységes járadék, ezüst január—júl. 5%	82.—	82.15
Egységes járadék, ezüstb. apr.—okt. 5%	82.10	82.25
Sorsolással, 1854-ből 250 frtsorsj. pp. 4%	124.50	125.—
Sorsolással, 1860-ból 500 frtsorsj. o.é. 5%	134.80	135.20
Sorsolással, 1860-ból 100 frtsorsj. o.é. 5%	142.—	143.—
Sorsolással, 1864-ből 100 frtsorsj. o.é.	172.50	172.—
Sorsolással, 1864-ből 50 frt sorsj. o.é.	171.—	172.—
Como-járadék 42 lira	40.25	42.25
Államjószági jelzáloglevél 120 frt 5%	151.50	152.—
Bécs-glogn. v. els. jegy. 100 frt p. p. 5%	99.—	—.—
B) A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok államadóssága.		
Osztrák aranyjár. adómentes 100 frt 4%	103.15	103.25
Osztr. papirjár. visszafiz. 1881 100 frt 5%	95.75	95.90
C) A magyar korona országainak államadóssága.		
Magyar aranyjár. adómentes 100 frt 6%	123.05	123.20
Magyar aranyjár. adómentes 100 frt 4%	93.15	93.30
Magyar papirjáradék 100 frt 5%	88.75	88.90
Magyar vasuti kölcsön. 120 frt ezüst 5%	143.50	144.—
Magyar vasuti kölcsön. 120 frt ar. k. 5%	142.75	143.—
Keletivasutiál. kötv. 1869-ből 300 frt 5%	96.65	97.—
Keletivasutiál. kötv. 1873-ból 300 frt 5%	119.15	119.65
Keletivasutiál. kötv. 1876-ból 100 frt 5%	103.75	—.—
Magy. államkölcs. 1871. sors. 100 frt 5%	—.—	—.—
Magy. államkölcs. 1873. sors. 100 frt 5%	—.—	—.—
Magyar urbériválts. kötvény 100 frt 5%	96.25	—.—
M. szőlődézsma-válts. kötv. 100 frt 5%	98.25	98.50
Magyar nyeremény-kölcsön 100 frt	114.75	115.25
Magyar nyeremény-kölcsöna 50 frt	114.50	115.—
M. tiszav. s szegedi ny. sorsj. 100 frt 4%	115.75	116.—
D) Földteherm. kötv. 100 frt pp.		
Csehországi 5%	106.50	—.—
Bukovinai 5%	101.25	102.—
Galicziai 5%	101.50	102.—
Karinthiai 5%	106.50	—.—
Krajna és tengerparti 5%	102.75	—.—
Morvaországi 5%	105.75	—.—
Alsó-ausztriai 5%	105.—	106.25
Felső-ausztriai 5%	104.50	106.—
Salzburgi 5%	102.—	—.—
Sziléziai 5%	110.—	—.—
Stiriai 5%	104.50	105.50
Tiroli 5%	102.—	—.—
Horvát- és szlavonországi 5%	100.—	102.—
Erdélyi 5%	99.75	100.50
Temesi bánság 5%	99.75	100.25
Temesi 1867-iki sorsolási záradék 5%	99.25	99.75
Magyar 5%	100.50	101.—
Magyar 1867-iki sorsolási záradék 5%	99.50	100.—
E) Más közkölcsönök.		
Dunaszabályoz. sors. 1870-ből 100 frt 5%	115.25	116.—
Dunaszab. kölcsön 1878-ból 100 frt 5%	105.—	—.—
Pestvárosi kölcsön 1871 6%	106.—	—.—
Pestvárosi kölcsön 1880 5%	98.50	99.—
Triesztvárosi kölcs. 1865 6%	107.75	—.—
Triesztvárosi kölcs. 1879 6%	—.—	—.—
Bécsvárosi kölcsön 1867 5%	102.25	103.—
Bécsvárosi kölcsön 1874 (ar. v. ez.) 5%	—.—	—.—
Bécsvárosi kölcsön 1874 (sorsolás)	123.90	124.20
Olasz járadék 100 lira 5%	—.—	—.—
Szerb nyer. kölcs. 100 frk 3%	32.50	32.10
Török vasuti kölcsön 400 frk	19.80	20.20
F) Záloglevelek, jelzálog-kötvények és kötvények (100 frtért).		
Osztr. ált. földh.-int. sors. ar. v. ez. 4½%	121.50	121.80
Osztr. ált. földh.-int. 50 éves visszf. 4½%	97.35	97.75
Osztr. ált. földh.-int. 50 éves visszf. 4%	92.50	93.—
Osztr. ált. földh.-int. nyer.-kölcsön 3%	96.75	97.25
Csehorsz. földh.-társ. 36 éves visszf. 5½%	103.75	—.—
Csehorsz. földh.-társ. 33 éves visszf. 6%	104.50	—.—
Csehorsz. földh.-társ. 33 éves visszf. 5%	102.50	103.—
Központi földhitelint. bank 38 é. 5%	100.—	100.50
Gácsországi földhitelintézet 18 é. 6%	99.—	99.50
Gácsországi földhitelintézet 20é. 7%	101.50	—.—
Gácsországi földhitelintézet 36é. 6%	99.—	99.50
Morvaorsz. jelzál.-hitelbank 36 é. 5½%	101.50	102.50
Morvaorsz. jelzál.-hitelbank 36é. 5%	100.50	101.—
Osztrák jelzálogbank 10 éves visszf. 5½%	—.—	—.—
Osztrák jelzálogbank sorsolással 5%	101.—	101.50
Osztrák jelzálogbank 10 éves visszf. 4%	100.75	101.50
Osztrák jelzálogbank sorsolással 4½%	97.—	97.25
Osztrák-magyar bank 5%	101.50	101.70
Osztrák-magyar bank 4½%	100.35	100.50
Osztrák-magyar bank 4%	95.50	95.70
Első osztrák takarékp. sorsol. 30év 5½%	103.—	103.75
Első osztrák takarékp. sorsol. 32év 5½%	103.—	103.75
Pesti hazai első takarékp. 4½ éves	99.—	99.50
Magyar föld hitelintézet 5½%	101.25	102.—
Magyar földhitelint. sorsolása 39év 5%	100.25	100.75
Magyar földhitelint. sorsolása 4½%	93.75	94.25
Magyar földh.-int. sors. 39 év arany 5%	122.75	123.—
Magyar jelzálogbank 25 évi sors. 5½%	100.50	—.—
Magyar jelzálogbank 40 évi sors. 5½%	100.50	—.—
Magyar jelzálogbank 40 évi sors. 5%	98.50	—.—
G) Elsőbbségi kötvények.		
Albrecht pálya 300 frt ezüst 5%	99.90	100.20
Alföld-fiumei pálya 200 frt ezüst 5%	100.—	100.25
Alf.-fiumei k. 1874. k. 200 frt ezüst 5%	99.90	100.20
Arad-temesvári vasut 200 frt ezüst 5%	—.—	—.—
Cseh északi vasut 300 frt 5%	107.50	108.25
Cseh nyugati vasut 300 frt 5%	101.25	101.75
Buschtiehradi vasut 150 frt ezüst 5%	103.50	104.—
Dunagőzhajózási társ. 300 frt ezüst 5%	119.50	—.—
Dunagőzhaj. társ. 100/200 frt ezüst 6%	109.75	110.25
Dunagőzhajózási társ. 200 frt arany 5%	—.—	—.—
Duna-drávai pálya 200 frt ezüst 5%	99.50	99.75
Erzsébet pálya 600 és 3000 márka 4%	109.30	109.60
Erzsébet p. 400 és 2000 m. lev. nélk. 4%	115.—	115.40
Ferdinánd északi pálya 100 frt p.p. 5%	105.50	106.—
Ferdinánd északi pálya 100 frt o.é. 5%	101.50	102.50
Ferdinánd északi pálya 300 frt ez. 6%	109.50	110.25
Ferencz-József pálya 200 frt ez. 5%	90.15	90.40
Pécs-barcsi pálya 200 frt ez. 5%	101.—	101.25
Károly-Lajos gácsi pálya 300 frt o.é. 5%	100.—	100.20
Kassa-oderbergi pálya 200 frt ez. 5%	100.35	100.70
Eperjes-tarnovi pálya 300 frt ez. 5%	99.25	99.50
Kassa-od. (osztr. v.) 1879. 200 frt 5%	101.20	102.—
Kassa-od. (magy. v.) 1879. 200 frt 5%	122.75	123.25
Lemb.-czern.-jassii p. I. kib. 300 frt o.é.	100.20	100.50
Lemb.-czern.-jassii p. II. kib. 300 frt ez.	101.40	101.55
Lemb.-czern.-jassii p. III. kib 300 frt ez.	101.40	101.55
Lemb.-czern.-jassii p. IV. kib. 300 frt	101.40	101.55
Osztrák-magyar Lloyd 300 frt arany 5%	—.—	—.—
Osztr.-magy. Lloyd 1881. 500 frt ar. 5%	—.—	—.—
Osztr.-magy. Lloyd 1882, 500 frt ar. 5%	123.50	124.50
Osztrák észak-nyugati p. 200 frt ez. 5%	104.20	104.40
Osztr. ész.-nyug. p. Lit. B 200 frt ez. 5%	102.70	103.20
Rudolf-pálya 300 frt ez. 5%	111.—	111.30
Rudolf-pálya 1884. kib. ezüst 5%	87.—	87.30
Erdélyi pálya 200 frt ez. 5%	97.55	97.85
Osztr.-magyar államvasp. 500 frank 3%	186.—	—.—
Osztr.-m. áll.-vp. 1874. k. 500 frank 3%	183.80	—.—
Osztr.-m. áll.-vp. kieg. h. 500 frank 3%	182.40	183.—
Osztr.-m. áll.-vp. I. kib. 200 frt ar. 5%	—.—	—.—
O.-m. áll.-vp. (brünni r.) 150 frt ez. 5%	122.—	—.—
Déli pálya jan.—julius 500 frank 3%	145.25	145.75
Déli pálya április—okt. 500 frank 3%	145.75	146.25
Déli pálya 200 frt ar. 5%	122.70	123.—
Dél-északném. összek.-p. 100 frt o.é. 5%	99.—	99.50
Dél-é.-n. összek.-p. 1879. k. 100 frt o.é. 5%	94.80	95.20
Tiszavidéki pálya 1000 frt o.é. 5%	104.75	105.—
Tisz vidéki pálya 200 frt o.é. 5%	104.50	105.—
Magyar-gácsorsz. pálya 200 frt ez. 5%	99.—	99.25
Magy. gácsorsz. p. II. kib. 200 frt ez. 5%	97.—	97.30
Magyar észak-kel. pálya 300 frt ar. 5%	96.65	97.—
Magy. északkeleti pálya 400 márka 5%	120.80	121.30
Magy. északkeleti pálya ar.-kötv. 6%	127.90	128.25
M. nyug. (Székesf.-győr-grácz) 200 frt 5%	99.75	100.25
Magy. nyug. vp. 1874. k. b. 200 frt 5%	99.25	99.75
H) Különféle sorsjegyek.		
Hitelintézet 100 frt o.é.	177.50	178.—
Clary 40 frt p.p.	40.75	41.25
Dunagőzhajózási 100 frt p.p.	115.—	115.25
Innsbruck városi 20 frt o.é.	19.—	19.50
Keglevich 10 frt p.p.	19.—	—.—
Krakkói sorsjegy-kölcsön 20 frt o.é.	18.75	19.50
Laibachi dijsorsjegy 20 frt o.é.	23.—	24.—
Buda város kölcsöne 40 frt o.é.	41.75	42.50
Pálffy 40 frt p.p.	37.50	38.—
Osztr. vörös-kereszt sorsjegy 10 frt o.é.	12.90	13.10
Magyar vörös kereszt-sorsjegy 5 frt o. é.	7.10	7.30
Rudolf alapitvány 10 frt o.é.	18.50	19.50
Salm 40 frt p.p.	55.—	56.—
Salzburgi dijsorsjegy 20 frt o.é.	21.50	22.50
St.-Genois 40 frt p.p.	50.—	50.50
Stanislau városi 20 frt o.é.	23.50	24.50
Trieszt városi 100 frt p.p.	128.—	130.—
Trieszt városi 50 frt o.é.	68.—	—.—
Waldstein 20 frt p.p.	28.—	28.50
Windischgrätz 20 frt p.p.	38.50	39.50
Nyereményjegyek 3%-nyi kölcsön	20.—	22.—
I) Bankok részvényei.		
Angol-osztrák bank 200 frt 5%	104.—	104.50
Bécsi banktársulat 200 frt 5%	—.—	—.—
Bécsi bankegyesület 100 frt 5%	102.50	103.—
Osztrák ált. földhitelintézet 200 frt 5%	224.50	225.—
Pestimagyar keresked. bank 500 frt 5%	—.—	—.—
Keresked. és ipar hitelintézet 160 frt 5%	286.60	286.90
Magyar általános hitelbank 200 frt 5%	287.—	287.50
Alsó-ausztriai leszámit. társ. 500 frt 5%	820.—	825.—
Magy. lesz. és pénzváltóbank 100 frt 5%	84.25	84.75
Bécsi giro- és pénztáregylet 200 frt 5%	—.—	—.—
Osztrák jelzálogbank 200 frt 5%	60.—	62.—
Magyar jelzálogbank II. kib. 200 frt 5%	106.—	106.25
Osztrák tartományi bank 200 frt 5%	100.40	102.70
Magyar országosbank 200 frt 5%	—.—	—.—
Magyarált. municip. hit.-int. 200 frt 5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar bank 600 frt 5%	860.—	861.—
Unio-bank 100 frt 5%	86.60	87.—
Általános forgalmi bank 140 frt 5%	148.—	148.25
K) Közleked. vállalatok részv.		
Albrecht pálya 200 frt o.é.	—.—	—.—
Alföld-fiumei pálya 200 frt o.é. 5%	178.—	178.25
Arad-temesvári vasut 200 frt o.é. 5%	—.—	—.—
Cseh északi vasut 150 frt o.é.	185.—	185.50
Cseh nyugati vasut 200 frt o.é.	—.—	—.—
Buschtiehradi vasut 500 frt p.p. 5%	855.—	860.—
Buschtiehradi v. (lit. B.) 200 frt o.é.	180.—	182.—
Dunagőzhajózási társas. 500 frt p.p.	533.—	534.—
Duna-drávai pálya 200 frt ez. 5%	176.25	176.50
Erzsébet pálya 200 frt p.p. 5%	232.75	233.25
Erzséb. p. Lincz-Budweis 200 frt o.é. 5%	205.75	206.50
Erzséb. p. Salzburg-Tirol 200 frt o.é. 5%	196.—	196.50
Ferdinánd északi pálya 1000 frt p.p. 5%	2380.—	2382.—
Ferencz-József pálya 200 frt o.é. 5%	207.75	208.50
Pécs-barcsi pálya 200 frt o.é. 5%	208.—	210.—
Károly-Lajos galicziai p. 200 frt o.é. 5%	271.—	271.50
Kassa-oderbergi pálya 200 frt o.é. 5%	147.—	147.25
Lemberg-czern.-jassi p. 200 frt o.é. 3%	191.50	192.—
Osztrák-magyar Lloyd 500 frt p.p. 5%	567.—	569.—
Osztrák északnyugoti p. 200 frt o.é. 3%	175.25	175.75
Osztr. é.-nyug. v. (Lit. B.) 200 frt o.é. 3%	180.—	180.50
Rudolf-pálya 200 frt o.é. 5%	180.50	180.75
Első erdélyi pálya 200 frt o.é. 5%	176.50	176.75
Osztrák államvasuttárs. 200 frt o.é. 5%	302.—	302.50
Déli pálya 200 frt o.é. 5%	148.25	148.50
Délészak-ném. összek. p. 200 frt p.p. 5%	149.—	149.50
Tiszavidéki pálya 200 frt p.p. 5%	249.50	250.—
Bécsi Tramway 200 frt o.é. 5%	214.—	214.25
Magy. gácsországi pálya 200 frt o.é. 5%	170.75	171.—
Magyar északkeleti pálya 200 frt o.é. 5%	165.50	166.—
M. nyug. székesf.-gráczi 200 frt o.é. 5%	171.50	172.—
L) Iparvállalatok részvényei.		
Osztr. általán. épitő-társaság 200 frt	112.—	113.—
Liesingi serfőzöde 100 frt	61.—	61.50
Prágai vasipar-társulat 200 frt	178.—	179.—
Rima-murányi vas.-társ. 100 frt 5%	116.50	117.—
Salgó-tarjáni kőszénbánya 100 frt 5%	—.—	—.—
Bécsi fegyvergyár társaság 100 frt 5%	—.—	—.—
Nemzk. wagg.-kölcs.-t. Bpest 100 frt	—.—	—.—
Ált. waggon-kölcs.-t. Bpest 80 frt 5%	—.—	—.—
Bécsi épitő-társaság 100 frt	85.50	86.—
Assicurazioni gen. com. 1000 frt p.p. 5%	—.—	—.—
«Duna» osztr. bizt.-r.-t. 200 frt o.é. 5%	310.—	—.—
Viszontbiztositó-t. bécsi 200 frt o.é. 5%	95.50	97.50
«Securitas» viszontbizt.-t. 250 frt o.é.	340.—	350.—
Bécsi élet- s jár.-bizt.-int. 200 frt o.é. 5%	—.—	—.—
Bécsi biztositó társaság 200 frt o.é. 5%	236.—	240.—
M) Váltók (látra).		
Amsterdamra 100 hol. frt 3%	—.—	—.—
Brüsseli 100 frank 3%	—.—	—.—
Német bankpiaczok 100 márka 4%	59.80	59.90
London 10 font st. 2%	122.05	122.20
Milano 100 ol. lira 4%	—.—	—.—
Franczia bankpiaczok 100 frank 3%	—.—	—.—
Páris 100 frank 3%	48.42½	48.47½
Pétervár 100 rubel 6%	—.—	—.—
Svájczi piaczok 100 frank 3%	48.40	48.45
Zürich 100 frank 3%	48.40	48.45
N) Valuták.		
Császári és királyi arany darabja	5.78	5.80
Császári és kir. reczés arany darabja	5.77	5.79
Osztrák-magyar 8 frtos arany darabja	9.67	9.70
30 frankos arany darabja	9.60	9.70
20 márkás arany darabja	11.96	11.98
Orosz imperiale darabja	10.—	10.02
Sovereigns darabja	12.16	12.21
Török arany lira darabja	11.02	11.04
Mária-Terézia (Levant) tallér darabja	—.—	—.—
Ezüst 100 frt o.é.	—.—	—.—
Ezüstjáradék-szelvény 100 frt o.é.	—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márka	59.80	59.85
Olasz bankjegy 100 ol. lira	48.20	48.30
Orosz papir rubel darabja	1.23½	1.24

310 ctm. őszi és téli pyapjuszövet egy férfi öltözetre 4.78, 7.39, 9.34; 10914
220 ctm. téli kabátszövet 5.52, 8.98.
Minták bérmentve, minta nélkül szövetet nem küldök, mindenki győződjék meg, mit vesz.
Krausz Lipót fia posztó gyári és ruharaktára Budapest, belváros, kigyótér 3.

Bécs 1884. arany érem.
Gyönyörüen éneklő valódi harzi
KANÁRI MADARAK
kaphatók 11310
KLEIN ÖDÖNNÉL B.-CSABÁN.
Szétküldés a legmesszebb eső vidékekre, az élve megérkezés iránti jótállás mellett a legkeményebb hidegben is. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gyapju-regime
Dr. Jaeger G.-féle stuttgarti
normális gyapjuczikkek
Első magyar központi főraktára ered. gyártmányokban
MÜNZ MÓR L.-nél
BUDAPESTEN, Dorottya-utcza 4-ik szám alatt..
(**«Magyar Király» szálloda mellett.**)
Ajánlja mindennemü **ingek, alsó ingek, alsó nadrág, lábtyük, harisnyák, kamáslik, keztyük, cachenezek, vadászmellények, útazó-plaidek** és **ágytakarókat** eredeti gyári árakon.
Árjegyzékek kivánatra ingyen küldetnek.
Minden eredeti gyártmány, a fennti törvényesen ótalmazott védjegygyel van ellátva; mindazon tárgyak, melyeken ez hiányzik, hamisitások.

!! MI AZ !!
Oesterr. I. Intervention-Bureau? Bécs, III. Salesianergasse 27. **Mindent** ellát ! kölcsönt bármily zálogra, vételt, eladást, behajtást minden irányu egyességet, folyamodványt. Szóval: **minden** megbizást Rendezi a **legkényeyesebb, legtitkosabb** ügyeket gyorsan, titoktartás mellett. 11306

Gyengeségi állapotok.
Férfigyengeség fiatal és idősebb férfiaknál, kezesség mellett és állandóan gyógyittatik **Dr. Müller törzsfőorvos Miraculo készitményei** által. Ára 3 frt 10 kr, postán 25 krral több.
Dr. Müller törzsfőorvos
Miraculo injectió-
ja és labdacsai veszély s fájdalom nélkül gyógyitanak minden kifolyást néhány nap alatt. Ára 1 frt 60 kr., postán 20 krral több. Csakis **Schneidt Miksa St. Georgs gyógyszertárában** kapható Bécsben, V., Wimmergasse 17, hova minden irásos megrendelés intézendő. 10707
Raktár Budapesten, Török József gyógyszertárában.

ÜZLET-MEGNYITÁS.
Ezennel van szerencsém a magas nemességnek és a n. é. közönségnek becses tudomására juttatni, hogy a **sugáruton 54. sz. a.** egy
fiu- és leánygyermekruha-üzletet
megnyitottam, egyszersmint dús választékú raktáromat **párizsi és bécsi** ujdonságokban szives megtekintésre ajánván. — Legmélyebb tisztelettel
Madame Louise sugár-ut 54. sz.

Első cs. kir. szabadalm. dunagőzhajózási társaság.

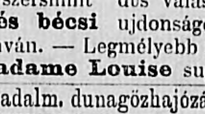

Hirdetmény.

Október hó 20-án a **vámpalota** és **Ujpest** közötti **helyi közlekedés** az ujpesti kikötőben folyó kotrások miatt **abban marad** minek folytán a hajók azonnal csak a **vámpalota és Ó Buda** között fognak közlekedni, még pedig reggel **6** órától esti **7** óráig **Ó-Budáról** mindig pontosan az órák kezdetén indulva el.

Budapesten 1884. október 16-án.

A forgalmi igazgatóság.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönőirat folytán ezen intézet legmelegebben ajánlható.
Titkos betegségeket,
hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az **elgyengült férfierőt, magömléseket, a buja kórnak utókövetkezményeit, nőknél fehér folyást,** bármennyire is idültek, valamint mindazon **női betegségeket,** melyeknek a **magtalanság** egyik főokozója, és **bőrbetegségeket,** gyógyit **uj gyógymód** szerint biztos sikerrel, **gyorsan és alaposan**
Dr. GARAI ANTAL
orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt cs. k. oszt.-főorvos.
Lakás: Budapest, Terézváros gyár-utcza 7. I. em. bejárat a lépcsőről, a sugár-uttól jobbra a második ház.
Rendel: naponta 10 órától d. e., egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. Díjazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.
Nőknek külön váróterem. 10000

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban. Budapest, himző- és kalap-utcza sarkán 1. szám.

A világhirü phaenomen
Csillag Anna kisasszony,
az óriási loreley hajjal,
naponta látható királyutcza 20 sz.

ANNA CSILLAG.

Én, Csillag Anna, ezennel a nagyérd. közönség tudomására juttatom, miszerint az általam feltalált
hajnövesztő kenőcsöt,
melyből saját hajam 14 havi használata után 185 cent. hosszaságát elérte, a t. cz. közönség rendel kezésére bocsájtom.
Kenőcsöm, mely a mutató teremben **királyutcza 20. sz. a.** kiállitva lévén, és ottan köcsögökben **50 kr., 1 frt** és **2 frt**-jával csak kizárólag nálam kapható, **leghiresebb orvosi szaktudósok** által megvizsgálva lett, és az nemcsak hogy ártatlannak találtatott, hanem hajelvesztés és kopaszság ellen, továbbá hajgyökér erősitéseül, ugy a haj- és szakálnövés előmozditásához legegészségesebb és legjobb szernek elismer tetett.
Vidékre csakis 2 frtos köcsögök készpénz beküldése vagy utánvét mellett küldetnek. 11311
Czim: CSILLAG és TÁRSA Budapesten.

KÉSZ URI RUHAK
tiszta gyapjuból kezesség mellett.

Eleg. div. felöltő	12—40 frtig,
divatos öltönyök	16—40 «
sétakabátok	18—30 «
loden-mencsikof	16—40 «
télikabátok	18—60 «
papi felöltők	20—40 «
vadászkabátok	8—20 «
leguj. div. nadrágok	6—15 «

valamint mindennemü kész uri ruhák a leggondosabban készitve. a legdiszesebb szabás, legujabb minta a legolcsóbb szabott árak mellett.
A legfinomabb angol, franczia, brünni kelmék mérték utánni megrendelések számára
GROSSMANN S.
Budapest, Deák Ferencz- és bécsi utcza sarkán.
(Az árak minden darabon rajta láthatók.) Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek. 11258

Vadászat kedvelőinek.

Jó minőségű belőtt kétcsövü **Lefaucheux-fegyver** sodrony-csövekkel frt. 25—30. Damaszk-csövekkel frt. 32—75. Kétcsövü **Lancaster-fegyver** frt. 32—40. Damaszk-csövekkel frt. 45—90. Egycsövü Lefaucheux nő- és fiú-fegyver frt 23—30. Ismétlő (Repetier) golyós-fegyver nagy vadakra frt. 52. Csőszfegyver frt 6.50, 7.50. Kétcsövü kapslis-fegyver frt. 12.50—18. **Minden egyes fegyvert puskaművesemmel belövetek.**
Biztos Lefaucheux-töltények

	16-os	12-és			16-os	12-és
100 darab barna	1.—,	1.40,	Lancaster	barna	1.40,	1.70.
zöld	1.40,	1.70		zöld	1.70,	2.—.

Nagy vadakra 5-ös golyó, doboza 70 kr. Töltényfojtás 200 drb. 30 kr. **Lőportárak biztonsági kettős zárral** ½—3 kilóra frt. 2—6. Töltőkészülék frt. 1.—1.50. Töltény-becsavaró frt. 3—4. **Fegyvertáska** frt. 4.50—10. Kemény fegyvertáska frt. 8.—12. **Vadász-táska** frt. 3.50—12. Nagy vadásztáska nyúl-zsákkal frt. 7.50—14.50. Töltény-övek frt. 1.60—7. Tölténytartó kemény angol bőrből 24, 32, 36 drb töltényre frt. 8.75—12. Töltény-szekrény zárral 150—300 drb töltényre frt. 8.—12. Kutyavezető zsinór 70 kr.—1.60-ig. Kutya-nyakravaló frt. 1.40—2.50. Kutyadresszirozó collarok frt. 1.50—2. **Uj! kutya-idomitó** meggátolja a kutyát vadak utáni szaladástól frt. 6. Kutya-ostor 80 kr., 1.50—3.50. Ujvárosi agarászó-ostor frt. 4—10. Vadász-kürtök és kutya-sipok 60 krtól 12 frtig. **Vadcsalogatók** fogoly, fürj, kácsa, galamb, róka, nyúl, őz, szarvas és más vadak hangját utánzó sipok 60 kr.—1.50-ig. Vadkacsa- **gummi-kacsa** frt. 12.50. Aczél rókafogó frt. 2.60. csalogató természetes nagyságu **Vadász-szék** bot gyanánt is használható frt. 4.20—10. **Vadász-gamásni,** erős vizhatlan kelme és bőrből frt. 4.50—7.50. Vadász tapló-sapka frt. 2. **Vadász-kulacsok** frt. 1—2, pohárral frt. 2, 3, 5. Pinczetok 3, 4, 6, 8 üveggel frt. 7—12. Jó fogásu erős **Bulldogg-zsebkés** frt. 1. Vadász-kés és villa frt. 1. Vadász- és tarkó-kések frt 6.—18. Kanócos tűz-szerszám 35 kr. Pontosan járó erős nickel **Remontoir vadász-óra** frt. 10. **Angol disznóbőr-nyereg** frt. 15—35. **Angol bőrkantár** frt. 2.65—8. Kengyelszijjak, izzasztók, stb. **a lovagláshoz tartozó czikkek dús választékban. Bőrkenőcs** a bőrnemü puhán tartásához, doboza 50 kr., frt. 1, 1.50. **Nubian Blacking** bőrlack 90 kr. Érczneműhöz tisztitó-por, doboz 25, 30 kr. **Biztonsági istálló-lámpás** olajra és petroleumra frt. 2—3. **Erős gummi esőköpeny** frt. 10—20. **Mulatságnak!** Flobert-puska nem durranó, lövészet gyakorlásához vagy madarakra frt. 7—25. Flobert-töltények 100-a golyós 45 kr., frt. 1.50, söréttel frt. 1.20, 2. **Vas czéltábla** kiugró bohóczczal frt. 3.50—5, mozsárral frt. 6—9. Légpisztoly szőr-nyillal és golyóval frt. 7.50.
Teljes torna-készülék utasitó iskolával frt. 15. **Szines papir-lampionok** kerti ünnepélyek kivilágitásához 20, 30, 40 kr. **Valódi Houblon** kész czigaretta-papir szopókával 3 nagyságban, 100-a 35 kr., hozzá tolo-pép 30 kr. Szárazon szivó csatornás vadász fa-pipa frt. 1—1.30. **Automat cigarettakészitő** egyszersmind dohány-szelencze, a fedél betevése által kész cigarettát nyerünk frt. 2. Kevés erővel kezelhető dohányvágó, nagy fogas hajtókerékkel, két késsel frt. 16.
Belőtt biztonsági revolverek 25 tölténynyel frt. 4.50, 5.50, 6.50, diszesebb kiállitásban frt. 7, 8—20. Angol bulldogg kis formáju erős lövésü revolver frt. 10, 11, 12. Revolver-töltények 100-a frt. 1.40—3. Boxer életmentő a mellényzsebben frt 1. **Athleta vasbot** bőrrel bevonva frt 5.
Meg nem felelő tárgyakat visszavesz.
Próba-megrendeléseknél nagy képes árjegyzéket mellékel
KERTÉSZ TÓDOR
Budapest, Dorottya-utcza 1. sz.

11062
GUMMI ÉS HALHÓLYAG
csak valódi párisi, tuczatonként 1.—, 1.50, 2.—, 2.50, 3.—, 3.50, 4 frt, legfinomabb 4.50 és 5 frt. — **Legfin. párisi óvatossági szivacsok** (Safety-Sponges) tcztként 2,3 frt, legfinomabbak 4 frt. Továbbá többrendbeli különlegesség mindkét nem részére. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Minták 1 frtért. Szállitás a legnagyobb titoktartás mellett (utánvéttel is).
WEISZ J. junior, Bécsben, III., Löwengasse 28 E.

LEGUJABB.
Minden háziasszonynak nélkülözhetlen
valódi angol, nagyon praktikus s csodálatos olcsó
törlőáruk
FLORIDAS-SPONGYÁK legjobb és legfinomabb minőségben, minden nagyságban.
SZARVASBŐR ablak-, butor-, ezüst- stb. tisztitására 10 krajczártól feljebb.
KEFEÁRUK
valamennyi a legjobb és legfinomabb kivitelben, kezesség mellett a legjobb szőrből 11130
KÜSZÖBTAKARÓK,
ábtörlők kokuszrostokból, nádból és szalmából; kitünő artós fonás, minden nagyságban, legolcsóbb áron. *Legelőnyösebb bevásárlási forrás, legszolidabb szolgálat.*
RÉVAY IZIDOR
kefeáruk gyári-raktára BUDAPESTEN, sugár-ut 49. szám alatt.

Légszeszcsillár és petroleumlámpák,
Broncz-garniturák, iró eszközök, dohányzó készletek, szobrocskák, girandolok stb. stb.
11108
saját gyártmány szabott árak mellett.
Légszesz-, vizvezeték-, fürdőberendezés, és légfütéshez szükséges eszközök
kaphatók
MAUCH és BUCHWALD
cs. kir. udvari gép- és érczáru gyárának raktárában
BUDAPEST, váczi utcza 27. sz. a.

Helyiség változtatás és kávéház megnyitása.
A tisztelettel alulirott a nagyérdemü közönség tudomására hozni bátorkodik, hogy ujonnan és a legfényesebben s legkényelmesebben berendezett
KÁVÉHÁZÁT
mely az Istvántér 5. sz. a. már 16 év óta fennállott az ujonnan épült **Istvántér 6. sz. a** házban a diófa-utcza sarkán **vasárnap f. é. október hó 19-én délután 1 órakor egy kedvelt nemzeti zenekarral** fogja megnyitni.
Kérem azon szives támogatást, melyet régi helyiségemben évek óta tapasztaltam és melyet kitünő kávéházi italok nyujtása, a legolvasottabb bel- és külföldi lapok tartása gyors és pontos kiszolgálás által továbbra is kiérdemelni iparkodni fogok, uj helyiségemre is átvinni. Minden szombaton és vasárnapon zene-estély. Kezdete 7 órakor. — Teljes tisztelettel
11317 **Zelmanovits Jakab** kávés.

11302
Magyar olvasmány kedvelői számára, ajánlva Lauffer Tivadartól
6. sz. Kölcsönkönyvtár Budapesten, Belváros, hajóutcza 6 sz.
Angol olvasmány kedvelői számára.
Minden nemzet irodalmának legjelesebb termékei 50 év óta rendszeresen összeteve.

A kályhák királya!

A világhirü, valódi amerikai *eredeti Crown Jewel kályhák* bármily helyiségek számára; legnagyobb széntakaritás minden fütéssel szemben, miáltale kályhák költsége rövideu visszatérül. Egy kályha több helyiséget füt egyszerre, egyszeri begyujtás eleg egész télen át. Legjobb legolcsóbb és legelegánsabb fütés.
Osztrák-Magyarország és a kelet stb. számára főraktár **Pellikan C. Ottónál** Bécsben, Praterstrasse 78, Praterstern. **Fütő és szellőztető készletek** kitüntetve Philadelphiában 1876, Linz 1881, Triest 1882, Prága 1883, Bécs és Teplitz 1884. Képes árlapok ingyen és bérmentve. 11226

Az általam föltalált
vérszegénység, sápkór, étvágyhiány
11309
gyógyitására szolgáló s vegyvizsgálat alapján **belügyministeri engedélylyel ellátott**
TOKAJI CHINA-VASBOR
oly nagy elismeréssel találkozott az orvosi karnál, és annyira elterjedt a gyógyászat terén, hogy ma már több rendbeli utánzata is kezd forgalomba jönni.
Van szerencsém tehát a tisztelt orvosi kar tudomására juttatni, hogy **a magy. kir. belügyminiszteri engedélylyel ellátott „Tokaji china-vasbor“** Budapesten kizárólag gyógyszertáramban kapható üvegje **3** frt és **1** frt **60** krért.
KRIEGNER GYÖRGY
Budapest Kálvintér «a magyar Koronához.»

KELETI J. nemzetközi sérvkötő és orthopädiai műszerek gyára.
Koronaherczeg-(úri)-utcza 17. sz. (a főpostánál.)
KELETI J. kir. szabadalmazott gyáros a gyár főnöke. | **Dr. RENNER A.,** orvos, sebész, és szülész-tudor a gyár igazgatója.

Vulkánirozott kautsuk suspensorium (helyretartó) ára 3 frt. Sokat járó, lovagló és munkásférfiaknak nagyon ajánlatos. Megadandó a csipő és czomb körülete?

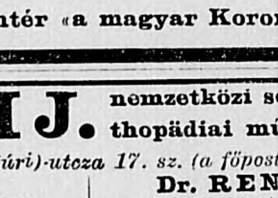
Uri vagy hölgy sérvkötő:
Egyoldalu 4 forinttól 8 forintig.
Kettős oldalu 8 forinttól 16 forintig.
Sérvkötők megrendeléséhez a következő adatok adandók: Viselt-e már sérvkötőt? milyet (gummi vagy toll)? lehatolt-e a sérv? jobb, bal vagy mindkétoldalu van-e? Mennyi a csipő körülete?

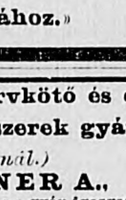
Egyenestartó, hanyag felső testtartás ellen. Ára 6 frt.
Görbült váll-, hát s hátgerincz ellen 12 forinttól 24 forintig.
Megadandó a hát szélessége és hossza?

Mindennemü sérvkötők, méhgyűrük, méhfecskendők, haskötők, görcsérharisnyák, irigátorok, légpárnák, mindennemű gummi és kautsuk különlegességek, óvszerek (Präservatives), müleges mellék-kezek és lábak és minden a szakba vágó müszerek, mindig készletben vannak. — Megrendelések a gyár irodájába (Kerepesi-ut 47. sz.) Dr. RENNER igazgató urnál is eszközölhetők, ki szükség esetén orvosi tanács és kezelést dijtalanul szolgál. — Bel- és külföldi megrendelések lelkiismeretesen eszközöltetnek. 11085

MEZEI EGEREK
tömeges és biztos kipusztitására ajánlom az általam készitett, és már eddig is sok előkelő uradalmakban, nagyobb gazdaságokban ugyszinte több községekben a **legjobb sikerrel használt**
EGÉRMÉRGET
labdacs alakban, eddigi tapasztalatok szerint 1 holdra 1—2 kilo elegendőnek bizonyult, 100 kilo ára 45 frt, egy 5 kilos láda 3 frt o. é.
Bővebb értesitéssel bérmentve szolgálok 11153
Sipöcz István gyógyszerész Pécsett (Baranyamegye).

Van szerencsém a nagyérdemü közönség tudomására hozni, hogy annak kényelmére a köztemető szomszédságában egy sirkőjavitó-műhelyt nyitottam, miáltal oly helyzetbe jutottam minden a temetőben szükségessé vált javitásokat gyorsan és olcsón eszközölhetni.
Ajánlom egyuttal siremlékekbeni nagy raktáramat 5 forinttól följebb.
Kiváló tisztelettel 11021
GRÜNWALD H.
köztemető-ut 17. sz.

A fájdalmaktól megszabadultak megelégedettsége.
Köszönet a mellfájás és heves köhögés meggyógyitásáért a Hoff János-féle maláta-készitmények által.
HOFF JÁNOS
urnak a malátakészitmények feltalálója- és készitőjének, cs. k. udvari szállitója Europa legtöbb fejedelmének, Bécs, Graben, Bräunerstrasse Nr. 8.
Sikalete, utolsó posta, Csacza 1884. julius 27.
A midőn kötelességemnek tartom legforróbb köszönetemet önnek irásban kifejezni, egyszersmind tudatom önnel, hogy kedves anyánk, ki igen heves köhögés és mellfájásban szenvedett, az ön Hoff János-féle malátakészitményeinek használata által rövid idõn tökéletesen felgyógyult.
A midőn önt ujabban 13 palaczk Hoff János-féle mbláta-kivonat egészségi sör megküldésére felkérnők, maradtunk teljes tisztelettel
Peruzzi József.
Hivatalos gyógyjelentés.
Bécs, a 2-ik számu cs. királyi helyőrségi kórház. (Kivonat.) A Hoff János-féle maláta-készitmények az idült mellbajoknál, az ...ülőknél és az emésztési gyengeségnél kitünő ...dító és óhajtott gyógytápszernek bizonyultak. **Dr. Loeff** cs. k. főtörzsorvos. **Dr. Porias** cs. k. főtörzs- és osztály orvos.
Budapesten 11 üvegtől fölfelé ingyen a házhoz szállittatik.
HOFF JÁNOS
főküzlete Magyarország részére:
Budapest, zsibárus-utcza 7.
(A főposta átellenében.) 11274

NYILATKOZAT.
Ruházati- és ágynemüim elárusitásával **Osztrák-Magyarországban egyedül**
RIESS HENRIK ÉS TÁRSA
urakat biztam meg s e normalis czikkeim védjegyükön ismerhetők fel.
Az árukért, amennyiben a gyáros által hozatnak forgalomba, személyesen vállalom el a felelősséget: 1. hogy a rájuk felhasznált rostos szövet általában állati rostok (gyapju, szőr, toll) minden növény rost nélkül; 2. hogy a természetes szinüeknek jelzett czikkek minden mesterséges szintől szabadok és hogy a festettek csak valódi és méregtől szabad festékkel festettek. Oly czikkekért, melyeken a kérdéses védjegy nem látható, teljességgel nem felelek. **Dr. Jäger Gusztáv orvos.**
Bármely időjárás, betegség és ragály befolyása ellen megóv ezen most, ezrek által elfogadott
GYAPJU-ÖLTÖZÉK Dr. Jäger Gusztáv orvos és tanártól, Stuttgartban.

Ezen összes **Normalis czikkek** közvetlen és kezesség mellett szállitására **eredeti gyártmányokban**, Osztrák-Magyarország részére, nagyban és kicsinyben, ajánlkozik
RIESS HENRIK és Társa
BUDAPESTEN, Deák-utcza 5.
Bécsben, I. Bauernmarkt 4. Brandstätte sarkán 5.
Egyedüli szabadalom Normalis uri és női felső öltönyök készitésére.
Kezesség csak oly czikkekért, melyek a fentebb látható törvényes védjegygyel elátvák. — Katalogusok, árlapok, utasitás ingyen. Értesités ugy tölünk, valamint Jäger tanár urtól közvetlen, készséggel. 11292

Genfi zsebórák potomár mellett!
Csak 5 frt 40 kr.
egy *henger zsebóra* legfinomabb nehéz ezüstözésü nikkel-tokban, perczre szabályozva, gilosirozva vagy vésve, rendes bolti ára 10 frt, most csak *5 frt 40 kr.*
Csak 8 frt 50 kr.
egy *washingtoni remontoir-óra* nehéz ezüstözésü nickel- vagy aranydoubleból, kulcs nélkül föllhuzandó, erőművi mutató-készülékkel, lapos üveggel, zománczlappal és másodpercz-mutatóval, legfinomabban a másodperczig szabályozva, pontossági művel, a világ legjobb capitális órája. — A pompás lánczczal együtt csak frt *8.50*, rendes ára eddig 20 frt. volt.
Minden óra egy perczre szabályozva, gyönyörüen vésve vagy gilosirozva van, ingyen adok hozzá egy pompás lánczot. Ami nem tetszik visszaveszem.

Igazolvány! Jó járásért 3 évig kezeskedem!
Csak 7 frt 80 kr.
egy *horgony-óra* legfinomabb nehéz ezüstözésü nickel-tokban legfinomabb 15 valódi rubinra, pontossági müvel rendes ára 18 frt volt, most csak **7 frt 80 kr.**
Csak 13 frt 50 kr.
egy *ezüst remontoir-óra* valódi 13 latos nehéz ezüstből, a cs. k. osztrák-magyar fémjelző hivatal által megpróbálva, fülénél kulcs nélkül felhuzandó, mechanikai mutató készülékkel, lapos üveggel, zománcz-lappal s másodpercz-mutatóval, perczre szabályozva, a világ kitünő órája előbb **25** frt, most csak **13.50** potom áron.
11187
KOHN Szétküldést utánvét vagy a pénz beküldése mellett eszközöl
genfi óragyáros, Bécs II., Produktenhoff 64. sz.

ZSIGMONDI KÁROLY
KOCSIGYÁROS
Muzeum-körut 21. szám alatt
5039
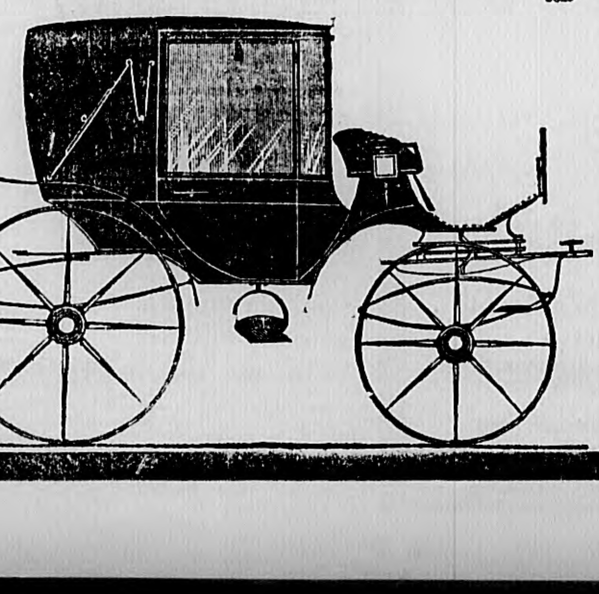
Képes árjegyzéket bérmentve

KIS HIRDETÉSEK

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak látva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij fizetendő.

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk ha a szükséges posta bélyeg beküldetik és a hirdetés száma közöltetik.

Komoly házasság.
Egy erős, egészséges nőtlen férfi—negyvenes, — kinek virágzó, a divatnak alá nem vetett, már évtizedek óta fennálló üzlete van, nőül óhajt egy jó házbóli hajadont vagy hozzá illő házias özvegyet, kinek legalább 8—10 ezer forint hozománya van. Nem anonym lehetőleg arczképpel ellátott szives ajánlatok «K. R. 17» alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. Titoktartás becsületszóval biztosittatik. 8150

NeunzinkigeKrone!
feleltem. 8146

Vettem drága so-raidat. kedden vagy szerdán többet e helyen. Ha lehet értesits e sorok olvasásáról. Ölel sirig hü Endréd. 8154

Eladás.

Pestmegyében
egy kis birtok — körülbelül 100 hold, Budapesttől ötnegyed, a vasuttól egynegyed órányi távolságra, tejgazdaságra különösen alkalmas, előnyös feltételek mellett eladó és azonnal átvehető. Bővebbet a kiadóhivatal. 8118

Budapesti
X. kerületben, Kőbányán, a tüzér utczában, 7362. számu, egy envelletes adómentes ház, a losonczi és a tiszavidéki vasut indóházal közelében szabad kézből eladó. Bővebb értesitéssel szolgál egri lakos Okolicsányi Ödön megbizott 7576

Birtok eladás.
A főváros közelében, gőzhajóállomás, egy 300 holdnyi tagositott nemesi birtok első osztályu buzaföldddel, 13 hold kitünő szőlő, lakház, minden gazdasági épülettel és magtárral ellátva, eladó 100,000 frtért az összes hozzá tartozó fundus instructussal, marha állással, berendezett présházzal, vetéssel és borkészlettel (1000 akó) együtt. A fizetési feltételek igen kedvezők. Közelebbi tudósitást ad a felhatalmazott Sterk Lipót ur birtok forgalmi ügynök Budapest, VI. király-uteza 54. 8148

Tüzifa eladás.
Fejérmegyei Bicske mezőváros szomszédságában fekvő Csabdi határban, Bakoss Róza tulajdonához tartozó mintegy tiz holdnyi erdőből, a tuskóról nevelt negyven éves cserfaállomány egészben eladó. — Venni szándékozók ajánlataira válaszol Csáktornyán lakó Szakonyi Zsigmond h. mérnök. 8135

Egy finom nyárfá-ból készült feher ebédlő butor got-stylben eladó. Bővebben a kiadóhivatalban. 8152

Egy bolti helyiség
az országos kiállitás területének közelében november 1-től kezdve kiadandó. Bővebbet lövőide-tér 6. szám a fogyasztási szövetkezet árudájában. 8120

Butorok,
ujak és használtak, bolt-, vendéglő- és kávéház-berendezés, tüzmentes penz-szekrények, mindenféle vasbutorok a legolcsóbb áron kaphatók uj vásár-tér 6. sz. 8014

Alkalmazást nyer

Tanoncz, vagy gya-kornok keresztény felvételik Spuller István fűszerkereskedésében Király-utcza 53. szám Budapest. 8147

Egy 9 éves
leánygyermek mellé, 200 frt évi fizetés és teljes ellátás mellett egy róm. katholikus nevelőnő kerestetik, feltétel az elemi oktatás mellett a német és franczia nyelv, nemkülönben zongoratanitás. Ajánlatok Petőcz László Megyes-Bodzásra Arad-megye czimzendők. 8134

Alkalmazást keres

Gazdasági irnoki
állást óhajt egy fiatal ember, ki a Magyar-Óvári gazdasági akadémiát jól végezte és több évi gazdasági praxissal bir. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 8080

Oktatás.

An English Lady
has still some hours free. Grammat, literature, Conversation. E. P. in the office of the «Egyetértés». 8137

Első éves
bölcsész (latin görög), korrepetitorul ajánlkozik. Czim a kiadóhivatalban. 7972

Lakás és bérlet.

Társbérlő, keresz-tény 1000 holdas birtokhoz, melyért 5000 frt fizettetik, 15000 frttal kerestetik, ki a gazdaságot vezetné. Bővebbet a kiadóhivatalnál. 8139

A kerepesi út
végén a központi pályaudvar közelében egy butorozott szoba v. esetleg egy szoba és konyha butor nélkül november 1-ére kiadó. 8151

Több szép utczai
lakások kiadandók VI. ker. Nagy János-utcza 17. szám. 8153

Különféle.

Négy bérház Bécs-ben 300,000 frt értékben cserébe adatik egy 200,000—300,000 frt értékü birtokkal. A bérházak tiszta jövedelme 16000 frt. Esetleg két bérház is cseréltetik egy kisebb birtokkal.

Társ kerestetik.
Egy már több mint 20 év óta virágzó üzlethez csendes társ kerestetik 5—6000 frt betéttel. Anonym levelek figyelembe nem vétetnek. Ajánlatokat elfogad e lap kiadóhivatala «F. E. 6» alatt. 8149

SZIGETI LAJOS

9145
szij- és nyereggyártó.
Üzleti helyiség: Budapest, VIII., Muzeum-körút 10.
(a nemz. muzeum mellett.)
Képes árjegyzék kivánatra bérmentve küldetik.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek tisztelettel jelenteni, hogy helyben, **Józseftér 5. szám alatt**
uriszabó-üzletet
nyitottam. A közeledő őszi és téli idényre nagy, jól berendezett raktárt szereztem **franczia és angol ujdonságokból,** miáltal azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a **legelegánsabb ruhákat,** legujabb divat szerint készithetem. — Hathatós pártfogásért esd 11225
SPRINGER K.
V. kerület, Józseftér 5. sz. (a Károly-kávéház mellett.)

FISCHER J.
porczellán- és majolica-gyára
BUDAPESTEN.
Főraktár: bécsi utcza 3-ik szám a.
Szeptember 15-től kezdve következő rendkivül mérsékelt és leszállitott árakat számit u. m.
Asztali készletek 6 személyre finoman szinezve és aranyozva **17** forinttól kezdve.
Tea, kávé- és fekete kávéskészletek 6 személyre a legujabb alak és mintákban, finom tollrajz dusan aranyozva **6** frttól kezdve.
Mosdókészletek a legszebb perzsa és japáni rajzokkal **7** frttól kezdve.
Árjegyzékek a folytonos váltakozó minták végett össze nem állithatók és ezért nem is küldhetők. — A fent emlitett tárgyakon kivül, legdusabb raktára mindennemü használati és disztárgyaknak. 11015
Az elküldés utánvét mellett történik.

Csekély koczkázat! Nagy nyereség!
A JUTALOMDIJJALI
ÜZÉRKEDÉS-
hez elégséges **minden további utánfizetés nélkül**
5000 frt Magy. arany-járadékért **45 frt.**
5000 „ Magy. papir-járadékért **40 frt.**
25 drb Magy. hitel-részvényért **100 frt.**
25 „ Osztr. hitel-részvényért **100 frt.**
25 „ Állami vasut-részvényért **75 frt.**
25 „ Magy. leszám. bank-részv. **40 frt.**
Vidéki megbizásoknál a legnagyobb gondossággal járunk el. **Tervezeteket és tudósitásokat** ingyen és bérmentve.
100,000 frt névért, járadékkal való üzérkedéshez csak egy **800** frtnyi összeg jutalomdij követeltetik.
A veszteség korlátozva van, mig a **nyereség nagyon jelentékeny lehet.** 11313
KORITZ ANTAL és TÁRSA bankháza
BUDAPEST, harminczad-utcza 2. József-tér sarok.

A FRANKLIN-TÁRSULAT
kiadásában **(Budapest, IV. kerület, egyetem-utcza 4. szám)** *megjelent.*

Csukási F. és **Schön** J. Zsidó hittan a szentirás elbeszélései kapcsán az őshéber eredeti szöveg alapján a legjelesebb értelmezők és forditások egybevetésével.
— Első könyv. A népiskola felső osztályai, illetve a polgári és közép-iskolák alsó osztályai számára. Füzve 60 kr.
— Második könyv. A polgári és középiskolák III. és IV. osztályai számára. Füzve 50 kr.
— Harmadik könyv. Függelékül a második könyvhez. Az irott és szóbeli tan alapján, Dr. Baeck lissai rabbi nyomán. A polgári és középiskolák negyedik osztályai számára. Füzve 30 kr.
Erdődy János. Földrajzi vezérfonal iskolai és magánhasználatra. Negyedik átdolgozott kiadás. Kilencz térkeppel. Füzve 40 kr.
Führer I. és **Schön** J. Módszeres nyelvtani példatár számos feladványokkal. A népiskolák II. osztálya számára mondattani alapon. Kötve 20 kr., III. osztály számára kötve 25 kr., IV. osztály számára kötve 25 kr.
Hochmuth Abraham. Gotteserkenntniss u. Gottesverehrung als Lehr- und Handbuch zum Religionsunterricht 1 fl. 20 kr.
— Istenismeret és Isten-tisztelet. A biblia és későbbi iratokon alapuló tan- és kézikönyv a vallás oktatására 1 frt 20 kr.
Hoffmann Mór. Német nyelvtan. A közép- és polgári tanodai alsóbb osztályok számára. I. rész. Második javitott és magyar olvasmányokkal bövitett kiadás. Füzve 60 kr. II. rész. A polgári tanodák III. és IV. osztályai használatára. Füzve 80 kr.
Klingenberg J. Deutsches Sprachbuch. Ein Leitfaden zur praktischen und theoretischen Behandlung des einfachen Satzes, mit einer Beigabe von Orthographie und Stylübungen.
Zweite Auflage. I. Theil. Für die III. Volksschulclasse. Geh. 30 kr.
II. Theil. Für die oberen Volksschulclassen (4. 5.) geh. 40 kr.
— Magyar nyelv- és irálytan. Helyesirási és irodalmi függelékkel. A népiskola V. és VI., valamint a polgári iskola I. és II. osztálya számára. Második javitott kiadás. Kötve 60 kr.
— Gyakorlati német nyelvtan kezdők számára. I. rész, Kötve 25 kr.
Kohányi Sámuel. Gyermekdalok Fröbel fejlesztő rendszeréhez. Kisded-óvodák, gyermekkertek, a népiskolák alsóbb osztályai és családi használatra I. füzet. Füzve 20 kr., II. füzet. Füzve 40 kr.
Kont Gyula. Elemi természettan. Első természettani tanulmányul, különösen a közép- és polgári iskolák számára 1 frt 60 kr.
Löw Lipót. Bibliai történet zsidó tanulók számára. Magyarra áttette Löw Tóbiás. V. kiadás. Kötve 50 kr.
Ribáry Ferencz. Magyarország története rövid előadásban. Elemi-, felsőbb nép- és polgári iskolák számára. Második kiadás. füzve 25 kr.
— Kis földleirás. Elemi és felsőbb népiskolák számára. Hetedik javitott kiadás. Kötve 30 kr.
Stricker J. **Klein** L. und **Mayer** A. Das erste Schuljahr: Fibel nach der gemischten Schreiblesemethode. Cart. 25 kr.
— Das zweite Schuljahr: Deutsches Lesebuch für die Volksschulen Ungarns. Cart. 30 kr.
— Das dritte Schuljahr. Cart. 40 kr.
— Das vierte Schuljahr. Cart. 50 kr.
— Das fünfte Schuljahr. Cart. 60 kr.
— Das sechste Schuljahr. Cart. 70 kr.
Szirmai J., **Vöröss** S. és **Szilágyi** J. Az első iskolai év. Magyar Abc- és olvasókönyv a népiskolák I. osztálya számára. Keménykötésben 20 kr.
— A második iskolaév. Magyar olvasó- és nyelvképzőkönyv a népiskolák II. oszt. számára. Keménykötésben 30 kr.
— A harmadik iskolaév. A népiskolák III. oszt. számára. Keménykötésben 30 kr.
— A negyedik iskolaév. A népiskolák IV. oszt. számára. Keménykötésben 30 kr.
— Az ötödik és hatodik iskolaév. A népiskolák V. és VI. osztálya és az ismétlő iskolák számára. Keménykötésben 60 kr.
Szomor Károly. A magyar nemzeti irodalom története vázlatban. Felsőbb nép- és polgári iskolák, nőnöveldék és tanitóképezdék számára. Füzve 60 kr.
Ziltz Mór. Hittan az izraelita népiskolák felsőbb osztályai számára. Harmadik kiadás. Füzve 40 kr.
— Hittan az izraelita népiskolák alsóbb osztályai számára. Hatodik javitott kiadás. Keménykötésben 30 kr.
— Religionslehre für israel. Schulen. Zweite vielfach vermehrte Auflage nebst einem Anhange von den Ceremonialgesetzen. Geh. 65 kr.
— Glaubenslehre für die unteren Classen der isr. Volksschulen. III. verb. Aufl. Geh. 25 kr.
— Glaubenslehre für die höheren Classen der isr. Volksschulen. Dritte vermehrte und verbesserte Auflage. Geh. 35 kr.
— Hebräische Sprachlehre für isr. Volksschulen in zwei Coursen. Zweite Aufl. Geh. 40 kr.